

347(47922)

v 32

9857x

საქართველოს საზოგადოებრივი
რესპუბლიკის საქონლის და
საოჯახო კოლექსი

3328

განმედიწმულთა „საზოგადოებრივი“
თბილისი, 1971

კანონი

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური
რესპუბლიკისა

საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის
უმაღლესი საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცდეს საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსი და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს 1970 წლის 1 ოქტომბრიდან.

2. დაველოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს დაადგინოს საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსის სამოქმედოდ შემოღების წესი და დამტკიცდეს საქართველოს სსრ იმ საკანონმდებლო აქტების ნუსხა, რომლებიც ძალადაქარგულად უნდა ჩაითვალოს საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსის სამოქმედოდ შემოღებასთან დაკავშირებით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს
პრეზიდიუმის თეიმურაზე

ზ. ძინცინაძე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს
პრეზიდიუმის შიგინა

ზ. ძაბაძაძე

თბილისი,
1970 წლის 18 ივნისი

საქართველოს სსრ
საქორაინო და საოჯახო კორეისი

ზრუნვა საბჭოთა ოჯახისთვის, რომელშიც მართონიერად არის შეხამებული მოქალაქეთა საზოგადოებრივი და პირადი ინტერესები, საბჭოთა სახელმწიფოს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა.

საბჭოთა კავშირში, რომლის შემადგენლობაში საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა შედის სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებთან ნებაყოფლობითი გაერთიანებისა და თანასწორუფლებიანობის საფუძველზე, შექმნილია ოჯახის განმტკიცებისა და აყვავების ყველაზე ხელშეწყობი პირობები. განუხრებლად უმჯობესდება მოქალაქეთა მატერიალური კეთილდღეობა, ოჯახის საბინაო-საყოფაცხოვრებო და კულტურული პირობები, სოციალისტური საზოგადოება დიდ ყურადღებას უთმობს დედობის დაცვასა და წახალისებას, ბედნიერი ბავშვობის უზრუნველყოფას.

მოზარდი თაობის კომუნისტური აღზრდა, მისი ფიზიკური და სულიერი ძალების განვითარება ოჯახის უმნიშვნელოვანესი მოვალეობაა. სახელმწიფო და საზოგადოება ყოველმხრივ ეხმარებიან ოჯახს შვილების აღზრდაში, ფართოვდება საბავშვო ბაღების, ბაგების, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებათა ქსელი.

საბჭოთა ქალს უზრუნველყოფილი აქვს საკმარისი სოცია-

ლურ-საყოფაცხოვრებო პირობები, რომ ბედნიერი დედობა შეუხამოს სულ უფრო აქტიურ და შემოქმედებით მოწაწილუობას საწარმოო და საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

საბჭოთა კანონმდებლობა ჭორწინებისა და ოჯახის შესახებ მოწოდებულა აქტიურად შეუწყოს ხელი ოჯახური ურთიერთობის საბოლოოდ გათავისუფლებას მატერიალური ანგარიშობისაგან, ყოფაცხოვრებაში ქალის უთანასწორო მდგომარეობის ნაშთების აღმოდხრას და ისეთი კომუნისტური ოჯახის შექმნას, რომელშიც სრულად დაკმაყოფილდება იდამიანთა ღრმა პირადი გრძნობები.

პ ა რ ი
წოგადი დეპუტატები
თავი პირველი
ძირითადი დავალებანი

მ უ ხ ლ ი 1. საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსის ამოცანები

საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსის ამოცანებია:

შემდგომი განმტკიცება საბჭოთა ოჯახისა, რომელიც კომუნისტური მორალის პრინციპებს ემყარება;

საოჯახო ურთიერთობის დამყარება ქალისა და მამაკაცის ნებაყოფლობით საქორწინო კავშირზე, ოჯახის ყველა წევრის მატერიალური ანგარიშისა და მისი სათანადო თავისუფალი ურთიერთსიყვარულის, შეგობრობისა და პატივისცემის გრძობებზე;

სამშობლოს ერთგულების, შრომასთან კომუნისტური დამოკიდებულების სულსიკეთებით ოჯახის მიერ შეიღების აღზრდა, რაც ორგანულად შეხამებულია საზოგადოებრივ აღზრდასთან, და შეიღების მომზადება კომუნისტური საზოგადოების მშენებლობაში აქტიური მონაწილეობისათვის;

დედისა და ბავშვის ინტერესების ყოველმხრივი დაცვა და თითოეული ბავშვისათვის ზედმეტი ბავშვობის უზრუნველყოფა;

საოჯახო ურთიერთობაში წარსულის მკვნივ გადმონაშთებისა და ჩვეულებების საბოლოოდ აღმოფხვრა;

ოჯახის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძობის დანერგვა.

მ უ ხ ლ ი 2. ურთიერთობა, რომელსაც აწეხრიგებს საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსი

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კოდექსი ადგენს დაქორწინების წესსა და პირობებს, აწესრიგებს პირად და ქონებრივ ურთიერთობას, რომელიც წარმოიშობა ოჯახში მეუღლეთა შორის, შშობლებსა და შეიღებს შორის, ოჯახის სხვა წევრებს შორის, ურთიერთობას, რომელიც წარმოიშობა შეიღად იყვანასთან, მეურვეობასა და მზრუნველობასთან, ბავშვების აღსაზრდელად იყვანასთან დაკავშირებით, ქორწინების შეწყვეტის წესსა და პირობებს, მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის წესს.

მ უ ხ ლ ი 3. ქალისა და მამაკაცის თანასწორუფლებიანობა საოჯახო ურთიერთობაში

საოჯახო ურთიერთობაში ქალსა და მამაკაცს თანაბარი პირადი და ქონებრივი უფლებები აქვთ.

უფლებათა თანასწორობას ოჯახში საფუძვლად უძევს ქვეყნის სახელმწიფო, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების ყველა დარგში ქალისა და მამაკაცის თანაბარი უფლებები, რაც განმტკიცებულია სსრ კავშირის კონსტიტუციით და საქართველოს სსრ კონსტიტუციით.

მ უ ხ ლ ი 4. საოჯახო ურთიერთობაში მოქალაქეთა თანასწორუფლებიანობა მათი ეროვნების, რახისა და რელიგიასთან დამოკიდებულების მიუხედავად

ყველა მოქალაქეს, მიუხედავად მისი ეროვნებისა, რასისა და რელიგიასთან დამოკიდებულებისა, საოჯახო ურთიერთობაში აქვს თანაბარი უფლებები.

დეკორაციების ღირს და საოჯახო ურთიერთობაში არ დაირდება უფლებათა რაიმე პირდაპირი ან არაპირდაპირი შეზღუდვა, პირდაპირი ან არაპირდაპირი უბრატესობის მინიჭება ეროვნული, რასობრივი კუთვნილების ან რელიგიასთან დამოკიდებულების მიხედვით.

მუხლი 5. დედობის დაცვა და წახალისება

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში დედობა ვარემოცულია საყოველთაო-სახალხო პატივისცემითა და დაფასებით, მას იცავს და ახალისებს სახელმწიფო.

დედისა და ბავშვის ინტერესთა დაცვა უზრუნველყოფილია სამშობიარო სახლების, საბავშვო ბაგებისა და ბაღების, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებათა ფართო ქსელის შექმნით, ორსულობისა და მშობიარობის გამო ქალისათვის ხელფასიანი შენებულების მიცემით, ორსული ქალებისა და დედებისათვის შეღავათების დაწესებით, წარმოებაში ქალთა შრომის დაცვით, მარტოხელა და მრავალშვილიანი დედებისათვის სახელმწიფო დახმარების მიცემით, აგრეთვე ოჯახისათვის სხვა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დახმარების გაწევით.

მუხლი 6. სახელმწიფოს მიერ საქორწინო და საოჯახო

ურთიერთობის სამართლებრივი მოწესრიგება

საქორწინო და საოჯახო ურთიერთობის სამართლებრივ მოწესრიგებას საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ახორციელებს მხოლოდ სახელმწიფო.

ალიარებულია მხოლოდ ის ქორწინება, რომელიც რეგისტრირებულია მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ სახელმწიფო ორგანოებში. ქორწინების რელიგიურ წესს, ისე როგორც სხვა რელიგიურ წეს-ჩვეულებებს, სამართლებრივი მნიშვნელობა არა აქვს.

ეს წესი არ ეხება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი საბჭოთა ორგანოების შექმნამდე ან აღდგენამდე შესრულებულ რელიგიურ წესჩვეულებებს და მათ დამადსტურებელ დოკუმენტებს დაბადების, ქორწინების, განქორწინებისა და ვარდაცვალების შესახებ.

თავი მეთექვსმეტი

ანონიმუზალობა მთრფისფრისა და ოჯახის შესახებ

მუხლი 7. სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ

საქორწინო და საოჯახო კანონმდებლობა შედგება ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლებისა და მის შესაბამისად მიღებული სსრ კავშირის საკანონმდებლო აქტების, ამ კოდექსისა და საქართველოს სსრ სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან.

საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კანონმდებლობა წყვეტს საკითხებს, რომლებიც მიეკუთვნება მის გამგებლობას ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლებით. აგრეთვე საქორწინო და საოჯახო ურთიერთობის იმ საკითხებს, რომლებიც უშუალოდ საფუძვლებით არ არის გათვალისწინებული.

მ უ ხ ლ ი 8. სხვა მოკავშირე რესპუბლიკის საქორწინო და ხაოჯახო კანონმდებლობის გამოყენება საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში დაქორწინებას, ურთიერთობას შეუძლეთა შორის, მშობლებსა და შვილებს შორის, შვილად აყვანას, მამობის დადგენას, აღიშენების გადახდევინებას, შეურვეობისა და მზრუნველობის დაწესებას, განქორწინებასა და მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციას აწესრიგებს საქართველოს სსრ საქორწინო და საოჯახო კანონმდებლობა.

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლების შესახებამისა და ქორწინების, შვილად აყვანის, შეურვეობისა და მზრუნველობის დაწესების ნამდვილობას და მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ნამდვილობას, რომლებიც მომხდარია სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში, განსაზღვრავს იმ მოკავშირე რესპუბლიკის კანონმდებლობა, რომლის ტერიტორიაზედაც მოხდა დაქორწინება, შვილად აყვანა, შეურვეობისა და მზრუნველობის დაწესება ან რეგისტრირებული იყო მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტი.

თავი მესამე
სასარჩელო ხანდაზმულობა

მ უ ხ ლ ი 9. სასარჩელო ხანდაზმულობის გამოყენება

სასარჩელო ხანდაზმულობა არ ეტყულება მოთხოვნებზე, რომლებიც გამომდინარეობს საქორწინო და საოჯახო სამართლებრივი ურთიერთობებიდან, გარდა იმ შემთხვევებისა, რო-

დესაც ამ კოდექსით დადგენილია ვადები დარღვეული უფლებების დასაცავად.

მ უ ხ ლ ი 10. სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადის დასაწყისი

სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა იწყება ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლებით დადგენილი დროიდან, ხოლო, თუ ეს დრო აღნიშნული არ არის, მაშინ იმ დღიდან, როდესაც პირმა შეიტყო ან უნდა შეეტყო თავისი უფლების დარღვევა.

მ უ ხ ლ ი 11. სასარჩელო ხანდაზმულობის გამოყენების წესი

იმ ნორმების გამოყენებისას, რომლებითაც დადგენილია სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადები, სასამართლო ხელმძღვანელობს საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 77-ე — 79-ე და 82-ე — 84-ე მუხლებით.

მ უ ხ ლ ი 12. ვადების გამოთვლა

გამოთვლა ამ კოდექსით დადგენილი ვადებისა ხდება საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის V თავში გათვალისწინებული წესებით.

პ ა რ ო ი 11
ქ ო რ წ ი ნ ე ბ ა

თავი მეთოთხე
დაქორწინების წესი და პირობები

მ უ ხ ლ ი 13. დაქორწინება

დაქორწინება ფორმდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ საბელმწიფო ორგანოში. ქორწინების რეგისტრაცია წესდება როგორც სახელმწიფო

და საზოგადოებრივი ინტერესებით, ისე შეუღლეთა და შათი შეიღების პირადი და ქონებრივი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის მიზნით.

მუხლი 14. დაქორწინების პირობები
დაქორწინებისათვის აუცილებელია დასაქორწინებულ პირთა თანხმობა და საქორწინო ასაკი.

მუხლი 15. საქორწინო ასაკი
საქორწინო ასაკად დაწესებულია 18 წელი.
გამონაკლის შემთხვევაში მშრომელთა დეპუტატების რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს შეუძლიათ შეამცირონ საქორწინო ასაკი, მაგრამ არა უმეტეს ერთი წლით. ამ შემთხვევაში, ის პირი, რომელსაც შეუშეშდა საქორწინო ასაკი, სრულ კმედუნარიანობას მოიპოვებს დაქორწინების დღიდან.

მუხლი 16. დაქორწინების ვადა და წესი
დაქორწინება ფორმდება ერთი თვის გასვლის შემდეგ იმ დღიდან, როცა დაქორწინების მსურველი განცხადებას შეიტანენ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ სახელმწიფო ორგანოში.

ცალკეულ შემთხვევებში, საპატიო მიზეზის არსებობისას, ერთთვიანი ვადა შეიძლება შემცირებულ იქნეს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ.

მუხლი 17. დაქორწინების სახეიშო ვითარებაში ჩატარება

დაქორწინება ტარდება სახეიშო ვითარებაში. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანო

ნოები უზრუნველყოფენ ქორწინების რეგისტრაციის სახეიშო ვითარებაში ჩატარებას, დაქორწინების მსურველ პირთა თანხმობით.

მუხლი 18. დაქორწინების დამამარკოლებელი გარემოებები

დაქორწინება არ დაიშვება:

ა) იმ პირთა შორის, რომელთაგან თუნდაც ერთი დაქორწინებულია სხევასთან;

ბ) პირდაპირი აღმავალი და დამავალი შტოს ნათესავეებს შორის, ღვიძლ და აგრეთვე არაღვიძლ დასა და ძმას შორის;

გ) მშვილებელსა და ნაშვილებს შორის;

დ) იმ პირებს შორის, რომელთაგან თუნდაც ერთი, სულით ავადმყოფობის ან კვლავსუსტობის გამო, სასამართლოს მიერ ცნობილია არაქმედუნარიანად.

თავი მესამე

მეუღლეთა უფლებები და მოვალეობები

მუხლი 19. მეუღლეთა უფლება-მოვალეობების წარმოშობა

მეუღლეთა უფლება-მოვალეობებს წარმოშობს მხოლოდ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ სახელმწიფო ორგანოში გაფორმებული დაქორწინება.

მუხლი 20. მეუღლეთა პირადი უფლებები

დაქორწინების დროს მეუღლენი თავიანთი სურვილისა-მებრ აირჩევენ ერთ-ერთი მეუღლის გვარს თავიანთ საერთო

გვარად, ანდა თითოეული დიკტოვებს თავის ქორწინებამდელ გვარს ან თავის გვარს შეუერთებს მუდღის გვარს. გვარების შეერთება არ შეიძლება, თუ ორივე მუდღეს ან ერთ მათგანს ორშავი გვარი აქვს.

მუდღეები ოჯახში სარგებლობენ თანაბარი უფლებებით და ეკისრებათ თანაბარი მოვალეობანი.

შვილების აღზრდისა და ოჯახის სხვა საკითხებს მუდღეები ერთად წყვეტენ. თითოეულ მუდღეს თავისუფლად შეუძლია აირჩიოს საქმიანობა, პროფესია და საცხოვრებელი ადგილი.

მ უ ხ ლ ი 21. მუდღეთა საერთო თანასაკუთრება

მუდღეთა მიერ ქორწინების განმავლობაში შექმნილი ქონება წარმოადგენს მათ საერთო თანასაკუთრებას. მუდღეებს აქვთ ამ ქონებით სარგებლობის, მისი მფლობელობისა და განკარგვის თანაბარი უფლება.

მუდღეებს თანაბარი უფლებები აქვთ ქონებაზე იმ შემთხვევაშიც, თუ ერთი მათგანი ეწეოდა საოჯახო მურჩეობას, უვლიდა შვილებს ან სხვა საპატიო მიზეზების გამო არა ჰქონდა დამოუკიდებელი შემოსავალი.

მ უ ხ ლ ი 22. მუდღეთა საერთო თანასაკუთრებაში წილის განსაზღვრა ქონების გაყოფის დროს

იმ ქონების გაყოფისას, რომელიც წარმოადგენს მუდღეთა საერთო თანასაკუთრებას, მუდღეთა წილი თანაბარია. ცალკეულ შემთხვევაში სისამართლოს შეუძლია გადაუხვიოს მუდღეთა წილის თანაბრობის საწყისს, გაითვალისწინოს არასრულწლოვანი შვილების ინტერესები

ან ერთ-ერთი მუდღის უურადასაღები ინტერესები. კერძოდ, ერთ-ერთი მუდღის წილი შეიძლება გადაღებულ იქნეს იმის გათვალისწინებით, რომ მისთან ცხოვრობენ არასრულწლოვანი შვილები, რომ ის შრომისუნაროა, აგრეთვე რომ მეორე მუდღე თავს არიდებდა საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში მონაწილეობას ან ხარჯავდა საერთო ქონებას ოჯახის ინტერესების საზიანოდ.

მუდღეთა საერთო თანასაკუთრების გაყოფისას სისამართლო განსაზღვრავს, თუ რომელი ნივთი რომელ მუდღეს უნდა მიეკუთვნოს. პროფესიული საქმიანობისათვის საქირო ნივთები (მუსიკალური ინსტრუმენტები, საეჭიმო მოწყობილობა, მიბლიოთეკა და ა. შ.), რომლებიც თქმცა ქორწინების დროს არის შექმნილი მუდღეთა საერთო სახსრებით, გადაეცემა იმ მუდღეს, რომელსაც ეს ნივთები თავისი საქმიანობისათვის ესაჭიროება.

იმ შემთხვევაში, როდესაც ერთ-ერთ მუდღეს გადაეცემა ისეთი ნივთი, რომლის ღირებულება მის კუთვნილ წილს აღემატება, მეორე მუდღეს შეიძლება მიეკუთვნოს შესაბამისი ფულადი კომპენსაცია.

განქორწინებულ მუდღეთა საერთო თანასაკუთრების გაყოფის თაობაზე სარჩელების მიმართ გამოიყენება სისარჩელო ხანდაზმულობის საშუალება ვადა.

მ უ ხ ლ ი 23. თითოეული მუდღის პირადი საკუთრება
თითოეული მუდღის პირად საკუთრებას წარმოადგენს:
ა) ქონება, რომელიც თითოეულ მათგანს ეკუთვნოდა და-
ქორწინებამდე;
ბ) ჩუქების ან მემკვიდრეობის წესით მიღებული ქონება.

მეუღლეთა პირად საკუთრებად ითვლება აგრეთვე პირადი მოხმარების ნივთები (ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი და ა. შ.), თუნდაც ისინი შექმნილი იყოს ქორწინებაში ყოფნის დროს მეუღლეთა საერთო სახსრებით, გარდა ძვირფასეულობისა. თითოეული მეუღლის ქონება შეიძლება ცნობილ იქნეს მეუღლეთა საერთო თანსაკუთრებად, თუ დადგენილი იქნება, რომ ქორწინების განმავლობაში დახარჯული თანხების შედეგად ამ ქონების ღირებულება მნიშვნელოვნად გადიდა (კაპიტალური რემონტი, მშენებლობის დასრულება, გადაკეთება და სხვ.).

მუხლი 24. იმ მეუღლეთა უფლებები ქონებაზე, რომლებიც საკოლმეურნეო კომლის წევრები არიან

თუ მეუღლეები ითვლებიან საკოლმეურნეო კომლის წევრებად, ამ კოდექსის 21-ე — 23-ე და 25-ე მუხლებით გათვალისწინებული წესები გამოიყენება მხოლოდ იმ ქონების მიმართ, რომელიც მათი პირადი საკუთრებაა.

მეუღლეთა უფლებები საკოლმეურნეო კომლისა და ერთობიროვნული გლეხური კომლის ქონებაზე განისაზღვრება საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 122-ე — 130-ე მუხლებით.

მუხლი 25. ვალაზღვევინება მეუღლეთა საერთო თანახაყოთრებიდან

ერთ-ერთი მეუღლის ვალდებულებათა დასაფარავად ვალაზღვევინება შეიძლება მხოლოდ მისი პირადი ქონებიდან და მისი წილიდან საერთო თანსაკუთრებაში, ასეთი ვალდე-

ბუღებისათვის მეუღლეები პასუხს აგებენ ქონებით, რომელიც მათ საერთო თანსაკუთრებას შეადგენს იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ რაც ვალდებულებით იყო მიღებული, გამოყენებულია მთელი ოჯახის ინტერესებისათვის.

ერთ-ერთი მეუღლის დანაშაულით მიყენებული ზიანის ანაზღაურებისას გადახდევინება შეიძლება მეუღლეთა საერთო თანსაკუთრებიდან იმ შემთხვევაში თუ სასამართლოს განაჩენით სისხლის სამართლის საქმეზე დადგენილი იქნება, რომ ეს ქონება შექმნილი იყო დანაშაულის ჩადენის შედეგად მიღებული სახსრებით.

მუხლი 26. მეუღლეთა ურთიერთრჩენის მოვალეობა

მეუღლეები მოვალენი არიან მატერიალურად დაეხმარონ ერთმანეთს, ასეთ დახმარებაზე უარის თქმის შემთხვევაში შრომისუუნარო მეუღლეს, რომელიც მატერიალურ დახმარებას საჭიროებს, უფლება აქვს სასამართლოს საშუალებით მიიღოს სარჩო (ალიმენტი) მეორე მეუღლისაგან, თუ ამ უკანასკნელს შეუძლია მისი მიცემა.

ცოლს, ორსულობის პერიოდში და ბავშვის დაბადებიდან ერთი წლის განმავლობაში, უფლება აქვს, სასამართლოს საშუალებით მიიღოს სარჩო (ალიმენტი) ქმრისაგან; თუ ამ უკანასკნელს შეუძლია მისი მიცემა. ალიმენტის ოდენობის განსაზღვრისას სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს ორსულობასა და მშობიარობასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები.

მუხლი 27. განქორწინების შემდეგ მეუღლის რჩენის მოვალეობა

შრომისუღუნარო მეუღლე, რომელსაც დახმარება სჭირდება, მეუღლისაგან ალიმენტის მიღების უფლებას ინარჩუნებს განქორწინების შემდეგაც, თუ იგი შრომისუღუნარო გახდა განქორწინებამდე, ან ერთი წლის განმავლობაში განქორწინების დღიდან.

თუ მეუღლენი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში იმყოფებოდნენ ქორწინებაში, სასამართლოს უფლება აქვს ერთ-ერთ მეუღლეს გადაახდევინოს ალიმენტი იმ განქორწინებული მეუღლის სასარგებლოდ, რომელსაც დახმარება სჭირდება, იმ შემთხვევაშიც, როცა მეუღლეს საპენსიო ასაკი შეუსრულდა არაუგვიანეს ხუთი წლისა განქორწინების დღიდან.

ამ კოდექსის 26-ე მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებულ უფლებას ცოლი ინარჩუნებს იმ შემთხვევაშიც, თუ იგი დაორსულდა განქორწინებამდე.

მუხლი 28. მეუღლის რჩენის მოვალეობისაგან გათავისუფლება ან ამ მოვალეობის შეზღუდვა ვადით

სასამართლოს შეუძლია გაათავისუფლოს მეუღლე მეორე მეუღლის რჩენის მოვალეობისაგან ან განსაზღვრული ვადით შეზღუდოს ეს მოვალეობა, თუ მეუღლეები ქორწინებაში იმყოფებოდნენ ხანმოკლე დროით, ან თუ მატერიალური დახმარების მომთხოვნმა მეუღლემ უღირსი საქციელი ჩაიდინა ალიმენტის გადახდელის მიმართ, აგრეთვე, თუ მატერიალური

დახმარების მომთხოვნა მეუღლის შრომისუღუნარობა გამოწვეულია სპირტიანი სასმელების ან ნარკოტიკულ ნივთიერებათა ბოროტად გამოყენებით, ანდა მის მიერ დასაშაულის ჩადენით.

მუხლი 29. მეუღლის სარჩენი სახსრების ოდენობა

მეუღლის სასარგებლოდ გადასახდელი სახსრების ოდენობა განისაზღვრება ეოველთუფერად გადასახდელი მტკიცე თანხის სახით მეუღლეთა მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით.

ერთ-ერთი მეუღლის მატერიალური ან ოჯახური მდგომარეობის შეცვლისას თითოეულ მეუღლეს უფლება აქვს სასამართლოს მიმართოს სარჩელით ალიმენტის ოდენობის შეცვლის შესახებ.

მუხლი 30. მეუღლისაგან სარჩოს მიღების უფლების მოსპობა

მეუღლისაგან სარჩოს მიღების უფლება მოსპობა თუ აღარ არსებობს ამ კოდექსის 26-ე და 27-ე მუხლებით გათვალისწინებული საფუძვლები, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, როდესაც სარჩოს მიმღები განქორწინებული მეუღლე ხელახლა დაქორწინდა.

თუ სარჩოს ახდენებდნენ სასამართლოს გადაწყვეტილებით, სარჩოს გადახდელ მეუღლეს უფლება აქვს ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სასამართლოს მიმართოს სარჩელით შემდგომში ალიმენტის გადახდისაგან გათავისუფლების შესახებ.

მუხლი 31. ქორწინების შეწყვეტა
 ქორწინება წყდება ერთ-ერთი მეუღლის გარდაცვალებით ან კანონით დადგენილი წესით ერთ-ერთი მეუღლის გარდაცვალებულად აღიარებით.
 მეუღლეთა სიცოცხლეში ქორწინება წყდება განქორწინებით ერთ-ერთი ან ორივე მეუღლის განცხადების საფუძველზე.

მუხლი 32. განქორწინების წესი

განქორწინება ხდება სასამართლო წესით, ხოლო ამ კოდექსის 38-ე და 39-ე მუხლებით გათვალისწინებული შემთხვევისას — მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში).

ცოლის ორსულობის დროს და ბავშვის დაბადებიდან ერთი წლის განმავლობაში ქმარს უფლება არ აქვს ცოლის თანხმობის გარეშე აღძრას საქმე განქორწინების შესახებ.

მუხლი 33. განქორწინება სასამართლოს მიერ

განქორწინების საქმეებს სასამართლო განიხილავს სასარჩელო წარმოების წესით, რომელიც დადგენილია საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსით.

სასამართლო იღებს ზომებს მეუღლეთა შესარიგებლად,

უფლება აქვს, გადადოს საქმის განხილვა და შეფუძნების დაუნიშნოს ვადა შერიგებისათვის, მაგრამ არაუმეტეს ექვსი თვისა.

განქორწინება მოხდება თუ სასამართლო დაადგენს, რომ მეუღლეთა შემდგომი ერთად ცხოვრება და ოჯახის შენარჩუნება შეუძლებელია.

განქორწინების შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანისას სასამართლო, როცა აუცილებელია, ზომებს იღებს მცირე-წლიანი შვილებისა და შრომისუნარიო მეუღლის ინტერესების დასაცავად.

მუხლი 34. შვილების აღზრდის შესახებ დავის შეწყვეტა

როცა მეუღლენი არ არიან შეთანხმებული განქორწინების შემდეგ შვილების საცხოვრებელი ადგილის და მათს შესანახად გადასახდელი სახსრების შესახებ, სასამართლო მოვალეა განქორწინებასთან ერთად განსაზღვროს, რომელი შვილი რომელ მშობელთან დარჩეს და რომელ მშობელს რა ოდენობით უნდა გადახდეს ალიმენტი.

ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საქიროები-სამებარ, საქმეში მონაწილეობის მისაღებად ჩამძულ უნდა იქნეს მურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო.

მუხლი 35. მეუღლის სარჩენი სახსრების გადახდევინება

იმ მეუღლის თხოვნით, რომელსაც უფლება აქვს მიიღოს სარჩო მეორე მეუღლისაგან, სასამართლო ვალდებულია, განქორწინების საქმის გადაწყვეტასთან ერთად განსაზღვროს

იმ სახსრების ოდენობა, რომელიც უნდა გადახდეს მეორე მფლობელს.

მუხლი 36. მეუღლეთა საერთო თანსაკუთრების გაყოფა

მეუღლეების ან ერთ-ერთი მათგანის თხოვნით სასამართლო გადაწყვეტილი განქორწინების საქმის გადაწყვეტასთან ერთად განიხილოს იმ ქონების გაყოფის საკითხი, რომელიც წარმოადგენს მეუღლეთა საერთო თანსაკუთრებას.

თუ ასეთი გაყოფა ეხება შესაძენ პირის უფლებებს, დავა ქონების გაყოფის შესახებ არ შეიძლება გადაწყდეს განქორწინების საქმესთან ერთად.

მუხლი 37. სახელმწიფო ბაჟი განქორწინების საქმეებზე

განქორწინების შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანისას სასამართლო განსაზღვრავს თანხას 50-დან 200 მანეთამდე, რომელიც უნდა გადახდეს ერთ-ერთ ან ორივე მეუღლეს განქორწინების მოწმობის გაცემისას. თუ სასამართლო საპროცედენტოსს, რომ ბაჟი უნდა გადახდეს ორივე მეუღლეს, განსაზღვრავს თითოეული მეუღლის მიერ გადასახდელ თანხას.

მუხლი 38. იმ მეუღლეთა ურთიერთთანხმობით განქორწინება, რომელთაც არ ჰყავთ არასრულწლოვანი შვილები

იმ მეუღლეთა ურთიერთთანხმობით განქორწინება, რომელთაც არ ჰყავთ არასრულწლოვანი შვილები, ხდება მშრო-

მელთა დებულებების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასკომის მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში). ამ შემთხვევაში განქორწინების გაფორმება და განქორწინების მოწმობის გაცემა წარმოებს მეუღლეთა მიერ განქორწინების შესახებ განცხადების შეტანის დღიდან სამი თვის გავლის შემდეგ. განქორწინების მოწმობის გაცემისას გადახდებათ საბელმწიფო ბაჟი 50 მანეთის ოდენობით.

თუ მეუღლეთა შორის არის დავა, განქორწინების საქმეს განიხილავს სასამართლო.

მუხლი 39. განქორწინება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში ერთ-ერთი მეუღლის განცხადებით

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში განქორწინება ხდება იმ პირთან, რომელიც:

ა) კანონით დადგენილი წესით აღიარებულია უკვალოდ დაკარგულად;

ბ) სულით ავადმყოფობის ან ქეუასუსტობის გამო სასამართლოს მიერ აღიარებულია არაქმედუნარიანად;

გ) სასამართლოს მიერ მსჯავრდებულია დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით არა ნაკლებ სამი წლისა.

თუ მეუღლე, რომელიც მსჯავრდებულია თავისუფლების აღკვეთით, აღძრავს დევას ბავშვების ან ქონების გაყოფის შესახებ, ან თუ არაქმედუნარიანი პირის მეორე მობრუნების გაყოფას ან ალომენტის გადახდევინებას, ასეთ შემთხვევებში განქორწინება მოხდება სასამართლო წესით.

ამ შემთხვევებში განქორწინების მოწმობის გაცემისას იმ მუხლს, რომელმაც შეიტანა განცხადება, გადახდება სახელმწიფო ბაჟი 50 კაპიკის ოდენობით.

მუხლი 40. ქორწინების შეწყვეტის დრო

განქორწინების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომელიც კანონიერ ძალაშია შესული, აღსრულდება ერთ-ერთი ან ორივე მუხლის მოთხოვნით არაუგვიანეს სამი წლისა შპრომელთა დებუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში) რეგისტრაციის საშუალებით.

ქორწინება შეწყვეტილად ითვლება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში განქორწინების რეგისტრაციის დღიდან.

მუხლი 41. განქორწინების დროს მუხლის მიერ გვარის შეცვლა

მუხლს, რომელმაც გვარი შეიცვალა დაქორწინების დროს, უფლება აქვს განქორწინების შემდეგაც ატაროს იგივე გვარი ან მისი მოთხოვნით მიეკუთვნება ქორწინებამდელი გვარი.

თუ სასამართლო განხილვის დროს არ იყო განცხადებული გვარის შეცვლის შესახებ, მაშინ მხარეებს უფლება აქვთ ამის თაობაზე განაცხადონ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში განქორწინების რეგისტრაციის დროს.

მუხლი 42. ქორწინების აღდგენა გარდაცვლილად გამოცხადებული ან უკვალოდ დაკარგულად აღიარებული მუხლის გამოტენის შემთხვევაში

იმ შემთხვევაში, თუ გამოჩნდება კანონით დადგენილი წესით გარდაცვლილად გამოცხადებული ან უკვალოდ დაკარგულად აღიარებული მუხლი, რომელთანაც ამ საფუძველზე შეწყვეტილი იყო ქორწინება, და გაუქმდება სასამართლოს გადაწყვეტილება მისი გარდაცვლილად ან უკვალოდ დაკარგულად აღიარების შესახებ, ქორწინება შეიძლება აღადგინოს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერმა ორგანომ მუხლსთან ერთობლივი განცხადებით, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ისინი განქორწინებული იყვნენ სასამართლო წესით, სასამართლო მათი განცხადებით აუქმებს გადაწყვეტილებას განქორწინების შესახებ.

ქორწინება არ შეიძლება აღდგენილ იქნეს, თუ გარდაცვლილად გამოცხადებულის ან უკვალოდ დაკარგულად აღიარებულის მუხლზე ხელახლა დაქორწინდა.

თავი მეხუთე

მორწინების ბათილობა

მუხლი 43. ქორწინების ბათილობის საფუძველები

ქორწინება შეიძლება ცნობილ იქნეს ბათილად, თუ დარღვეულია ამ კოდექსის მე-14, მე-15 და მე-18 მუხლებით და-

წესებული პირობები და აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ ქორწინების რეგისტრაცია მიზნად არ ისახავდა ოჯახის შექმნას (ფიქტიური ქორწინება).

საქმეს ქორწინების ბათილობის შესახებ განიხილავს სასამართლო საერთო სასარჩელო წესით.

მუხლი 44. ქორწინების ბათილად ცნობა მეუღლის მიერ საქორწინო ასაკის მიუღწევლობის შემთხვევაში

იმ პირთან ქორწინება, რომელსაც საქორწინო ასაკისათვის არ მიუღწევია და არ ჰქონდა შემცირებული საქორწინო ასაკი, შეიძლება ცნობილ იქნეს ბათილად, თუ ამას მოითხოვს იმ მეუღლის ინტერესები, რომელიც დაქორწინდა საქორწინო ასაკის მიღწევამდე.

ამ საფუძველით ქორწინების ბათილად ცნობის მოთხოვნის უფლება აქვს არასრულწლოვან მეუღლეს, მის მშობლებს ან მის მეურვეს (მზრუნველს), აგრეთვე მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს ან პროკურორს.

ასეთი საქმის განხილვის ყველა შემთხვევისას საქმეში მონაწილეობის მისაღებად ჩაბმულ უნდა იქნეს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო.

თუ საქმის განხილვის მომენტისათვის არასრულწლოვანმა მეუღლემ საქორწინო ასაკს მიაღწია, მაშინ ქორწინება შეიძლება ცნობილ იქნეს ბათილად მხოლოდ მისი მოთხოვნით.

მუხლი 45. ქორწინების ბათილად ცნობა დაქორწინებისას ქორწინების დამაბრკოლებელ გარემოებათა არსებობის გამო

ქორწინება, რომელიც გაფორმდება ამ კოდექსის მე-18 მუხლით გათვალისწინებული პირობების დარღვევით, შეიძლება ბათილად ცნოს სასამართლომ.

თუ საქმის განხილვის მომენტისათვის აღარ არსებობს დაქორწინების დამაბრკოლებელი გარემოებები, სასამართლოს შეუძლია ქორწინება კანონიერად ცნოს ამ გარემოებათა მოსპობის მომენტიდან.

ასეთი საფუძველით ქორწინების ბათილად ცნობის მოთხოვნის უფლება აქვთ მეუღლეებს და იმ პირთ, რომელთა უფლებებიცაა დარღვეული ამ დაქორწინებით, აგრეთვე მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებს ან პროკურორს.

სულთ ავადმყოფობის ან ჭკუასუსტობის გამო არაქმედუნარიანად ცნობილ პირთან ქორწინების გამათილებლის საქმის განხილვისას აუცილებელია საქმეში მონაწილეობის მისაღებად მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს ჩაბმა.

მუხლი 46. იძულების შედეგად მომხდარი დაქორწინების ბათილად ცნობა

იძულების შედეგად მომხდარი დაქორწინების შემთხვევაში მეუღლეს (მეუღლეებს) შეუძლია ადრას სარჩელი ქორწინების ბათილად ცნობის შესახებ.

იძულებით დაქორწინების ფაქტი უნდა დაადგინოს სასამართლომ.

მ უ ხ ლ ი 47. ფიქტიური ქორწინების ბათილად ცნობა

ქორწინება, რომელიც მოხდა ისე, რომ მიზნად არ ისახავდა ოჯახის შექმნას, შეიძლება ცნობილ იქნეს ბათილად.

ფიქტიური ქორწინების ბათილად ცნობის შესახებ სარჩელის აღძვრის უფლება აქვს პროკურორს, ხოლო თუ ერთ-ერთი მხელე დაქორწინდა ისე, რომ მიზნად არ ისახავდა ოჯახის შექმნას, ასეთი სარჩელი შეუძლია აღძვას აგრეთვე მეორე მხელეც.

ქორწინება არ შეიძლება ცნობილ იქნეს ფიქტიურად, თუ რეგისტრირებულ პირთ სსსამართლოს მიერ საქმის განხილვამდე ფაქტიურად უკვე შექმნილი აქვთ ოჯახი.

მ უ ხ ლ ი 48. ქორწინების ბათილად ცნობის შედეგები

ბათილად ცნობილი ქორწინება ბათილად ითვლება ქორწინების გაფორმების დღიდან.

ბათილად ცნობილი ქორწინება არ წარმოშობს მეუღლეთა უფლებებსა და მოვალეობებს.

იმ პირთა ქონებრივი ურთიერთობები, რომელთა ქორწინება ბათილად იქნა ცნობილი, წესრიგდება საქართველოს სსრ სსმრჩალაქო სამართლის კოდექსის 111-ე — 120-ე მუხლებით.

ქორწინების ბათილად ცნობის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანისას სსსამართლოს უფლება აქვს, იმ მეუღლეს, რომელმაც არ იცოდა და არც შეეძლო სცოდნოდა ქორწინების დამაბრკოლებელი გარემოებების არსებობის შესახებ, მია-

კეთენოს მეორე მეუღლისაგან სარჩოს მიღების უფლება ამ კოდექსის 26-ე — 30-ე მუხლების შესაბამისად, ხოლო ქორწინების ბათილად ცნობამდე შექმნილი ქონების გაყოფისას გამოიყენოს ამ კოდექსის 21-ე — 25-ე მუხლებით გათვალისწინებული წესები.

ქორწინების ბათილად ცნობა გავლენას არ ახდენს ასეთი ქორწინების შედეგად დაბადებულ ბავშვთა უფლებებზე.

პ ბ რ ი 111

ო ჯ ა ხ ი

01.30 20.6.30

გვილიანის წარმოშობის დადგენა და ჩაწერა

მ უ ხ ლ ი 49. მშობლების და შვილების უფლება-მოვალეობათა წარმოშობის საფუძვლები

მშობლების და შვილების ურთიერთ უფლება-მოვალეობებს საფუძვლად უქვეს შვილების წარმოშობა, რაც დადასტურებულია კანონით დადგენილი წესით.

მ უ ხ ლ ი 50. დაქორწინებულ მშობელთა შვილის წარმოშობის დადგენა

შვილის წარმოშობა დაქორწინებული მშობლებისაგან დასტურდება ჩანაწერით მშობელთა ქორწინების შესახებ.

მუხლი 51. დაუქორწინებელ მშობელთა შვილის წარმოშობის დადგენა

შვილის წარმოშობა ერთმანეთთან დაუქორწინებელი მშობლებისაგან დადგინდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერის სახელმწიფო ორგანოში მშობლების მიერ ერთობლივი განცხადების შეტანით.

მშობელთა ერთობლივი განცხადების უქონლობის შემთხვევაში მამობა შეიძლება დადგინდეს იქნეს სასამართლო წესით ერთ-ერთი მშობლის, ბავშვის მეურვის (მზრუნველის) ან იმ პირის განცხადებით, რომლის კმაყოფილებაც იმყოფება ბავშვი, აგრეთვე თვით ბავშვის განცხადებით მის მიერ სრულწლოვანების მიღწევის შემდეგ.

მამობის დადგენისას სასამართლო მზღველობაში იღებს ბავშვის დედისა და მოპასუხის ერთად ცხოვრებას და საერთო მეურნეობის წარმოებას ბავშვის დაბადებამდე, ან ბავშვის ერთად აღზრდას ან რჩენას, ან დამამტკიცებელ საბუთს, რომელიც საყვებით აღასტურებს მოპასუხის მიერ მამობის აღიარებას.

ამ მუხლით გათვალისწინებული წესით მამობის დადგენისას მშობლებისა და მათი ნათესაების მიმართ ბავშვებს აქვთ ისეთივე უფლებები და მოვალეობები, როგორც დაქორწინებულ პირთაგან დაბადებულ ბავშვებს.

მუხლი 52. დაქორწინებული მშობლების ჩაწერა

დაქორწინებულ დედასა და მამას დაბადების ჩაწერის წიგნში ბავშვის მშობლებად ჩაწერენ ერთ-ერთი მათგანის განცხადებით.

ბავშვის დედად ან მამად ჩაწერილ პირს უფლება აქვს, სასამართლო წესით სადავოდ გახადოს ჩანაწერი ერთი წლის განმავლობაში იმ მომენტიდან, როდესაც მისთვის ცნობილი გახდა ან ცნობილი უნდა ყოფილიყო ჩანაწერის შესახებ.

მუხლი 53. დაუქორწინებელი მშობლების ჩაწერა

თუ მშობლები დაუქორწინებელი არიან ერთმანეთთან, ჩანაწერი ბავშვის დედის შესახებ წარმოებს დედის განცხადებით, ხოლო ჩანაწერი მამის შესახებ — ბავშვის მშობლების ერთობლივი განცხადებით ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

თუ დედა გარდაიცვალა ან შეუძლებელია მისი საცხოვრებელი ადგილის დადგენა, ბავშვის მამის ჩაწერა ხდება მამის განცხადებით.

მუხლი 54. ჩანაწერი მამის შესახებ, როდესაც მამობა დადგენილი არ არის

როცა ბავშვი შეეძინება დედას, რომელიც დაუქორწინებულია, თუ არ არსებობს მშობელთა ერთობლივი განცხადება ან სასამართლოს გადაწყვეტილება მამობის დადგენის შესახებ, დაბადების ჩაწერის წიგნში ბავშვის მამის გვარად ჩაიწერება დედის გვარი, ხოლო სახელი და მამის სახელი ბავშვის მამისა ჩაიწერება დედის მითითებით.

მუხლი 55. შვილის სახელი და მამის სახელი

შვილს სახელი დაერქმევა მშობლების შეთანხმებით, მამის სახელი ეძლევა მამის სახელის მიხედვით, ხოლო ამ კოდექს-

სის 54-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში — იმ პირის სახელის მიხედვით, რომელიც მამად არის ჩაწერილი.

მუხლი 56. შვილის გვარი

შვილის გვარი განისაზღვრება მშობლების გვარის მიხედვით, თუ მშობლებს საერთო გვარი არ აქვთ, შვილს მიეკუთვნება დედის ან მამის გვარი მშობლების შეთანხმებით, შეუთანხმებლობის შემთხვევაში — მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოების მითითებით.

მუხლი 57. შვილის გვარის გამოცვლა

მშობლებს შორის კორწინების შეწყვეტა არ იწვევს შვილის გვარის გამოცვლას.

მშობელს, რომელთანაც არასრულწლოვანი შვილი საცხოვრებლად დარჩა კორწინების შეწყვეტის ან ბათილად ცნობის შემდეგ უფლება აქვს, შვილის ინტერესების შესაბამისად, მიმართოს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შვილისათვის თავისი გვარის მიკუთვნების შესახებ, თუ ბავშვი ათწელზე მეტი ხნისაა, გვარის შეცვლისათვის საჭიროა მისი თანხმობა.

თავი მეთხუთხედი

მშობლების უფლებანი და მოვალეობანი შვილანის აღზრდის საფარში

მუხლი 58. მშობლები უფლებანი და მოვალეობანი დედა და მამა სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და მოვალეობებით თავიანთი შვილების მიმართ.

მშობლებმა თავიანთი შვილები უნდა აღზარდონ კომუნიზმის მშენებლის მოტივებით კლდეჭის სულისკვეთებით, იზრუნონ მათი ფიზიკური განვითარებისა და სწავლებისათვის, საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობისათვის მათს მოსაზრებებლად.

არასრულწლოვანი შვილების უფლებებისა და ინტერესების დაცვა ეკისრება მათ მშობლებს.

მშობლები თავისი არასრულწლოვანი შვილების კანონიერი წარმომადგენლები არიან და განსაკუთრებულ რწმუნებულებათა გარეშე ვამოდიან მათი უფლებებისა და ინტერესების დაცვად ყველა დარღვევებულმაში, მათ შორის სასამართლოშიც.

მშობლის უფლება არ შეიზღუდა გამოყენებულ იქნეს შვილების ინტერესების საწინააღმდეგოდ.

შვილების მიმართ მშობლებს აქვთ თანაბარი უფლებები და ეკისრებათ თანაბარი მოვალეობები იმ შემთხვევაშიც, როცა ისინი განქორწინებული არიან.

მუხლი 59. შვილების აღზრდაში მშობლების შეთანხმების აუცილებლობა

შვილების აღზრდის ყველა საკითხს მშობლები ურთიერთ-თანხმობით წყვეტენ.

შეუთანხმებლობის შემთხვევაში სადავო საკითხს გადაწყვეტს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო მშობლების მონაწილეობით.

მუხლი 60. შეიღების საცხოვრებელი ადგილი მშობლებს
ბის ცალ-ცალკე ცხოვრების შემთხვევაში

თუ განქორწინების ან სხვა მიზეზის გამო მშობლები ცალ-
ცალკე ცხოვრობენ, მათ შეთანხმებაზე და მოყიდებულნი, ვის-
თან უნდა ცხოვრობდნენ არასრულწლოვანი შეიღები.

შეუთანხმებლობის შემთხვევაში დაეას გადაწყვეტს სასა-
მართლო შეიღების ინტერესების გათვალისწინებით.

მუხლი 61. ცალკე მცხოვრები მშობლის უფლება შეი-
ღლის აღზრდაში მონაწილეობისა

მშობელს, რომელიც შეიღთან ერთად არ ცხოვრობს,
უფლება აქვს ურთიერთობა ჰქონდეს შეიღთან და ვალდებუ-
ლია მონაწილეობა მიიღოს მის აღზრდაში, მშობელს, რომელ-
თანაც შეიღი ცხოვრობს, უფლება არა აქვს ხელი შეუშალოს
მეორე მშობელს ურთიერთობა იქონიოს შეიღთან და მონა-
წილეობა მიიღოს მის აღზრდაში.

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს უფლება აქვს
ცალკე მცხოვრებ მშობელს განსაზღვრული ვადით ჩამოართ-
ვას შეიღთან ურთიერთობის უფლება, თუ ასეთი ურთიერ-
ობა ხელს უშლის შეიღის ნორმალურ აღზრდას და მავნე
გავლენას ახდენს მასზე.

თუ ცალ-ცალკე მცხოვრები მშობლები ვერ შეთანხმდ-
ბიან შეიღთან ურთიერთობის წესსა და მის აღზრდაში მონა-
წილეობის თაობაზე და არ ემორჩილებიან მეურვეობისა და
მზრუნველობის ორგ. ნოს მითითებას, ამ უკანასკნელს უფლება
აქვს დავის გადასაწყვეტად მიმართოს სასამართლოს.

მუხლი 62. პაპისა და ბებუის უფლება შეიღიშვილებთან
ურთიერთობისა

პაპისა და ბებუის უფლება აქვთ ურთიერთობა იქონიონ თა-
ვიანთ არასრულწლოვან შეიღიშვილებთან. იმ შემთხვევაში,
თუ მშობლები უარს ეუბნებიან პაპის და ბებუის შეიღიშვი-
ლებთან ურთიერთობაზე, მეურვეობისა და მზრუნველობის
ორგანოს შეუძლია დაავალდებულოს მშობლები საშუალება
მისცენ პაპისა და ბებუის ურთიერთობა იქონიონ შეიღიშვი-
ლებთან ამ ორგანოს მიერ დადგენილი წესით, თუ ეს ხელს
არ შეუშლის ბავშვების ნორმალურ აღზრდას და მავნე გავ-
ლენას არ მოახდენს მათზე.

მუხლი 63. მშობლების უფლებათა დაცვა

მშობლებს უფლება აქვთ სასამართლო წესით მოსთხოვონ
არასრულწლოვანი შეიღის დაბრუნება იმ პირს, რომელიც
ქანონიერი საფუძელის ან სასამართლოს გადაწყვეტილების
გარეშე ამყოფებს მას თავისთან.

სასამართლომ შეიძლება არ დააკმაყოფილოს მშობლების
ასეთი მოთხოვნა, თუ იგი ეწინააღმდეგება შეიღის ინტერეს-
ებს.

მუხლი 64. მშობლის უფლების ჩამორთმევა

მშობლის უფლების ჩამორთმევა შეიძლება მხოლოდ სასა-
მართლო წესით.

მშობლებს ან ერთ-ერთ მათგანს შეიძლება ჩამოერთვას

მშობლის უფლება, თუ გამოირკვევა, რომ ისინი თავს არი-
ლებზე შეიღებოს აღზრდის მოვალეობის შესრულებას ან ბო-
როტად იყენებენ მშობლის უფლებას — სასტიკად ეპყრო-
ბიან შეიღებს, მაგნე გავლენას ახდენენ მათზე თავიანთი ამო-
რალური, ანტისაზოგადოებრივი ყოფაქცევით, აგრეთვე იმ
შემთხვევაში, თუ მშობლები ქრთნიველი აღკოპილები ან
ნარკომანები არიან.

იმ შემთხვევაში, თუ ორივე მშობელს ჩამოერთმევა მშობ-
ლის უფლება, ბავშვი მზრუნველობისათვის გადაეცემა მე-
ურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს.

მშობლის უფლების ჩამოართმევა არ ათავისუფლებს მშობ-
ლებს შეიღების რჩენის მოვალეობისაგან.

საქმეს მშობლის უფლების ჩამოართმევის შესახებ სასამარ-
თლო განიხილეს პროკურორის, აგრეთვე მეურვეობისა და
მზრუნველობის ორგანოს წარმომადგენლის მონაწილეობით.

**მუხლი 65. მშობლის უფლების ჩამოართმევის შესახებ
საქმის აღჭერის წესი**

საქმეს მშობლის უფლების ჩამოართმევის შესახებ სასა-
მართლო განიხილავს სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი ორ-
განიზაციების, ერთ-ერთი მშობლის ან ბავშვის მეურვის
(მზრუნველის) განცხადებით, აგრეთვე პროკურორის სარ-
ჩელით.

მშობლისათვის მშობლის უფლების ჩამოართმევის შესახებ
გადაწყვეტილების გამოტანასთან ერთად სასამართლო წყვეტს
ამ პირისაგან აღიშენების გადახდის საკითხს.

36

მუხლი 66. მშობლის უფლების ჩამოართმევის შედეგები

მშობლის უფლება ჩამოართმეული მშობელი კარგავს შეიღ-
თან ნათესაობაზე დამყარებულ ყველა უფლებას იმ შეიღა-
სადში, რომლის მიმართაც მას ჩამოართმეული აქვს მშობლის
უფლება.

თუ მშობელი, რომელსაც ჩამოერთმეა მშობლის უფლება,
სისტემატურად არღვევს სოციალისტური საერთო ცხოვრე-
ბის წესებს და ამით შეუძლებელს ხდის ბავშვის მასთან ერთად
ცხოვრებას, არ ემორჩილება გაფრთხილებებსა და საზოგა-
დოებრივი ზემოქმედების ღონისძიებებს, საქართველოს სსრ
სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 326-ე მუხლის შესაბამი-
სად შეიძლება გამოსაბლებელ იქნეს ბინიდან სხვა საცხოვ-
რებელი ფართობის მიდევნად.

**მუხლი 67. ბავშვის ნახვა მშობლის უფლება ჩამოართმე-
ული პირისაგან**

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეუძლია მშობ-
ლის უფლება ჩამოართმეულ პირს დაათოს ბავშვის ნახვის ნება,
თუ ეს მანვე გავლენას არ მოახდენს ბავშვზე.

მუხლი 68. მშობლის უფლების აღდგენა

მშობლის უფლების აღდგენა შეიძლება მხოლოდ სასამარ-
თლო წესით ბავშვის ერთ-ერთი მშობლის, მეურვის (მზრუნ-
ველის), სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციების
განცხადებით, აგრეთვე პროკურორის სარჩელით.

37

მშობლის უფლების აღდგენა შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დადგენილი იქნება, რომ მშობლის უფლებები და მისი ცხოვრების პირობები შეიცვალა და მას შეუძლია აღზარდოს შვილი, და თუ მშობლის უფლების აღდგენას მოითხოვს ბავშვის ინტერესები.

თუ ბავშვს შეუსრულდა ათი წელი, სასამართლო ითვალისწინებს აგრეთვე ბავშვის სურვილსაც.

მშობლის უფლების აღდგენა არ დაიშვება იმ ბავშვის მიმართ, რომელიც სხვამ იშვილა.

მუხლი 69. მშობლებისათვის შვილის ჩამორთმევა მშობლის უფლების ჩამოურთმევად

თუ მშობელთან შვილის დატოვება ბავშვისათვის სახიანოა, სასამართლოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება მშობლის უფლების ჩამოურთმევად მშობლებისათვის შვილის ჩამორთმევისა და მისი მურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებისათვის გადაცემის შესახებ.

თუ მოისპო შვილის ჩამორთმევის საფუძველი, სასამართლოს შეუძლია მშობლებს ან პროკურორის სარჩელით, შვილის ინტერესების შესაბამისად, გამოიტანოს გადაწყვეტილება მშობლებისათვის შვილის დაბრუნების შესახებ.

მუხლი 70. მურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მონაწილეობა შვილების აღზრდასთან დაკავშირებით დავის გადაწყვეტაში

შვილების აღზრდასთან დაკავშირებით აღძრული დავის სასამართლო წესით განხილვისას საქმეში მონაწილეობისათვის

შვილებლად უნდა იქნეს ჩაბმული მურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო.

თავი მეათე

მშობლებისა და შვილების სააღიზიანებო მოვალეობანი

მუხლი 71. მშობლების მიერ შვილების რჩენის მოვალეობა

მშობლები მოვალე არიან არზინონ თავიანთი არასრულწლოვანი შვილები, აგრეთვე შრომისუნარი სრულწლოვანი შვილები, რომლებიც დასმრებას საჭიროებენ.

მუხლი 72. არასრულწლოვანი შვილებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობა

არასრულწლოვანი შვილებისათვის მშობლებს ალიმენტი გადახდებამ შემდეგი ოდენობით: ერთი ბავშვის სარჩენად — ხელფასის (შემოსავლის) ერთი მეოთხედი, ორი ბავშვის სარჩენად — ერთი მესამედი, სამი და მეტი ბავშვის სარჩენად — ნახევარი.

ამ წილთა ოდენობა სასამართლოს შეუძლია შეამციროს, თუ მშობელს, რომელიც მოვალეა იხილდეს ალიმენტს, ჰყავს სხვა არასრულწლოვანი შვილები, რომლებიც ამ მუხლის შესაბამისად დადგენილი ოდენობით ალიმენტის გადახდისას შეიძლება აღმოჩნდნენ მატერიალურად უფრო ნაკლებად უზრუნ-

ველყოფილი, ვიდრე ის შეილება, რომლებიც ალიმენტს იღებენ, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ მშობელი, რომელსაც ალიმენტს აბღვენიებენ, პირველი ან მეორე წვეულის ინვალიდია ან, თუ შეილება მუშაობენ და საკმარისი ხელფასი აქვთ. სასამართლოს უფლება აქვს, შეამციროს ალიმენტის ოდენობა ან ალიმენტის გადახდისაგან გაათავისუფლოს მშობელი, თუ შეილება სახელმწიფოს ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციის სრულ კმაყოფაზე არიან.

მუხლი 73. ხელფასის (შემოსავლის) სახეობები, რომლებიც მხედველობაში მიიღება ალიმენტის გადაბღვენიებისას

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად ხელფასის (შემოსავლის) ის სახეობები, რომლებიც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ალიმენტის გადაბღვენიების დროს, განისაზღვრება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 74. ალიმენტის გადაბღვენება იმ პირისაგან, რომელსაც აქვს დამატებითი შემოსავალი საკარმიდამო ნაკვეთზე მოწყობილი დამხმარე მეურნეობიდან

შვილების სასარგებლოდ ალიმენტის დაკისრებისას მშობელს — კოლმეურნეობის წევრს, აგრეთვე მუშასა და მოსამსახურეს, რომელსაც აქვს დამატებითი შემოსავალი საკარმიდამო ნაკვეთზე მოწყობილი დამხმარე მეურნეობიდან, კოლმე-

ურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში მუშაობისათვის მიღებული შემოსავლიდან და ხელფასიდან ალიმენტის წილობრივი გადაბღვენიების გარდა, შეიძლება გადახდეს აგრეთვე გარკვეული თანხა, რომლის ოდენობას სასამართლო განსაზღვრავს იმ შემოსავლის მიხედვით, რაც ერგება მომსახურეს დამხმარე მეურნეობიდან.

მუხლი 75. შვილებისათვის ალიმენტის გადახდა მტკიცედ განსაზღვრული თანხის სახით

თუ მშობელს, რომელიც ვალდებულია გადაიხადოს ალიმენტი, აქვს არარეგულარული, ცვალებადი ხელფასი (შემოსავალი), ან, როდესაც მშობელი ხელფასის (შემოსავლის) ნაწილს ღებულობს ნატურით, ანდა სხვა ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ხელფასის (შემოსავლის) წილის მიხედვით ალიმენტის გადაბღვენიება შეუძლებელია ან ძნელია, დიპტერესებული პირის თხოვნით შვილებისათვის ალიმენტის ოდენობა შეიძლება განისაზღვროს ყოველთვიურად გადასახდელი მტკიცე თანხის სახით.

გადასახდელი თანხის ოდენობა განისაზღვრება მშობლების ნაჯარაღდელი ხელფასიდან (შემოსავლიდან) და ამ კოდექსის 72-ე მუხლის წესების შესაბამისად.

თუ შვილებს აღსაზრდელად ინაწილებენ მშობლები, ალიმენტის ოდენობას, რომელიც ერთ მშობელს უნდა გადახდეს ნაკლებად უზრუნველყოფილი მეორე მშობლის სასარგებლოდ, სასამართლო განსაზღვრავს მტკიცე თანხის სახით მშობელთა მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით, ამ კოდექსის 72-ე მუხლით დადგენილ ფარგლებში.

მუხლი 76. მშობლების მონაწილეობა დამატებით ხარჯებში

მშობელს, რომელიც ალიმენტს უხდის არსტულწლოვან შვილებს, შეიძლება დაეცისროს მონაწილეობა დამატებით ხარჯებში, რომლებიც გამოწვეულია განსაკუთრებული გარემოებებით (მაგ შვის მძიმე ავადმყოფობით, დასახიჩრებით და სხვ.).

მუხლი 77. ხაბავშვო დაწესებულებაში მოთავსებული შვილებისათვის ალიმენტის გადახდა

ხაბავშვო დაწესებულებაში მოთავსებული შვილების შენახში ხარჯები შეიძლება გადაედეს მშობლებს დაწესებულებათა სასარგებლოდ ამ კოდექსის 72-ე მუხლით დაწესებული ოდენობით.

სასამართლოს უფლება აქვს, მშობლების მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით მთლიანად ან ნაწილობრივ გაათავისუფლოს ისინი ამ სახსრების გადახდისაგან.

მუხლი 78. საქმის არსებითად განხილვამდე შვილებისათვის ალიმენტის ოდენობის განსაზღვრა

იმ შემთხვევაში, როდესაც მოპასუხე მოქალაქობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში ბავშვის მშობლად არის ჩაწერილი, ამ კოდექსის 52-ე და 53-ე მუხლების შესაბამისად, სასამართლოს შეუძლია საქმის არსებითად განხილვამდე გამოიტანოს განჩინება შვილის შესახებ სახსრების გადახდევინების შესახებ.

გადასახდელი სახსრების ოდენობა განისაზღვრება მოპასუხის ხელფასის (შემოსავლის) წილით ან ყოველთვიურად გადასახდელი მტკიცე თანხის სახით.

მუხლი 79. სრულწლოვანი შრომისუნარიო შვილისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობა

სრულწლოვანი შრომისუნარიო შვილისათვის, რომელიც დახმარებას საჭიროებს, მშობლებს ალიმენტი გადახდება ყოველთვიურად მტკიცე თანხის სახით, შვილებისა და მშობლების მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით.

მუხლი 80. შვილების მიერ მშობლების რჩენის მოვალეობა

სრულწლოვანი შვილები მოვალე არიან არჩინონ შრომისუნარიო მშობლები, რომლებსაც დახმარება სჭირდებათ, და იზრუნონ მათთვის.

შვილები შეიძლება გაათავისუფლდნენ მშობლების რჩენის მოვალეობისაგან, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ მშობლები თავს არიდებდნენ მშობლის მოვალეობის შესრულებას.

მშობელი, რომელსაც მშობლის უფლება აქვს ჩამორთმეული, კარგავს შვილებისაგან ალიმენტის მოთხოვნის უფლებას.

მუხლი 81. მშობლებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობა

თითოეული შვილის მონაწილეობას იმ შრომისუნარიო მშობლების რჩენაში, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ,

განსაზღვრავს სასამართლო ყოველთფერად გადასაბდელო მტკიცე თანხის სახით, მშობლებისა და შეილებს მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით

ამ თანხის განსაზღვრისას სასამართლო ითვალისწინებს მშობლების ყველა სრულწლოვანი შვილის მოვალეობას მიუხედავად იმისა, სარჩელი წარდგენილია ან არა, რამდენიმე თუ ერთი შვილის მიმართ.

მ ე ზ ლ ი 82. არასრულწლოვანი შვილისათვის გადასაბდელო ალიმენტის ოდენობის შეცვლა

მშობელს, რომელიც არასრულწლოვანი შვილის სასარგებლოდ იხდის ალიმენტს, ამ კოდექსის 72-ე მუხლის მეორე და მესამე ნაწილით გათვალისწინებულ გარემოებათა დადგომის შემთხვევაში, უფლება აქვს აღძრას სარჩელი სასამართლოს მიერ დადგენილი ალიმენტის ოდენობის შეცვლების შესახებ.

72-ე მუხლის მეორე და მესამე ნაწილით გათვალისწინებული პირობების შეცვლის შემთხვევაში ალიმენტის მიმღებ პირს უფლება აქვს მოითხოვოს ალიმენტის განსაზღვრა ამ კოდექსის 72-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ოდენობით.

იმ მშობლებს მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის შეცვლის შემთხვევაში, რომლებიც ალიმენტს იხდიან მტკიცე თანხის სახით, სასამართლოს უფლება აქვს, დაინტერესებულ პირის მოთხოვნით, შეამციროს ან გააღიფოს ალიმენტის ოდენობა.

მ ე ზ ლ ი 83. სრულწლოვანი შრომისუნარიო შეილები-სათვის და შრომისუნარიო მშობლებისათვის გადასაბდელო ალიმენტის ოდენობის შეცვლა

თუ შეიცვალა მშობლების ან შეილების მატერიალური თუ ოჯახური მდგომარეობა მას შემდეგ, რაც სასამართლო დაადგენს იმ თანხის ოდენობას, რომელიც უნდა გადაიხადონ მშობლებმა სრულწლოვანი შრომისუნარიო შეილების სასარგებლოდ, ან შეილებმა შრომისუნარიო მშობლების სასარგებლოდ, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ, სასამართლოს უფლება აქვს, ერთ-ერთი მათგანის სარჩელით შეცვალოს ალიმენტის დადგენილი ოდენობა.

თავი მეთერთმედი

ოჯახის სხვა წევრების სააღმზრდელო მოვალეობანი

მ ე ზ ლ ი 84. პაპისა და ბების მიერ შვილიშვილის რჩენის მოვალეობა

პაპა და ბებია, რომელთაც საკმაო სახსრები აქვთ, მოვალენი არიან არჩინონ თავისი არასრულწლოვანი შვილიშვილი, რომელიც დახმარებას საჭიროებს, თუ მას არ შეუძლია სარჩო მიიღოს თავისი მშობლებისაგან. ასეთივე მოვალეობა ეკისრება მათ იმ შრომისუნარიო სრულწლოვანი შვილიშვილის მიმართ, რომელიც დახმარებას საჭიროებს, თუ მას არ შეუძლია მიიღოს სარჩო თავისი მშობლების ან მეუღლისაგან.

მუხლი 85. შეილიშვილის მიერ პაპისა და ბებუის რჩენის მოვალეობა

შეილიშვილი, რომელსაც საკმაო სახსრები აქვს, მოვალეა არჩინოს თავისი შრომისუუნარო პაპა და ბებია, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ, თუ მათ არ შეუძლიათ მიიღონ სარჩო თავისი შეილისაგან ან ერთიშვილისაგან.

მუხლი 86. ღისა და ძმის მიერ თავისი ღისა და ძმის რჩენის მოვალეობა

ღები და ძმები, რომელთაც საკმაო სახსრები აქვთ, მოვალენი არიან არჩინონ თავისი არასრულწლოვანი ღები და ძმები, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ და არ შეუძლიათ სარჩო მიიღონ მშობლებისაგან. ასეთივე მოვალეობა ეკისრებათ მათ იმ შრომისუუნარო სრულწლოვანი ღებისა და ძმების მიმართ, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ, თუ მათ არ შეუძლიათ მიიღონ სარჩო თავისი მშობლების, მეუღლის ან შვილებისაგან.

მუხლი 87. მამინაცვლისა და დედინაცვლის მიერ გერების რჩენის მოვალეობა

მამინაცვლი და დედინაცვლი, რომელთაც საკმაო სახსრები აქვთ, მოვალე არიან არჩინონ თავისი არასრულწლოვანი და აგრეთვე შრომისუუნარო სრულწლოვანი გერი, რომელსაც დახმარება ესაჭიროება, თუ იგი იმყოფებოდა მათთან აღსაზ-

რდელად ან სარჩენად და არა ჰყავს მშობლები, ან მათგან არ შეუძლია მიიღოს თავისი სარჩენი სახსრები.

მუხლი 88. გერების მიერ მამინაცვლისა და დედინაცვლის რჩენის მოვალეობა

გერი, რომელსაც საკმაო სახსრები აქვს, მოვალეა არჩინოს თავისი შრომისუუნარო მამინაცვლი და დედინაცვლი, რომელთაც დახმარება საჭიროებათ, თუ ისინი ზრდიდნენ ან არჩენდნენ მას.

სასამართლოს შეუძლია გაათავისუფლოს გერი მამინაცვლისა და დედინაცვლის რჩენის მოვალეობისაგან, თუ ისინი მას ზრდიდნენ ან არჩენდნენ ხელწვლზე ნაკლები დროის განმავლობაში, აგრეთვე, თუ ისინი სათანადოდ არ ასრულებდნენ გერის აღზრდის მოვალეობას.

მუხლი 89. ფაქტიური აღმზრდელის მიერ აღსაზრდელის რჩენის მოვალეობა

მერი, რომელიც მუდმივ აღსაზრდელად და სარჩენად აიყვანს ბავშვს, მაგრამ შემდგომ უარს იტყვის მის აღზრდასა და რჩენაზე, მოვალეა არჩინოს შრომისუუნარო სრულწლოვანი, რომელიც დახმარებას საჭიროებს, და არასრულწლოვანი აღსაზრდელი, თუ მათ არ ჰყავთ მშობლები, ან არ შეუძლიათ მიიღონ მათგან სარჩო.

ამ მუხლით დადგენილი წესი არ ვრცელდება მეურვესა და მზრუნველზე.

მუხლი 90. აღზრდილის შიერ ფაქტური აღმზრდელის რჩენის მოვალეობა

პირი, რომელიც იმყოფებოდა მუდმივ აღზრდელად და სარჩენად, მოვალეა მისცეს სარჩო თავის ფაქტურ აღმზრდელს, თუ იგი შრომისუუნაროა, საჭიროებს დახმარებას, მაგრამ მისი მიღება არ შეუძლია თავისი შეილების ან შეუძლისაგან.

მუხლი 91. ოჯახის წევრებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობა

ამ თავში მოხსენებული პირებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობას, ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, განსაზღვრავს სასამართლო ყოველთვიურად გადასახდელი მტკიცებამის სახით, ალიმენტის გადასახდელისა და მიმღების მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით.

თუ ამ ოჯახის წევრის რჩენა ერთდროულად რამდენიმე პირის მოვალეობაა, სასამართლო მათი მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობის გათვალისწინებით განსაზღვრავს თითოეულის წილის ოდენობას ამ მოვალეობის შესრულებაში, ამასთან სასამართლო მხედველობაში იღებს ალიმენტების გადასახდელ ყველა პირს, იმისდა მიუხედავად, ალიმენტს სთხოვენ ყველა ამ პირს, თუ მხოლოდ ერთ ან რამდენიმე მათგანს.

მუხლი 92. ალიმენტის ოდენობის შეცვლა

ამ თავში მოხსენებული პირებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობის სასამართლო წესით დადგენის შემდეგ თუ

48

შეცვალა ალიმენტის გადასახდელის ან ალიმენტის მიმღების მატერიალური ან ოჯახური მდგომარეობა, სასამართლოს უფლება აქვს, ერთ-ერთი მათგანის სარჩელის საფუძველზე შეცვალოს დადგენილი ალიმენტის ოდენობა.

თავი მეთორმეტი

ალიმენტის გადახდისა და გადასახდენების წესი

მუხლი 93. ალიმენტის ნებაყოფლობითი გადახდის წესი

ეს პირი, რომელიც მოვალეა ალიმენტი იხადოს, ალიმენტს ნებაყოფლობითი წესით იხდის პირადად ან ადმინისტრაციის მეშვეობით თავისი მუშაობის ან პენსიის თუ სტიპენდიის მიღების ადგილის მიხედვით.

ალიმენტის ნებაყოფლობითი გადახდის წესი არ გამოიყენება ალიმენტის მიღების უფლებას, ნებისმიერ დროს სასამართლოს სარჩელით ალიმენტის გადახდევინების შესახებ.

მუხლი 94. საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაციის მოვალეობა ალიმენტის დაკავების საქმეში

საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაცია ალიმენტის გადასახდელს ხელფასიდან (პენსიიდან, დახმარებიდან, სტიპენდიიდან და სხვ.) ყოველთვიურად უკავებს ალი-

49

მენტს მისი წერილობითი განცხადების ან სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე და გადაუხდის ან გადაუგზავნის განცხადებაში ან სააღსრულებო ფურცელში მოხსენებულ პირს არაუგვიანეს სამი დღისა ხელფასის (დახმარების, პენსიის სტიპენდიის და სხვა) გაკემის დღიდან.

იმ პირის წერილობითი განცხადება, რომელსაც სურს აღიშნოს მენაშენლობით გადახდა, უნდა წარედგინოს საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაციას განმცხადებლის სამუშაო ადგილის ან მის მიერ პენსიის, სტიპენდიის მიღების ადგილის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 95. ალიმენტის დაკავება განცხადების საფუძველზე

განცხადების საფუძველზე ალიმენტის დაკავება ხდება კანონით გათვალისწინებული ოდენობით, ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც ალიმენტის ოდენობა კანონით განსაზღვრული არ არის — განმცხადებლის მიერ მითითებული ოდენობით.

განცხადებას ალიმენტის დაკავების, აგრეთვე მისი ოდენობის შეცვლის ან დაკავების შეწყვეტის შესახებ საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაცია ინახავს იმ წესით, რომელიც დადგენილია სააღსრულებო დოკუმენტების შენახვისათვის. თანამდებობის პირი, რომელიც დამნაშავე ალიმენტის დაკავების შესახებ განცხადების დაკარგვაში, ვასუსტს აგებს საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის სამსახურის კოდექსის 358-ე მუხლის თანახმად.

თუ პირი, რომელიც ალიმენტს იხდის თავისი განცხადების საფუძველზე, გადაუხსნება სამუშაოზე ან გამოიკვლიოს სა-

სიორებელ ადგილს, ალიმენტი დაკავება მის მიერ ხელახლა შეტანილი განცხადების მიხედვით. ასეთ შემთხვევაში ალიმენტის გადაუხდელობის გამო დავალიანება შეიძლება დაკავებულ იქნეს მოვალის განცხადებით ან გადახდევინებულ იქნეს სასამართლო წესით.

განცხადების საფუძველზე ალიმენტის დაკავება არ შეიძლება, თუ საერთო თანხა, რომელიც დაკავებულ უნდა იქნეს განცხადების ან სააღსრულებო დოკუმენტის საფუძველზე, აღემატება მოვალის კუთვნილი ხელფასის და მასთან გათანაბრებული სხვა შემოსავლის 50 პროცენტს, აგრეთვე იმ შემთხვევაში თუ მოვალე სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე შეიღებისათვის ალიმენტს უხდის სხვა დედას. ამ შემთხვევაში ალიმენტის გადახდევინების საკითხი გადაწყდება სასამართლო წესით, რის შესახებ უნდა ეცნობოს განმცხადებელს და ალიმენტის მიმღებ პირს.

მ უ ხ ლ ი 96. ალიმენტის გადახდევინება იმ პირის პასპორტში აღნიშვნის საფუძველზე, რომელიც ბოროტად თავს არიდებს ალიმენტის გადახდას

იმ პირის პასპორტში, რომელიც მსჯავრდებული არის ალიმენტის გადახდისაგან ბოროტად თავის არიდების გამო, ან რომელიც შინაგან საქმეთა ორგანოებმა მონახეს ალიმენტის გადახდისაგან თავის არიდებასთან დაკავშირებით, შინაგან საქმეთა ორგანოები აღნიშნავენ (ჩაწერენ) იმის შესახებ, რომ სასამართლოს გადაწყვეტილების შესაბამისად ეს პირი მოვალეა იხადოს ალიმენტი.

იმ პირისათვის ხელფასის ან სხვა გასაშრჯელის, პენსიის, სტიპენდიის გადახდის დროს, რომლის პასპორტში არის ასეთი აღნიშვნა (ჩანაწერი), საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაციის მიერ აღნიშნული სააღსრულებო ფურცლის მიღებამდე დაუკავოს ალიმენტი პასპორტში არსებული აღნიშვნის (ჩანაწერის) შესაბამისად სააღსრულებო ფურცლით გადახდევინებისათვის დადგენილი წესის მიხედვით და ცნობის ამის შესახებ იმ რაიონის (ქალაქის) სახალხო სასამართლოს აღმასრულებელს, სადაც მუშაობს ალიმენტის გამამხდელი; თუ ცნობილი არ არის იმ პირის მისამართი, რომლის სასარგებლოდაც ახდევინებენ ალიმენტს, დაკავებული თანხა გადაირიცხება სახალხო სასამართლოს სადებოზიტო ანგარიშზე.

ამ მოვალეობის შეუსრულებლობისათვის დამნაშავე თანამდებობის პირს შეიძლება დაეკისროს ჯარიმა საქართველოს სსრ საშოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 409-ე მუხლით დადგენილი ოდენობით.

მუხლი 97. ალიმენტის გადახდევინება სასამართლო წესით

იმ პირს, რომელსაც აქვს ალიმენტის მოთხოვნის უფლება, ყოველთვის შეუძლია სასამართლოს საშუალებით მოითხოვოს ალიმენტის გადახდევინება, მიუხედავად ვადისა, რომელიც გასულია ალიმენტის მოთხოვნის უფლების წარმოშობის დროიდან.

ალიმენტის გადახდის დაკისრება ხდება მხოლოდ მომავალი დროისათვის სასამართლოში სარჩელის აღძვრის მომენტიდან. წარსული დროის ალიმენტი შეიძლება გადახდევინებული

იქნეს სამი წლის ფარგლებში, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ სარჩელის წარდგენამდე მიღებული იყო ზომები სარჩოს მისაღებად, მაგრამ ალიმენტი არ იქნა მიღებული იმის გამო, რომ ვალდებული პირი თავს არიდებდა ნის გადახდას, აგრეთვე ამ კოდექსის 95-ე მუხლის შესაბამე ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

მუხლი 98. სააღსრულებო ფურცლის მიხედვით ალიმენტის დავალიანების გადახდევინება

სააღსრულებო ფურცლის მიხედვით ალიმენტის დავალიანების გადახდევინება წარსული დროისათვის შეიძლება არა უშუაღეს სამი წლისა სააღსრულებო ფურცლის გადასახდელად წარდგენამდე.

იმ შემთხვევაში, როდესაც მოვალის ძებნისთან დაკავშირებით არ მოხერხდა გადასახდელად წარდგენილი სააღსრულებო ფურცლის მიხედვით ალიმენტის დაკავება, ალიმენტის დავალიანებას ახდევინებენ მთელი გასული პერიოდისათვის მიუხედავად ხანდაზმულობის დადგენილი ვადის გასვლისა და ალიმენტის მომღები პირის მიერ სრულყოფილების მიღწევისა.

ალიმენტის დავალიანება განისაზღვრება მოვალის მიერ იმ პერიოდში მიღებული ფაქტური ხელფასიდან (შემოსავლიდან), რომლის განმავლობაში არ მომხდარა გადახდევინება.

თუ მოვალე ამ პერიოდში არ მუშაობდა და არ იქნება წარდგენილი მისი ხელფასის (შემოსავლის) დამადასტურებელი დოკუმენტები, დავალიანება განისაზღვრება იმ ხელფასის (შემოსავლის) მიხედვით, რასაც იგი იღებს დავალიანების გადახდევინების დროს.

თუ ალიმენტის მიძღვები ან შოვალე არ ეთანხმება სისამართლოს აღმასრულებლის მიერ განსაზღვრული ალიმენტის დავალიანების ოდენობას, მის შეუძლია, საქართველოს სსრ საბჭოალაქო სამართლის საბროცესო კოდექსის 443-ე მუხლის თანახმად გაასაჩივროს სისამართლოს აღმასრულებლის მოქმედება.

მუხლი 99. ალიმენტის გადახდისაგან გათავისუფლება ან დავალიანების შემცირება

ალიმენტის გადახდისაგან გათავისუფლება ან ალიმენტის დავალიანების შემცირება შეიძლება მხოლოდ სისამართლოს გადაწყვეტილებით.

სისამართლოს უფლება აქვს ალიმენტის გადამხდელი მთლიანად ან ნაწილობრივ გაათავისუფლოს ალიმენტის დავალიანების გადახდისაგან, თუ დაადგენს, რომ ალიმენტის გადაუხდელობას ადგილი ქონდა ამ პირის ავადმყოფობის ან სხვა საპატიო მიზეზების გამო.

მთავი მხარეობა

შვილად აყვანა

მუხლი 100. ბავშვი, რომელიც შეიძლება აყვანილ იქნეს შვილად

შვილად აყვანა შეიძლება მხოლოდ არასრულწლოვანი ბავშვისა და მისი ინტერესებისათვის.

54

მუხლი 101. შვილად აყვანის დამდგენი ორგანო

შვილად აყვანა ხდება მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებით, მშვილებლის თხოვნით შვილად ასაყვანის ან მშვილებლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მუხლი 102. მოქალაქე, რომელსაც უფლება აქვს იყოს მშვილებელი

მშვილებელი შეიძლება იყოს სრულწლოვანი, ქმედუნარიანი მოქალაქე, გარდა იმ პირისა, რომელსაც ჩამორთმეული აქვს მშობლის უფლება, ან რომელსაც ადრე ჰყავდა ნაშვილები, მაგრამ შვილად აყვანა გაუქმდა მის მიერ მშვილებლის მოვალეობის არაფეროდან შესრულების გამო.

მუხლი 103. მშობლების თანხმობა ბავშვის გაშვილებაზე

იმ ბავშვის გაშვილებისათვის, რომელსაც მშობლები ჰყავს, უკიდრებელია მათი თანხმობა.

მშობლებს შეუძლიათ ბავშვის გაშვილების თანხმობა მისცენ გარკვეულ პირს (პირებს) ან თანხმობა განაცხადონ გაშვილებაზე და მშვილებლის შერჩევა მიანდონ მეურვეობისა და მსარეველობის ორგანოს.

მშობლების თანხმობა გაშვილებაზე გამოთქმული უნდა იქნეს წერილობითი ფორმით. მშობლებს უფლება აქვთ უარი

55

განაცხადონ თავიანთ თანხმობაზე, თუ გადაწყვეტილება განვიღებინ შესახებ ჭერ კიდევ არ არის გამოტანილი.

მუხლი 104. მეურვეობაში (მზრუნველობაში) ან სახელმწიფო საბავშვო დაწესებულებაში მყოფი ბავშვის შვილად აყვანა

იმ ბავშვის შვილად აყვანისათვის, რომელიც მეურვეობაში (მზრუნველობაში) იმყოფება, თუ მას შობილები არა ჰყავს აუცილებელია მეურვის (მზრუნველის) წერილობითი თანხმობა, ხოლო იმ ბავშვის შვილად აყვანისათვის, რომელიც სახელმწიფო საბავშვო დაწესებულებაში იმყოფება — საბავშვო დაწესებულების ადმინისტრაციის თანხმობა.

საბავშვო დაწესებულების ადმინისტრაციამ ამ დაწესებულებაში ბავშვის მიყვანისას უნდა გაარკვიოს თანახმა არის თუ არა მშობელი ბავშვის გაშვილებაზე.

მუხლი 105. გაშვილება მშობლების თანხმობის გარეშე

გაშვილებაზე მშობლების თანხმობა არ არის საჭირო, თუ ისინი დადგინილი წესით აღიარებული არიან არაქმედუნარიანად ან უკვალოდ დაკარგულად.

მშობლის უფლებამართებული მშობლის (მშობლების) თანხმობის მიუღებლად ბავშვის გაშვილება დასაშვებია ერთი წლის შემდეგ დღიდან ამ უფლების ჩამორთმევისა.

გაშვილება მშობლების თანხმობის მიუღებლად გამოწვევისას სახით შეიძლება აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ მშობლის

ლები თავს არიდებენ ბავშვის აღზრდაში მონაწილეობას, კერძოდ, თუ სარწმუნო მტკიცებულებით დადასტურებულია, რომ ისინი, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ მათი გაფრთხილების მიუხედავად, ერთ წელზე მეტ ხნის განმავლობაში განზრახ არ იღებენ მონაწილეობას ბავშვის აღზრდასა და რჩენაში.

მუხლი 106. მშვილებლის მეუღლის თანხმობა შვილად აყვანაზე

თუ ბავშვი შვილად აყვავს ერთ-ერთ მეუღლეს, საჭიროა მეორე მეუღლის თანხმობა შვილად აყვანაზე.

მეორე მეუღლის თანხმობა შვილად აყვანაზე არ არის საჭირო, თუ ის დადგენილი წესით აღიარებულია არაქმედუნარიანად, აგრეთვე, თუ მეუღლეებმა შეწყვიტეს ოჯახური ურთიერთობა, ერთ წელზე მეტ ხანს არ ცხოვრობენ ერთად და მეორე მეუღლის საცხოვრებელი ადგილი არ არის ცნობილი.

მუხლი 107. შვილად ახაყვანის თანხმობა შვილად აყვანაზე

იმ ბავშვის შვილად აყვანა, რომელსაც ათი წელი შეუსრულდა, დაუშვებელია მისი თანხმობის გარეშე.

ბავშვის თანხმობას შვილად აყვანაზე არკვევს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო.

თუ შვილად აყვანის შესახებ განცხადების წარდგენამდე ბავშვი მშვილებლის ოჯახში ცხოვრობდა და მშვილებელს თა-

ვის მშობლად თელის, შვილად აყვანა, როგორც გამოჩაყლისი, შეიძლება შვილად ასაყვანის თანხმობის გარეშე.

მუხლი 108. შვილად აყვანის გაფორმება

განცხადება ბავშვის შვილად აყვანის სურვილის შესახებ შეაქვთ მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოში შვილად ასაყვანის ან მშვილდობლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილება ჩაატარებს სათანადო გამოკვლევას და თავის დასკვნას შვილად აყვანის საკითხის გადასაწყვეტად წარუდგენს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს.

მუხლი 109. შვილად აყვანის წარმოშობის დრო

შვილად აყვანა წარმოიშობა იმ დღიდან, როცა მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასკომი გამოიტანს გადაწყვეტილებას შვილად აყვანის შესახებ.

მუხლი 110. შვილად აყვანაზე უარის გახაჩივრება

მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის უარი შვილად აყვანაზე შეიძლება გასაჩივრდეს შესაბამისად თბილისის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, აფხაზეთის ასსრ

მინისტრთა საბჭოში, აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოში და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში.

მუხლი 111. ნაშვილები გვარის, სახელისა და მამის სახელის შეცვლა

მშვილდობლის თხოვნით ნაშვილებს გვარი და მამის სახელი მიეკუთვნება მშვილდობლის გვარისა და სახელის მიხედვით, ქალის მიერ ბავშვის შვილად აყვანის შემთხვევაში მამის სახელი ნაშვილებს მიეკუთვნება ქალის მითითებით.

მშვილდობლის თხოვნით ბავშვს შეიძლება შეეცვალოს სახელიც.

გვარისა და მამის სახელის მიეკუთვნება, აგრეთვე სახელის შეცვლა ნაშვილებისათვის, რომელსაც ათი წელი შეუსრულდა, შეიძლება მხოლოდ მისი თანხმობით, გარდა იმ შემთხვევისა, რომელიც გათვალისწინებულია ამ კოდექსის 107-ე მუხლის შესამე ნაწილით.

ნაშვილებისათვის გვარისა და მამის სახელის მიეკუთვნების, აგრეთვე სახელის გამოცვლის შესახებ აღნიშნული უნდა იყოს შვილად აყვანის თაობაზე მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებაში.

მუხლი 112. მშვილდობლების ჩაწერა ნაშვილების მშობლებად

მშვილდობლები, მათი თხოვნით, შეიძლება ჩაიწერონ დაბადების ჩაწერის წიგნში ნაშვილების მშობლებად.

მშვილდობელთა მშობლებად ჩაწერის შესახებ უნდა აღინიშ-

ნოს შეილად აუვანის თაობაზე მშრომელთა დეპუტატების
საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა.

ასეთი ჩაწერისათვის აუცილებელია ნაშვილების თანხმობა
თუ მის ათი წელი შეუსრულდა, გარდა იმ შემთხვევისა, რომელიც
დავით აღმაშენებლის მიერ 107-ე მუხლის შესახებ
წარმოადგინდა.

მუხლი 113. შეილად აუვანის რეგისტრაცია

შეილად აუვანა აუცილებლად უნდა იქნეს რეგისტრირებული
მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერის
განოში შეილად აუვანის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის
აღდგომის მიხედვით.

მეურვეობისა და მხრუნველობის ორგანო შეილად აუვანის
შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის აღდგომის მიხედვით მო-
ვალა, არა უგვიანეს ერთი თვისა გადააგზავნოს მშრომელთა
დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი
კომიტეტის გადაწყვეტილების პირი შეილად აუვანის შე-
სახებ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერის
განოში რეგისტრაციისათვის.

**მუხლი 114. ნაშვილების გათანაბრება მშვილებლის ნა-
თხავებთან**

ნაშვილები და მისი შთამომავლობა — მშვილებლისა და
მის ნათესაეთა მიმართ, ხოლო მშვილებელი და მისი ნათესა-
ეები — ნაშვილებისა და მისი შთამომავლობის მიმართ პირა-
ბო

ბი და ქონებრივი უფლებებითა და მოვალეობებით უთანაბრ-
დებიან შთამომავლობით ნათესაეებს.

**მუხლი 115. უფლებრივი ურთიერთობის შენარჩუნება
ერთ-ერთ შვილებთან**

ნაშვილები კარგავს პირად და ქონებრივ უფლებებს და
დასრულებულია მოვალეობებისაგან თავისი შვილებისა და
შვილების მიმართ ნათესაეების მიმართ.

ერთი პირის მიერ ბავშვის შეილად აუვანის შემთხვევაში
ნაშვილები ინარჩუნებს აღნიშნულ უფლებებს და მოვალე-
ობებს დედის სურვილით — თუ მშვილებელი მამაკაცია, ან
მამის სურვილით — თუ მშვილებელი ქალია.

**მუხლი 116. მარჩენლის გარდაცვალების გამო პენსიის
ან დახმარების უფლების შენარჩუნება**

აღასრულწლოვანი, რომელსაც შეილად აუვანამდე უფლება
ქონდა მარჩენლის დაკარგვის გამო სახელმწიფო ან საზოგადო-
ებრივი ორგანიზაციების პენსიაზე ან დახმარებაზე, ინარჩუნებს
ამ უფლებას შეილად აუვანის შემთხვევაშიც.

**მუხლი 117. შეილად აუვანის საიდუმლოების უზრუნ-
ველყოფა**

შეილად აუვანის საიდუმლოება დაცულია კანონით.
მშვილებლის თხოვნით, შეილად აუვანის საიდუმლოების
უზრუნველყოფად, შეიძლება შეიცვალოს ნაშვილები ბავ-
შვის დაბადების აღდგომა.

მშვილბლის თანხმობის გარეშე, მისი გარდაცვალები შემთხვევაში კი — მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანიზაციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების წიგნებიდან ისეთი ამონაწერების გაცემა, სადა დანაც გარკვევა, რომ მშვილბელი ნაშვილების დედა მშობელი არ არის.

ის პირი, რომელიც გაამჟღავნებს შეილად აყვანის საიდუმლოებას მშვილბლის ნება-სურვილის გარეშე, პასუხს აგებს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 118. შეილად აყვანის გაუქმებისა და ბათილად ცნობის წესი

შეილად აყვანის გაუქმება და ბათილად ცნობა შეიძლება მხოლოდ სასამართლო წესით.

მუხლი 119. შეილად აყვანის გაუქმება მშობელთა მოთხოვნით

შეილად აყვანა მშობელთა თანხმობის გარეშე, როცა ასეთი თანხმობა აუცილებელია, შეიძლება გაუქმოს სასამართლომ მშობელთა სარჩელით, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ მშობლებისათვის ბავშვის დაბრუნება შეესაბამება მის ინტერესებს.

მშობელთა თხოვნით შეილად აყვანის გაუქმება იმ შემთხვევაში, თუ ნაშვილებს შეუსრულდა ათი წელი, დაიშვება მხოლოდ ნაშვილების თანხმობით.

მუხლი 120. სარჩელი შეილად აყვანის გაუქმების შესახებ

სარჩელი შეილად აყვანის გაუქმების შესახებ წარედგინება მშვილბელს, ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც მშობლები-სათვის უცნობია მათი ბავშვის მშვილბლის ვინაობა, — მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეილად აყვანის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის ადგილის მიხედვით.

ასეთ შემთხვევაში საქმის აღძვრის შესახებ უნდა ეცნობოს მშვილბელს, რომელსაც უფლება აქვს ჩაებას საქმეში ან მიანდოს თავისი ინტერესების დაცვა მეურვეობის და მზრუნველობის ორგანოს.

სასამართლოს, როდესაც საჭიროდ სცნობს, შეუძლია მშვილბელი გამოიწვიოს მოპასუხედ.

მშობელთა მოთხოვნა შეილად აყვანის გაუქმების შესახებ არ შეიძლება დაკმაყოფილდეს, თუ სასამართლო გამოარკვევს, რომ შეილად აყვანის დროს დაცულია ამ კოდექსის 103-ე, 104-ე და 105-ე მუხლებით დადგენილი წესები და მშობლები ვერ დაამტკიცებენ, რომ საპატიო მიზეზების გამო არ შეეძლოთ მოეწოდებინათ ცნობები თავიანთი ადგილსამყოფელის შესახებ ან გამოეჩინათ მშობლიური ყურადღება და მზრუნველობა.

ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო გამოარკვევს, რომ შეილად აყვანის დროს დარღვეული იყო ამ კოდექსის 103-ე, 104-ე და 105-ე მუხლებით დადგენილი წესები, ან მშობლები დაამტკიცებენ, რომ საპატიო მიზეზის გამო არ შეეძლოთ მიეწოდებინათ ცნობები თავიანთი ადგილსამყოფელის შესახებ და გამოეჩინათ მშობლიური ყურადღება და მზრუნ-

მშვილბლის თანხმობის გარეშე, მისი გარდაცვალები შემთხვევაში კი — მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანიზაციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების წიგნებიდან ისეთი ამონაწერების გაცემა, სადა დანაც გარკვევა, რომ მშვილბელი ნაშვილების ღვიძლ მშობელი არ არის.

ის პირი, რომელიც გაამჟღავნებს შვილად აყვანის საიდუმლოებას მშვილბლის ნება-სურვილის გარეშე, პასუხს აგებს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 118. შვილად აყვანის გაუქმებისა და ბათილად ცნობის წესი

შვილად აყვანის გაუქმება და ბათილად ცნობა შეიძლება მხოლოდ სასამართლო წესით.

მუხლი 119. შვილად აყვანის გაუქმება მშობელთა მოთხოვნით

შვილად აყვანა მშობელთა თანხმობის გარეშე, როცა ასეთი თანხმობა აუცილებელია, შეიძლება გაუქმოს სასამართლომ მშობელთა სარჩელით, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ მშობლებისათვის ბავშვის დაბრუნება შეესაბამება მის ინტერესებს.

მშობელთა თხოვნით შვილად აყვანის გაუქმება იმ შემთხვევაში, თუ ნაშვილებს შეუსრულდა ათი წელი, დაიშვება მხოლოდ ნაშვილების თანხმობით.

მუხლი 120. სარჩელი შვილად აყვანის გაუქმების შესახებ

სარჩელი შვილად აყვანის გაუქმების შესახებ წარედგინება მშვილბელს, ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც მშობლები-სათვის უცნობია მათი ბავშვის მშვილბლის ვინაობა, — მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შვილად აყვანის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის ადგილის მიხედვით.

ასეთ შემთხვევაში საქმის აღძვრის შესახებ უნდა ეცნობოს მშვილბელს, რომელსაც უფლება აქვს ჩაებას საქმეში ან მიანდოს თავისი ინტერესების დაცვა მეურვეობის და მზრუნველობის ორგანოს.

სასამართლოს, როდესაც საჭიროდ სცნობს, შეუძლია მშვილბელი გამოიწვიოს მოპასუხედ.

მშობელთა მოთხოვნა შვილად აყვანის გაუქმების შესახებ არ შეიძლება დაკმაყოფილდეს, თუ სასამართლო გამოარკვევს, რომ შვილად აყვანის დროს დაცულია ამ კოდექსის 103-ე, 104-ე და 105-ე მუხლებით დადგენილი წესები და მშობლები ვერ დაამტკიცებენ, რომ საპატიო მიზეზების გამო არ შეეძლოთ მიეწოდებინათ ცნობები თავიანთი ადგილსამყოფელის შესახებ ან გამოეჩინათ მშობლიური ყურადღება და მზრუნველობა.

ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო გამოარკვევს, რომ შვილად აყვანის დროს დარღვეული იყო ამ კოდექსის 103-ე, 104-ე და 105-ე მუხლებით დადგენილი წესები, ან მშობლები დაამტკიცებენ, რომ საპატიო მიზეზის გამო არ შეეძლოთ მიეწოდებინათ ცნობები თავიანთი ადგილსამყოფელის შესახებ და გამოეჩინათ მშობლიური ყურადღება და მზრუნ-

ველობა, დავის გადასაწყვეტად საქმეში მონაწილეობისათვის უნდა იქნეს ჩაბმული მშვილბელი თანამომასუხედ.

მუხლი 121. შვილად აყვანის გაუქმება მებრუნელობისა და მზრუნველობის ორგანოს ან პროკურორის მოთხოვნით

მებრუნეობისა და მზრუნველობის ორგანოს, აგრეთვე პროკურორის, ყოველთვის აქვთ უფლება, მოითხოვონ შვილად აყვანის გაუქმება სასამართლო წესით, თუ ამას არასრულწლოვანი ნაშვილების ინტერესები მოითხოვს.

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, აგრეთვე ცალკეული მოქალაქეები, რომლებსაც მიაჩნიათ, რომ შვილად აყვანა არ შეესაბამება ბავშვის ინტერესებს და უნდა გაუქმდეს, ამის შესახებ აცნობებენ მებრუნეობისა და მზრუნველობის ორგანოს ან პროკურორს, რომლებიც წყვეტენ შვილად აყვანის გაუქმების შესახებ მოთხოვნის წარდგენის საკითხს.

მუხლი 122. შვილად აყვანის გაუქმების დაუშვებლობა ნაშვილების სრულწლოვანების მიღწევის შემდეგ

დაუშვებელია შვილად აყვანის გაუქმება ნაშვილების სრულწლოვანების მიღწევის შემდეგ, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შვილად აყვანის გაუქმებაზე არსებობს ნაშვილების, მისი მშობლებისა და მშვილბელის თანხმობა.

მუხლი 123. შვილად აყვანის გაუქმების შედეგები

შვილად აყვანის გაუქმებისას შეწყდება ნაშვილებსა და მშვილბელს, აგრეთვე მათ ნათესავებს შორის არსებული ურთიერთფულბები და ურთიერთმოვალეობები, ხოლო იღებება ურთიერთფულბები და ურთიერთმოვალეობები შვილსა და მის მშობლებს, აგრეთვე შთამომავლობით ნათესავებს შორის.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით ბავშვი გადაეცემა მშობლებს, ხოლო თუ ეს ეწინააღმდეგება მის ინტერესებს, — მებრუნეობის და მზრუნველობის ორგანოს.

სასამართლომ ბავშვის ინტერესების შესაბამისად უნდა გადაწყვიტოს, აგრეთვე, შვილად აყვანისას ბავშვისათვის მიკუთვნებული გვარის, სახელისა და მამის სახელის შენარჩუნების საკითხი. თუ ბავშვს შეუძრულდა ათი წელი, სასამართლომ უნდა გაითვალისწინოს ბავშვის სურვილიც.

იმ შემთხვევაში, როდესაც შვილად აყვანა გაუქმებულია მშვილბელის მიერ ბავშვის აღზრდის მოვალეობის არაქროვნად შესრულების გამო, ბავშვს ენახება მშვილბელისაგან ალიმენტის მიღების უფლება იმ კოდექსის 72-ე მუხლში დაწესებული ოდენობის მიხედვით.

მუხლი 124. შვილად აყვანის შეწყვეტის დრო

შვილად აყვანა წყდება შვილად აყვანის გაუქმების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების ძალაში შესვლის დღიდან.

სასამართლო, რომელმაც გამოიტანა გადაწყვეტილება შეი-
ლად აყვანის გაუქმების შესახებ, აგრეთვე შეილად აყვანის
ბათილად ცნობის თაობაზე, ვალდებულია კანონიერ ძალაში
შესული გადაწყვეტილების პირი გადაუგზავნოს მშრომელთა
დეპუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელ
კომიტეტს შეილად აყვანის შესახებ გადაწყვეტილების გამო-
ტანის ადგილის მიხედვით და მოქალაქეობრივი მდგომარეო-
ბის აქტების ჩამწერ ორგანოს შეილად აყვანის რეგისტრაციის
ადგილის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 125. შეილად აყვანის ბათილად ცნობა

შეილად აყვანა შეიძლება ცნობილ იქნეს ბათილად იმ შემ-
თხვევაში, თუ:

- ა) გადაწყვეტილება შეილად აყვანის შესახებ დამყარებუ-
ლია ვალდ დოკუმენტებზე;
- ბ) შეილად აყვანა ფიქტურია;
- გ) ნაშვილებია სრულწლოვანი;
- დ) მშვილებელი სასამართლოს მიერ ცნობილი იყო არა-
ქმედუნარიანად;

ე) მშვილებელი იყო პირი, რომელსაც ჩამორთმეულ
ქონდა მშობლის უფლება.

შეილად აყვანის ბათილად ცნობა დაიშვება მხოლოდ იმ
შემთხვევაში, თუ ეს შეესაბამება ბავშვის ინტერესებს.

შეილად აყვანის ბათილად ცნობისას სასამართლომ უნდა
გამოაჩქიოს, არის თუ არა თანახმა ნაშვილები, რომელმაც
ათი წლის ასაკს მიაღწია.

შეილად აყვანა შეიძლება ბათილად იქნეს ცნობილი იმ
პირის მოთხოვნით, რომლის უფლება დარღვეულია შეილად
აყვანით, აგრეთვე შეურევობისა და მზრუნველობის ორგანოს
ან პროკურორის მოთხოვნით.

**მ უ ხ ლ ი 126. შეილად აყვანის ბათილად ცნობის შედე-
გები**

შეილად აყვანა ითვლება ბათილად შეილად აყვანის შესა-
ხებ გადაწყვეტილების გამოტანის მომენტიდან.

შეილად აყვანის ბათილად ცნობისას აღდგება ბავშვის
პირადი და ქონებრივი უფლებები და მოვალეობები თავისი
მშობლებისა და წარმოშობით ნათესავების მიმართ.

შეილად აყვანის ბათილად ცნობის შემთხვევაში ბავშვი სა-
სამართლოს გადაწყვეტილებით გადაეცემა მშობლებს, ხოლო
თუ ეს არ შეესაბამება ბავშვის ინტერესებს — შეურევობისა
და მზრუნველობის ორგანოს.

**მ უ ხ ლ ი 127. შეილად აყვანის გაუქმების ან ბათილად
ცნობის საქმის განხილვაში შეურევობისა
და მზრუნველობის ორგანოს მონაწილეობა**

შეილად აყვანის გაუქმების ან ბათილად ცნობის საქმის
განხილვის ყველა შემთხვევაში საქმეში მონაწილეობის მისა-
ღებლად უნდა ჩააბან შეურევობისა და მზრუნველობის ორგანო.

მეურვეობა და მზრუნველობა

თავი მეთოთხმეტი

ზოგადი მთავრები

მუხლი 128. მეურვეობისა და მზრუნველობის მიზნები

მეურვეობა და მზრუნველობა წესდება იმ არასრულწლოვანი ბავშვების აღზრდისათვის, რომლებიც მშობლების გარდაცვალების, მშობლებისათვის მშობლის უფლების ჩამორთმევის, მშობელთა ავადმყოფობის ან სხვა მიზეზების გამო დარჩნენ მშობლის მზრუნველობის გარეშე, აგრეთვე ამ ბავშვთა პირადი და ქონებრივი უფლებებისა და ინტერესების დაცვისათვის.

მეურვეობა და მზრუნველობა წესდება აგრეთვე იმ სრულწლოვანი პირის პირადი და ქონებრივი უფლებებისა და ინტერესების დასაცავად, რომელსაც განმართებლობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლია დამოუკიდებლად განახორციელოს თავისი უფლებები და შეასრულოს თავისი მოვალეობანი.

მუხლი 129. პირი, რომლის მიმართ წესდება მეურვეობა

მეურვეობა წესდება ბავშვზე, რომელსაც არ მიუღწევია თხოუთები წლის ასაკამდე და პირზე, რომელიც სისამართლოს

მეურვეობის ან ჰელპერსტობის გამო (საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის მე-15 მუხლი).

მუხლი 130. პირი, რომლის მიმართ წესდება მზრუნველობა

მზრუნველობა წესდება არასრულწლოვანზე თხოუთები წლის ასაკამდე თერამდე მზრუნველობა წესდება აგრეთვე სრულწლოვან ქმედუნარიან პირზე მისი თხოვნით, თუ მას თავისი განმართებლობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლია დამოუკიდებლად განახორციელოს თავისი უფლებები და შეასრულოს თავისი მოვალეობანი.

მუხლი 131. მეურვეობა გარდაცვალებულისა და უკვლოდ დაკარგულის ქონებაზე

მეურვეობა გარდაცვალებულისა და უკვლოდ დაკარგულის ქონებაზე წესდება საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და წესით.

მუხლი 132. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოები

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებს წარმოადგენს მზრუნველთა დებუტატების რაიონული (საქალაქო), სადა- და სასოფლო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტები. არასრულწლოვანი პირის მეურვეობა და მზრუნველობა

ვისრება განთლების განყოფილებას. სასამართლოს მიერ არ ქმედნარიანად აღიკვეთილ პირისა — განმრთელობის დაცვის განყოფილებას, ხოლო იმ ქმედნარიანი პირისა, რომელიც განმრთელობის მდგომარეობის გამო საქიროებმ შტრენველობას — სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილებას.

მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოები მოქმედებენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულ მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოების დებულების საფუძველზე.

მ უ ხ ლ ი 133. ზედამხედველობა მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოების საქმიანობაზე

მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოების საქმიანობის ხელშეწყობა და ზედამხედველობას ასორცილებენ შესაბამისად შრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის შრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭო, აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭო და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

მ უ ხ ლ ი 134. მეურვეობისა და შტრენველობის დაწესება სამეურვეო (სამშრენველო) პირის ან მეურვის (მშრენველის) საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით

მეურვეობას და შტრენველობას აწესებს შრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქალაქო), სადაბო ან სასოფლო საბჭო

პის აღმასრულებელი კომიტეტი სამეურვეო (სამშრენველო) პირის ან მეურვის (მშრენველის) საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 135. სამეურვეო (სამშრენველო) არასრულწლოვანი პირის შესახებ შეტუბონების მოვალეობა

დაწესებულებები და პირები, რომელთათვისაც ცნობილი გასდა, რომ შშობლების გარდაცვალების ან ავადმყოფობის, მათთვის შშობლის უღლების ჩამორთმევის ან სხვა რაიმე მიზეზის გამო არასრულწლოვანი საქიროებს მეურვეობას ან შტრენველობას, ვალდებული არიან აცნობონ ამის შესახებ მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოს ბავშვის ფაქტიური საქოფელი ადგილის მიხედვით.

მეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოები მოვალენი არიან დაეყოფნენლოე შეამოწონ ეს ფაქტი და მეურვის ან შტრენველის დანიშვნის შესახებ საკითხის გადაწყვეტამდე იზრუნონ არასრულწლოვანზე.

მ უ ხ ლ ი 136. მეურვეობის ან შტრენველობის დაწესება არასრულწლოვანისათვის, რომლის შშობლები თავს არიდებენ მის აღზრდას

მეურვეობის და შტრენველობის დაწესება შეიძლება იმ შემთხვევაში, როდესაც ბავშვი არ ცხოვრობს შშობლებთან და ეს უქანასკნელნი თავს არიდებენ მისი აღზრდის მოვალეობებს; თუ ბავშვი ცხოვრობს შშობლებთან, რომლებიც არ ასრულებენ მისი აღზრდის მოვალეობებს, მეურვეობისა და

მზრუნველობის ორგანოს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს ისეთი მშობლებისათვის ბავშვის ჩამორთმევისა და მისი მურვეობაში და მზრუნველობაში გადაცემის საკითხის გადასაწყვეტად, შემდგომ აღიარას საკითხი მშობლებისათვის სასამართლოს წესით მშობლის უფლების ჩამორთმევის შესახებ.

მუხლი 137. სასამართლოს მოვალეობა — აცნობოს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებს მეურვეობის ან მზრუნველობის დაწესების აუცილებლობის შესახებ

სასამართლო, რომელმაც გამოიტანა გადაწყვეტილება პირის არაქმედნარიანად აღიარების თაობაზე, მოვალეა გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლიდან არაუგვიანეს საბოლოო დღისა, ამის შესახებ აცნობოს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს იმ პირის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, რომელიც არაქმედნარიანად აღიარების გამო საქირთებს მეურვეს ან მზრუნველს.

მუხლი 138. მეურვის ან მზრუნველის დანიშვნა

მეურვის ან მზრუნველის მოვალეობათა განხორციელებისათვის მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოები ნიშნავენ მეურვეს ან მზრუნველს. მეურვე ან მზრუნველი შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მათი თანხმობით. მზრუნველის შერჩევა სრულწლოვანი ქმედნარიანი პირისათვის, რომელსაც ჩამორთმეობის მდგომარეობის გამო არ

შეუძლია დამოუკიდებლად დაიცვას თავისი უფლებები და შესაძლოა მოვალეობები, შეიძლება მხოლოდ სამზრუნველო პირის თანხმობით.

მეურვე ან მზრუნველი უნდა დაინიშნოს არაუგვიანეს ერთი თვისა იმ დროიდან, როდესაც მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებისათვის ცნობილი გახდება მეურვეობის ან მზრუნველობის დაწესების აუცილებლობა. მეურვის ან მზრუნველის არჩევის დროს მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული მისი პირადი თვისებები, დაკისრებული მოვალეობის შესრულების უნარი, ურთიერთობა, რომელიც არსებობს შასა და სამეურვეო (სამზრუნველო) პირს შორის და, აგრეთვე, როცა ეს შესაძლებელია, სამეურვეო (სამზრუნველო) პირის სურვილიც.

მუხლი 139. პირი, რომელიც არ შეიძლება დაინიშნოს მეურვედ ან მზრუნველად

- მეურვედ ან მზრუნველად არ შეიძლება დაინიშნოს:
- ა) პირი, რომელსაც არ მიუღწევია თერაპეტი წლის ასაკამდე;
 - ბ) პირი, რომელიც სასამართლოს მიერ ცნობილია არაქმედნარიანად;
 - გ) პირი, რომელსაც ჩამორთმეული ბავშვის მშობლის უფლება;
 - დ) მშვილებელი, თუ შეილად აყვანი გაუქმდა იმის გამო, რომ იგი სათანადოდ არ ასრულებდა მშვილებლის მოვალეობებს;
 - ე) პირი, რომელიც გათავისუფლებულია მეურვის ან

მზრუნველის მოვალეობისაგან იმის გამო, რომ იგი სათანადოდ არ ასრულებდა ამ მოვალეობას.

მუხლი 140. ზედამხედველობა მეურვისა და მზრუნველის საქმიანობაზე

მეურვის ან მზრუნველის საქმიანობაზე ზედამხედველობას ახორციელებს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო სა-მეურვეო (სამზრუნველო) პირის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ზედამხედველობის განხორციელების წესი და პირობები განისაზღვრება მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოების დებულებით.

მუხლი 141. მეურვეობის ან მზრუნველობის დაწესება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ დაწესებულებაში მყოფ პირზე

იმ ბაიშის მიმართ, რომელიც სახელმწიფო საბავშვო დაწესებულებაში იზრდება, აგრეთვე იმ პირის მიმართ, რომელიც მეურვეობას ან მზრუნველობას საქიროებს და იმყოფება სათანადო დაწესებულებაში, მეურვის ან მზრუნველის მოვალეობის შესრულება ეკისრება ამ დაწესებულებების ადმინისტრაციას.

ამ პირობა ქონებრივი ინტერესების (ბენიის მიღების, ქონების გამგებლობის და ა. შ.) დაცვისათვის, აუცილებლობის შემთხვევაში, შეიძლება დაინიშნოს ქონების მეურვე.

მუხლი 142. მეურვეობა იმ ქონებაზე, რომელიც არ იმყოფება სამეურვეო პირის საცხოვრებელ ადგილას

თუ პირს, რომელზედაც დაწესებულია მეურვეობა ან მზრუნველობა, სხვა ადგილას აქვს ქონება, აუცილებლობის შემთხვევაში, მეურვის ან მზრუნველის თანხმობით, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეუძლია დაინიშნოს ამ ქონების მეურვე ქონების ადგილსამყოფელის მიხედვით.

თავი მეხუთმეტი

მეურვისა და მზრუნველობის უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 143. მეურვისა და მზრუნველის უფლება-მოვალეობანი

არასრულწლოვანის მეურვე და მზრუნველი მოვალეა აღზრდის იგი კომუნიზმის მშენებლის შორალტრი კოლექსის სულისკვეთებით, იზრუნოს მისი ფიზიკური განვითარებისა და სწავლისათვის, მოამზადოს იგი საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობისათვის, დაიცვას მისი უფლებები და ინტერესები.

მეურვესა და მზრუნველს უფლება აქვთ სასამართლო წესით მოითხოონ მეურვეობაში და მზრუნველობაში მყოფი ბავშვების დაბრუნება ყველასაგან, ვინც მათ კანონიერ საფუძვლის გარეშე თავისთან იმყოფებს.

მუხლი 144. მეურვისა და მზრუნველის მოვალეობის უსასყიდლოდ შესრულება

მეურვის და მზრუნველის მოვალეობები სრულდება უსასყიდლოდ.

მუხლი 145. მეურვისა და მზრუნველის მოვალეობა — დაიცვან სამეურვეო (სამზრუნველო) სრულწლოვანი პირის ინტერესები

მეურვე და მზრუნველი მოვალენი არიან იზრუნონ სამეურვეო (სამზრუნველო) სრულწლოვანი პირის რჩენისათვის, შეუქმნან მას აუცილებელი საყოფაცხოვრებო პირობები, უზრუნველყონ მოვლითა და მკურნალობით, დაიცვან მისი უფლებები და ინტერესები.

გარდა ამისა, სულთ ავადმყოფის მეურვე მოვალეა თვალყური აღეწინოს სამეურვეო პირის მუდმივ სამედიცინო მომსახურებას.

მეურვე და მზრუნველი განსაკუთრებული უფლებამოსილების გარეშე იცავენ სამეურვეო (სამზრუნველო) პირის უფლებებსა და ინტერესებს ყველა დაწესებულებაში, მათ შორის სასამართლოშიც.

მუხლი 146. მეურვისა და მზრუნველის მოვალეობა — იცხოვრონ სამეურვეო (სამზრუნველო) პირთან ერთად

მეურვე და მზრუნველი მოვალენი არიან იცხოვრონ სამეურვეო (სამზრუნველო) ირასრულწლოვან პირთან ერთად.

ცალკეულ შემთხვევაში მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ შეიძლება ნებადართული იქნეს მზრუნველისა და სამზრუნველო პირის ცალ-ცალკე ცხოვრება, თუ აღნიშნული ორგანო მივა იმ დასკვნამდე, რომ მათი ცალ-ცალკე ცხოვრება უარყოფით გავლენას არ მოახდენს სამზრუნველო პირის აღზრდაზე, მისი უფლებებისა და ინტერესების დაცვაზე.

მეურვე და მზრუნველი ვალდებული არიან საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლის შესახებ აცნობონ მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს.

ამ მუხლის პირველ ნაწილში გათვალისწინებული მოვალეობა არ გვისრება არაქმედუნარიანი სრულწლოვანი პირის მეურვესა და სრულწლოვანი ქმედუნარიანი პირის მზრუნველს.

მუხლი 147. სულთ ავადმყოფის მეურვის მოვალეობა სამეურვეო პირის გამოჩანმართების შემთხვევაში

სულთ ავადმყოფის მეურვე სამეურვეო პირის გამოჩანმართების შემთხვევაში მოვალეა სასამართლოში დაუყოვნებლივ აღძრას შეამდგომლობა სამეურვეო პირის ქმედუნარიანად აღიარებისა და მასზე მეურვეობის მოხსნის შესახებ.

მუხლი 148. გარიგების დადების წესი მეურვისა ან მზრუნველის მონაწილეობით

მეურვე კანონიერი წარმომადგენელია სამეურვეო პირისა და მისი სახელით, მისი ინტერესებიდან გამომდინარე, დებს ყველა ავცილებელ გარიგებას.

არასრულწლოვანი პირი თხუთმეტიდან თერამეტი წლის ასაკამდე ისეთ გარიგებას, რომლის დამოუკიდებლად დადების უფლება მას კანონით არა აქვს, ღებს შპრუნველის თანხმობით.

მუხლი 149. გარიგება, რომლის დადებისათვის საჭიროა მურვეობისა და შპრუნველობის ორგანოს წინასწარი ნებართვა

მურვეობისა და შპრუნველობის ორგანოს წინასწარი ნებართვა საჭირო ისეთი გარიგების დადების დროს, რომელიც სანოტარო წესით უნდა დამოწმდეს, აგრეთვე სამურვეო პირის კუთვნილ უფლებებზე უარის თქმის, ქონების გაყოფის, საცხოვრებელი ფართობის გაცულისა და ქონების გასხვისებისათვის.

სამშრუნველო პირის მიერ სახელმწიფო შრომის შემნახველ საღაროში ან სხვა საკრედიტო დაწესებულებაში შეტანილი ანაზრის განკარგვის წესი განისაზღვრება სსრ კავშირის კანონმდებლობით.

მუხლი 150. გარიგება, რომლის დადების უფლება მურვეობა და შპრუნველს არა აქვთ

მურვესა და შპრუნველს, მათს მეუღლეებსა და ახლო ნათესაებს უფლება არა აქვთ დადონ გარიგება სამურვეო (სამშრუნველო) პირთან, აგრეთვე არ შეიძლება, რომ ისინი იყვნენ ამ პირის წარმომადგენლად გარიგების დადებისა ან სასამართლოში საქმის წარმოების დროს სამურვეო (სამშრუნველო)

პირსა და მურვეის ან შპრუნველის მეუღლესა და მათს ახლო ნათესაებს შორის.

სამურვეო (სამშრუნველო) პირის სახელით ნაშუქობის ხელშეკრულების დადება არ შეიძლება.

მურვეობისა და შპრუნველობის ორგანოების წინასწარი თანხმობის გარეშე მურვეს უფლება არა აქვს სამურვეო პირის სახელით დადოს გარიგება, ხოლო შპრუნველს — სამშრუნველო პირის სახელით დათანხმდეს გარიგების დადებაზე, თუ იგი სცილდება საყოფაცხოვრებო გარიგებათა დარგებს.

მუხლი 151. სამურვეო (სამშრუნველო) პირის ქონების გამგებლობა და მურვეთა და შპრუნველთა ანგარიშგება

სამურვეო (სამშრუნველო) პირის ქონების გამგებლობის და მურვეთა (შპრუნველთა) ანგარიშგების წესი განისაზღვრება საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული მურვეობისა და შპრუნველობის ორგანოების დებულებით.

მუხლი 152. სამურვეო (სამშრუნველო) პირის მიმდინარე შემოსავლის განკარგვა

სამურვეო (სამშრუნველო) პირის კუთვნილი თანხები (პენსია, დახმარება, ალიმენტი და სხვა მიმდინარე შემოსავალი) გადადის მურვეის (შპრუნველის) განკარგულებაში და ის იყენებს ამ თანხებს სამურვეო (სამშრუნველო) პირის სარჩენად.

თუ ეს თანხები საქმარისი არ არის ყველა საქმარო ხარჯის დასაფარავად, გაწეული ხარჯის ანაზღაურება შეიძლება სამეურვეო (სამზრუნველო) პირის სხვა ქონებიდან იმ წესების დაცვით, რაც დადგენილია ამ კოდექსის 148-ე და 149-ე მუხლებით.

თუ სამეურვეო (სამზრუნველო) პირებს არ გააჩნიათ საქმარისი სახსრები, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო აღძრავს შეამდგომლობას სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოს წინაშე მათთვის დახმარების დანიშვნის შესახებ.

არასრულწლოვან სამზრუნველო პირს თბუთმეტიდან თერაპეტი წლის ასაკამდე უფლება აქვს დამოუკიდებლად დალოს წერილმანი საყოფაცხოვრებო გარიგება, განკარგოს თავისი ხელფასი ან სტიპენდია, განახორციელოს ავტორისა და გამომგონებლის უფლებები.

საკმომო საფუძელის არსებობის შემთხვევაში მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეუძლია თავისი ინიციატივით ან საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ან სხვა დაინტერესებულ პირთა შუამდგომლობით შეუზღუდოს ან ჩამოართვას თბუთმეტიდან თერაპეტი წლის ასაკამდე არასრულწლოვანს მისი ხელფასის ან სტიპენდიის დამოუკიდებლად განკარგვის უფლება.

წამართელობის მდგომარეობის გამო სამზრუნველო სრულწლოვანი კმედუნარიანი პირის კუთვნილი თანხა შეიძლება დახარჯოს მზრუნველმა მხოლოდ სამზრუნველო პირის თანხმობით.

მუხლი 153. მეურვისა და მზრუნველის მოქმედების გასაჩივრება

მეურვის ან მზრუნველის მიერ დაქისრებული მოვალეობის ყოველმა პირმა, მათ შორის სამეურვეო (სამზრუნველო) პირმა, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოში სამეურვეო (სამზრუნველო) პირის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მუხლი 154. მეურვისა და მზრუნველის გათავისუფლება მოვალეობისაგან

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოები მეურვესა და მზრუნველს თავიანთი მოვალეობისაგან ათავისუფლებენ შემთხვევებისათვის ბავშვის აღსაზრდელად დაბრუნების, გაშვების და სამეურვეო (სამზრუნველო) პირის სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ დაწესებულებაში მოთავსების შემთხვევებში (ამ კოდექსის 141-ე მუხლი).

მეურვე და მზრუნველი შეიძლება გათავისუფლდნენ მოვალეობისაგან, აგრეთვე პირადი თხოვნის საფუძველზე, თუ მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო ცნობს, რომ ეს თხოვნა საპატიო მიზეზით არის გამოწვეული (ავადმყოფობა, მატერიალური მდგომარეობის შეცვლა, სამეურვეო, სამზრუნველო პირთან აუცილებელი კონტაქტის უქონლობა და სხვ.).

მუხლი 155. მეურვისა და მზრუნველის გადაყენება

მეურვის ან მზრუნველის მიერ დაქისრებული მოვალეობის არასათანადოდ შესრულების შემთხვევაში მეურვეობისა

და მზრუნველობის ორგანო გადაყენებს მეურვეს ან მზრუნველს ამ მოვალეობათა შესრულებისაგან.

თუ მეურვე (მზრუნველი) ანგარების მიზნით გამოიყენებს მეურვეობას (მზრუნველობას), აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ სამეურვეო (სამზრუნველო) პირს დატოვებს ზედამხედველობისა და აუდიტული დამპყრობის გარეშე, ის პასუხს აგებს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 156. სრულწლოვანი პირის მზრუნველის გათავისუფლება თავისი მოვალეობისაგან სამზრუნველო პირის მოთხოვნით

სრულწლოვანი პირის მზრუნველი შეიძლება გათავისუფლებულ იქნეს თავისი მოვალეობისაგან სამზრუნველო პირის მოთხოვნით.

ასეთ შემთხვევაში მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეუძლია სამზრუნველო პირთან შეთანხმებით მას მზრუნველად სხვა პირი დაუნიშნოს.

მუხლი 157. მეურვეობის შეწყვეტა

მეურვეობა შეწყდება:

ა) თუ გარდაიცვალა სამეურვეო პირი;

ბ) თუ სამეურვეო არასრულწლოვანმა მიიღწია თხუთმეტი წლის ასაკს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ის კანონით დადგენილი წესით არაქმედუნარიანად არის აღიარებული;

გ) თუ სამეურვეო არასრულწლოვანი, რომელსაც არ შეს-

რულებია თხუთმეტი წელი, აღსაზრდელად მშობელს დაუბრუნდა;

დ) თუ არაქმედუნარიანად აღიარებული სამეურვეო პირის სისამართლომ ცნო ქმედუნარიანად;

ე) ქონების მიმართ — უკვალოდ დაკარგული პირის გამოჩენისას ან ქონების შემკვიდრისათვის გადაცემის შემთხვევაში. ამ შემთხვევებში მეურვეობა შეწყდება მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს გადაწყვეტილებით.

მუხლი 158. მზრუნველობის შეწყვეტა

მზრუნველობა შეწყდება:

ა) თუ გარდაიცვალა სამზრუნველო პირი;

ბ) თუ სამზრუნველო არასრულწლოვანი მიიღწევს სრულწლოვანებას;

გ) თუ სამზრუნველო არასრულწლოვანი დაქორწინდა;

დ) სხვა სამზრუნველო პირების მიმართ — თუ მოისპო მიიღწია, რითაც გამოიწვეული იყო მზრუნველის დანიშვნა.

ამ შემთხვევებში მზრუნველობა შეწყდება მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს გადაწყვეტილებით.

მუხლი 159. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს გადაწყვეტილების გასაჩივრება

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს გადაწყვეტილება მეურვის (მზრუნველის) დანიშვნის, გადაყენებისა და გათავისუფლების შესახებ, აგრეთვე მეურვეობისა და მზრუნველობის ყველა სხვა საკითხზე დიინტერესებულ პირს შეუძლია

ვაასაჩივროს შესაბამისად თბილისის შრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის შრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტში, აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოში, აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოში და საქართველოს ასსრ მინისტრთა საბჭოში.

ტ ა რ ი V

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტები

თავი მეთექვსმედი

სოციალური მდგომარეობის

მუხლი 160. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაცია

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაცია წესდება როგორც სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ინტერესებში, ისე მოქალაქეთა პირადი და ქონებრივი უფლებების დაცვის მიზნით.

დაბადება, დაქორწინება, განქორწინება, შვილად აყვანა, მამობის დადგენა, სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცვლა, გარდაცვალება რეგისტრაციაში უნდა გატარდეს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი სახელმწიფო ორგანოებში (შეაჩი).

მუხლი 161. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის ორგანოები

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაცია ქალაქებსა და რაიონულ ცენტრებში ხდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი საქალაქო და რაიონულ ბიუროებში (განყოფილებებში), ხოლო სოფლად, მუშათა დაბებში და იმ ქალაქებში, სადაც მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ბიუროები (განყოფილებები) არ არის, — შრომელთა დეპუტატების სასოფლო, სადაბო და საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებში.

მუხლი 162. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოების კომპეტენცია

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი საქალაქო და რაიონული ბიუროები (განყოფილებები) ასდგენენ დაბადების, გარდაცვალების, დაქორწინების, განქორწინების, შვილად აყვანის, მამობის დადგენის, სახელის, მამის სახელის და გვარის გამოცვლის რეგისტრაციას, აქტებში საბჭოთა ჩანაწერებს, შეაქვთ მათში შესწორებები და დამატებები, აღადგენენ დაკარგულ საბჭოთა ჩანაწერებს, ინახავენ საარქივო საბჭოთა წიგნებს და გისტემენ განმეორებით მოწმობებს.

შრომელთა დეპუტატების სასოფლო, სადაბო და საქალაქო საბჭოების აღმასკომები, სადაც მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ბიურო (განყოფილება) არ არის, ასდგენენ დაბადების, დაქორწინების, მამობის დადგენის და გარდაცვალების რეგისტრაციას.

მუხლი 163. საქტო წიგნები, მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის წესები

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძველების შესახებამისა, ძირითად დებულებებს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტებში ჩანაწერების შეცვლისა და აღდგენის წესის შესახებ, აგრეთვე მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის წიგნების ფორმას და ამ წიგნებში ჩანაწერის საფუძველზე გასაცემი მოწმობების ფორმას, საქტო წიგნების შენახვის წესსა და ვადებს ადგენს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის წესებს, ქორწინებისა და დაბადების საზეიმო რეგისტრაციის წესის ჩათვლით, აგრეთვე დასაქორწინებელ პირთათვის განმარტელობისა და ოჯახური მდგომარეობის შესახებ ურთიერთშეყობინებისა და შათი, როგორც მომავალი მეუღლეებისა და მშობლებისათვის, უფლება-მოვალეობების განმარტების წესს ადგენს ეს კოდექსი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქცია მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის წესის შესახებ.

მუხლი 164. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტის ჩაწერის დროს წარხადგენი საბუთები

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტის ჩაწერის დროს წარდგენილ უნდა იქნეს სარეგისტრაციო ფაქტის დამამტკიცებელი და განმცხადებლის პიროვნების დამადასტურებელი საბუთები.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერისათვის აუცილებელი საბუთების ნუსხას ადგენს ამ კოდექსის 163-ე მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული ინსტრუქცია.

მუხლი 165 აქტების ჩაწერის წესი

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტებს წიგნში შეტანილი ყოველ ჩანაწერი უნდა წაკითხოს განმცხადებელს და მისი, აგრეთვე ჩამწერი თანამდებობის პირის ხელმოწერის შემდეგ დამოწმდეს ბეჭდის დასმით.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტის ჩაწერის შესახებ განმცხადებელს მიეცემა სათანადო მოწმობა.

მუხლი 166. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩანაწერში შესწორების, ცვლილების შეტანისა და ამ აქტების გაუქმების წესი

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩანაწერში შეცდომების შესწორებას და ცვლილებების შეტანას, თუ არის ამის საჭირო საფუძველი და არ არსებობს დავა დაინტერესებულ პირთა შორის, აწარმოებენ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოები.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოების უარი ჩანაწერში შესწორების ან ცვლილების შეტანაზე შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

დაინტერესებულ პირთა შორის დავის შემთხვევაში ჩანაწერში შესწორების ან ცვლილების შეტანა ხდება სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების პირველადი ჩანაწერების გაუქმება წარმოებს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოების მიერ სსსამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, გარდა ამ კოდექსის 42-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევისა, როდესაც ჩანაწერის გაუქმებისათვის სსსამართლოს გადაწყვეტილება საჭირო არ არის.

მ უ ხ ლ ი 167. სახელმწიფო ბაჟი

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოებში დაბადების, შეილად აყვანის, მამობის დადგენის და გარდაცვალების რეგისტრაცია, აგრეთვე ამ აქტების რეგისტრაციის შესახებ პირველადი მოწმობების გაცემა, დაბადების შესახებ აქტის ჩანაწერში მამობის დადგენასთან დაკავშირებით შესწორებისა და დამატების შეტანა ხდება სსრ კავშირის კანონმდებლობის შესაბამისად სახელმწიფო ბაჟის გადახდევინების გარეშე.

დაქორწინების, განქორწინების, სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცვლის რეგისტრაციისათვის, ხოლო სათანადო შემთხვევებში განქორწინების მოწმობის გაცემის, აგრეთვე მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის შესახებ განმეორებითი მოწმობების გაცემისა და სააქტო ჩანაწერების აღდგენისათვის წარმოებს სახელმწიფო ბაჟის გადახდევინება სსრ კავშირის კანონმდებლობით დადგენილი განაკვეთების მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 168. დაბადების რეგისტრაციის წესი

ბავშვის დაბადების რეგისტრაცია მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოში ხდება ბავშვის დაბადების ადგილის, მშობლების ან ერთ-ერთი მშობლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოები მშობლების თანხმობით უზრუნველყოფენ დაბადების რეგისტრაციის საზეიმო ვითარებაში ჩატარებას.

მ უ ხ ლ ი 169. განცხადება დაბადების რეგისტრაციის შესახებ

განცხადება ბავშვის დაბადების რეგისტრაციის შესახებ მშობლებს ან ერთ-ერთ მათგანს შეეძენს ზემოთ ან წერილობითი სახით, ხოლო, თუ მშობლები ავლ არიან ან გარდაცვალდნენ, ან მათ სხვა მიზეზის გამო არ შეუძლიათ განცხადების შეტანა, განცხადება შეაქვთ ნათესავებს ან სხვა პირთ, აგრეთვე სამედიცინო დაწესებულების ადმინისტრაციას.

მ უ ხ ლ ი 170. განცხადების შეტანის ვადა

განცხადება ბავშვის დაბადების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს დაბადებიდან არა უგვიანეს ერთი თვის ვადაში, ხოლო

მკედარი ბავშვის დაბადების შემთხვევაში — არაუგვიანეს სამი დღისა მისი შობის მომენტოდან.

მუხლი 171. ჩანაწერი დაბადების შესახებ

დაბადების შესახებ სააქტო ჩანაწერში ბავშვის სახელი, მამის სახელი და გვარი, აგრეთვე ცნობები მისი მშობლების შესახებ შეაქეთ ამ კოდექსის 52-ე — 56-ე მუხლების შესაბამისად.

იმ შემთხვევაში, როდესაც მამობა დადგენილი არ არის, ბავშვის დაბადების მოწმობაში ბავშვის მამის ეროვნება ჩაიწერება დედის მიითებით.

მუხლი 172. ბავშვის დაბადებამდე გარდაცვლილი მამის ჩაწერა

თუ ბავშვი იმ პირის გარდაცვალების შემდეგ დაიბადა, რომელიც ახალშობილის დედასთან ქორწინებაში იმყოფებოდა, სააქტო ჩანაწერსა და დაბადების მოწმობაში გარდაცვალებული შეიძლება ჩაიწეროს ბავშვის მამად იმ პირობით, თუ მისი გარდაცვალების დღიდან ბავშვის დაბადებამდე გავიდა არაუმეტეს ათი თვისა.

მუხლი 173. განქორწინების ან ქორწინების ბათილად ცნობის შემდეგ დაბადებული ბავშვის დაბადების რეგისტრაცია

იმ ბავშვის დაბადების რეგისტრაციისას, რომელიც ჩასახული იყო მშობლების ქორწინებაში ყოფნის დროს, მებრძამ

დაიბადა განქორწინების ან ქორწინების ბათილად ცნობის შემდეგ, ბავშვის მამად უნდა ჩაიწეროს პირი, რომელიც ქორწინებაში იყო ბავშვის დედასთან, თუ განქორწინების ან ქორწინების ბათილად ცნობის დღიდან ბავშვის დაბადებამდე გავიდა არაუმეტეს ათი თვისა.

თავი მეთხუთხედი

გარდაცვალების რეგისტრაცია

მუხლი 174. გარდაცვალების რეგისტრაციის წესი

გარდაცვალების რეგისტრაცია ხდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოებში გარდაცვალების ადგილის ან გარდაცვალებულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

გარდაცვალების რეგისტრაცია სსსამართლოს გადაწყვეტილებით გარდაცვალების ფაქტის დადგენის ან პირის გარდაცვალებულად გამოცხადების შემთხვევაში ხდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში გადაწყვეტილების გამოშვანი სსსამართლოს ადგილსამყოფელის მიხედვით.

მუხლი 175. განცხადება გარდაცვალების შესახებ

გარდაცვალების რეგისტრაცია ხდება გარდაცვალებულის ნათესავების, მისი მგზობლების, საბინაო-საექსპლოატაციო

ორგანიზაციათა მუშაგების განცხადებით, აგრეთვე სხვა პირებისა და იმ დაწესებულების აღმინისტრაციის შეტყობინებით, სადაც პირი გარდაიცვალა.

მ უ ხ ლ ი 176. გარდაცვალების რეგისტრაციის ვადა

გარდაცვალების შესახებ განცხადებული უნდა იყოს არა უგვიანეს სამი დღისა გარდაცვალების ან გვამის აღმოჩენის შემდეგ.

შ ა ვ ი მ ა ტ ა რ ა მ ე დ

მ ო რ წ ი ნ ე ბ ი ს რ ე გ ი ს ტ რ ა ც ი ა

მ უ ხ ლ ი 177. ქორწინების რეგისტრაციის ადგილი

ქორწინების რეგისტრაცია ხდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში ერთ-ერთი დასაქორწინებელი პირის ან შათი მშობლების საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 178. განცხადება დაქორწინების შესახებ

დაქორწინების მსურველ პირთ პირადად შეაქვთ განცხადება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში. განცხადებამი მათ უნდა დაადასტურონ, რომ არ არსებობს ქორწინების დამაბრკოლებელი გარემოებები, რომლებიც გათ-

ვალისწინებულია ამ კოდექსის მე-18 მუხლით, იცნობენ ერთმანეთის ჯანმრთელობის მდგომარეობას, ოჯახურ მდგომარეობას, იციან აგრეთვე, მერამდენა თითოეული მათგანისათვის ეს ქორწინება და ჰყავთ თუ არა შვილები.

მ უ ხ ლ ი 179. დასაქორწინებელ პირთათვის შათი უფლება-მოვალეობების გაცნობა

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანო, რომელიც მიიღებს დასაქორწინებელ პირთა განცხადებას, მოვალეა გააცნოს მათ ქორწინების რეგისტრაციის პირობები და წესი, აგრეთვე განუმარტოს მათ მუდღელთა და მშობელთა უფლება-მოვალეობები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კოდექსით, გააფრთხილოს ისინი, რომ პასუხისმგებელი არიან დაქორწინების დამაბრკოლებელ გარემოებათა დაფარვისათვის.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოები მოვალენი არიან დარწმუნდნენ, რომ დასაქორწინებელ პირთათვის არ არსებობს ქორწინების დამაბრკოლებელი გარემოებები და მათთვის ცნობილია ერთმანეთის ჯანმრთელობა და ოჯახური მდგომარეობა.

მ უ ხ ლ ი 180. ქორწინების რეგისტრაცია

ქორწინების რეგისტრაცია ხდება ამ კოდექსის მე-16 მუხლით გათვალისწინებული წესის შესაბამისად დანიშნულ დღესა და საათზე, დასაქორწინებელ პირთა დასწრებით და, თუ ისინი თანახმა არიან, საზეიმო ვითარებაში.

დასაქორწინებელი პირის პასპორტში ან პიროვნების და-
შადასტურებულ სხვა საბუთში იწერება მეუღლის გვარი, სა-
ხელი, მამის სახელი, დაბადების წელი, ქორწინების რეგისტ-
რაციის ადგილი და დრო.

თავი მორვა

განკორწინების რეგისტრაცია

მუხლი 181. განკორწინების რეგისტრაციის ადგილი

განკორწინების რეგისტრაცია ხდება რაიონის (ქალაქის)
მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში
(განყოფილებაში) ორივე ან ერთ-ერთი მეუღლის საცხოვრე-
ბელი ადგილის მიხედვით.

მუხლი 182. განკორწინების რეგისტრაცია ხანძართლის
გადაწყვეტილების საფუძველზე

სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე განკორწი-
ნების რეგისტრაციას ახდენს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის
აქტების ჩამწერი რაიონული (საქალაქო) ბიურო (განყოფი-
ლება), ორივე ან ერთ-ერთი მეუღლის განცხადებით.

ერთ-ერთი მეუღლის განცხადებით განკორწინების რეგის-
ტრაციის შემთხვევაში ქორწინება შეწყვეტილად ითვლება,
მაგრამ მეორე მეუღლეს მის მიერ განკორწინების მოწმობის
მიღებამდე, უფლება არა აქვს ხელახლა დაქორწინდეს.

ერთ-ერთი მეუღლის მიერ განკორწინების რეგისტრაციის

შემთხვევაში მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწე-
რი ორგანო აცნობებს ამის შესახებ მეორე მეუღლეს, თუ
ცნობილია მისი მისამართი, აგრეთვე მოქალაქეობრივი მდგო-
მარეობის აქტების ჩამწერი იმ ორგანოს, რომელმაც მოახდინა
ქორწინების რეგისტრაცია.

მუხლი 183. განკორწინების რეგისტრაცია მეუღლეთა
ურთიერთთანხმობით

განკორწინებაზე ურთიერთთანხმობისას მეუღლეებს, რომ-
ლებსაც არა ჰყავთ არასრულწლოვანი შვილები (ან კოდექსის
38-ე მუხლი), შეაქვთ ერთობლივი განცხადება განკორწინების
შესახებ რაიონის (ქალაქის) მოქალაქეობრივი მდგომარეობის
აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში) ერთ-ერთი მე-
უღლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

განცხადებაში განკორწინების შესახებ მეუღლენი მოვალე-
ნი არიან, დაადასტურონ არა მარტო ურთიერთთანხმობა, არა-
მედ ისიც, რომ მათ არ ჰყავთ არასრულწლოვანი შვილები.

განკორწინების რეგისტრაცია შეიძლება მოხდეს ერთ-ერთი
მეუღლის დაუსწრებლად, თუ მას საბატო მიზეზის გამო არ
შეუძლია გამოცხადდეს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის
აქტების ჩამწერ ორგანოში და მისი სახელით წარმოადგინოს
სათანადო წესით დამოწმებული განცხადება განკორწინებაზე
მისი თანხმობის დასადასტურებლად.

განკორწინების რეგისტრაცია ხდება მეუღლეთა მიერ
განკორწინების შესახებ განცხადების შეტანის დღიდან სამი
თვის ვაკვლის შემდეგ.

მუხლი 184. განქორწინების რეგისტრაცია ერთ-ერთი მეთულის განცხადებით

მეუღლე, რომელსაც განქორწინება სურს ამ კოდექსის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლებით, ვალდებულია, რაიონის (ქალაქის) მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში) წარადგინოს სათანადო წესით დამოწმებული, კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილების პირი მეორე მეუღლის უკვალოდ დაკარგულად ან არაქმედუნარიანად ცნობის შესახებ, ან სასამართლოს განაჩენის პირი ან ამონაწერი განაჩენიდან იმის შესახებ, რომ მეორე მეუღლეს შეფარდებული აქვს თავისუფლების აღკვეთა არანაყოლებსამი წლისა.

შეტანილი განცხადების შესახებ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ბიურო (განყოფილება) აუწყებს პატიმრობაში მყოფ მეუღლეს ან არაქმედუნარიანი მეუღლის მეურვეს. ამ უწყებაში უნდა განისაზღვროს ვადა პასუხის შეტყობინებისა იმის შესახებ, არის თუ არა დავა ბავშვების თაობაზე, მეუღლეთა საერთო თანასაყუთობის გაყოფაზე, ან იმ შრომისუენარი მეუღლის სასარგებლოდ ალიმენტის გადაბდეინებაზე, რომელიც დახმარებას საჭიროებს. პასუხის შეტყობინების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს სამ თვეს.

თუ მიღებულია ცნობა იმის შესახებ, რომ დავა არ არსებობს ან მიითთებულ ვადაში პასუხი არ იქნა მიღებული, მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ბიურო (განყოფილება) ახდენს განქორწინების რეგისტრაციას.

მუხლი 185. განქორწინების რეგისტრაციის დროს ქორწინებამდელი გვარის მიკუთვნება

მეუღლე, რომელსაც სურს ატაროს ქორწინებამდელი გვარი, მოვალეა განაცხადოს ამის შესახებ განქორწინების რეგისტრაციის დროს. მეუღლისათვის ქორწინებამდელი გვარის მიკუთვნება აღინიშნება ჩანაწერში განქორწინების შესახებ.

მუხლი 186. განქორწინების აღნიშვნა მეუღლეთა საბუთებში

განქორწინების აქტის ჩაწერის შემდეგ გაიყვამ განქორწინების მოწმობები და ყოფილ მეუღლეთა პასპორტებში ან პაროვნების დამადასტურებელ სხვა საბუთებში კეთდება ჩანაწერი განქორწინების შესახებ.

თავი ოცდახუთედი

შვილად აყვანის რეგისტრაცია

მუხლი 187. შვილად აყვანის რეგისტრაციის წესი და აღილი

შვილად აყვანის რეგისტრაცია ხდება წმკილებლეთა ერთობლივი ან ერთ-ერთი მათგანის განცხადებით, ან მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს შეტყობინებით (ამ კოდექსის 113-ე მუხლი).

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ბიურო (განყოფილება) შვილად აყვანის რეგისტრაციას ახდენს შვილად აყვანის შესახებ მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქლაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილების საფუძველზე შვილად აყვანის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის ადგილის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 188. ნაშვილების დაბადების ჩანაწერში ცვლილებების შეტანა

ნაშვილებისათვის მშვილებლის გვარისა და სახელის მიხედვით გვარისა და მამის სახელის მიცემის, ასევე ნაშვილების სახელის, აგრეთვე დაბადების ადგილის შეცვლის ან ნაშვილების მშობლად მშვილებლის ჩაწერის შემთხვევაში მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანო, ნაშვილების დაბადების შესახებ ჩანაწერში სათანადო ცვლილებების შეტანის შემდეგ, გასცემს დაბადების ახალ მოწმობას ამ ცვლილებათა გათვალისწინებით.

ნაშვილების გვარის, მამის სახელისა და დაბადების ადგილის შეცვლის შესახებ აღნიშნული უნდა იქნეს მშრომელთა დეპუტატების რაიონული (საქლაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებაში შვილად აყვანის შესახებ.

მ უ ხ ლ ი 189. სააქტო ჩანაწერის აღდგენა შვილად აყვანის გაუქმების ან ბათილად ცნობის შემთხვევაში

სასამართლოს მიერ შვილად აყვანის გაუქმების ან ბათილად ცნობის შემთხვევაში შვილად აყვანის სააქტო ჩანაწერში

აღდგება ყველა მონაცემი, რომელიც ჩამწერილი იყო შვილად აყვანამდე.

სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე უნდა გაუქმდეს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოს მიერ გაკეთებული ჩანაწერი შვილად აყვანის შესახებ და დაბადების მოწმობა გაიცეს სასამართლოს გადაწყვეტილების მოთხოვნების შესაბამისად.

შვილად აყვანისა და დაბადების მოწმობები, რომლებიც მშვილებელს მიღებული აქვს მშობის ორგანოებისაგან, ჩამოერთმევა მას და გაუქმდება.

თავი მუხადმოგაგ

მამობის დადგენის რეგისტრაცია

მ უ ხ ლ ი 190. მამობის დადგენის რეგისტრაციის წესი და ადგილი

მამობის დადგენის რეგისტრაცია ხდება მშობლების ერთობლივი განცხადების ან სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, ხოლო დედის გარდაცვალების ან მისი საცხოვრებელი ადგილის დადგენის შეუძლებლობის შემთხვევაში — მამის განცხადებით.

სრულწლოვანი შვილის მიმართ მამობის დადგენის რეგისტრაცია დასაშვებია მხოლოდ მისი თანხმობით.

მამობის დადგენის რეგისტრაცია ხდება მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოში ერთ-ერთი მშობ-

ლის საცხოვრებელი ადგილის ან მამობის დადგენის შესახებ გადაწყვეტილების გამოძიანი სასამართლოს ადგილსამყოფელის მიხედვით.

მ უ ხ ლ ი 191. დაბადების ჩანაწერში მამის შესახებ ცნობების შეტანა

ცნობები მამის შესახებ, მამობის დადგენის თაობაზე ჩანაწერის საფუძველზე, მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოს შეაქვს დაბადების ჩანაწერში და გასცემს დაბადების ახალ მოწმობას.

თავი ოცმეათეხუთე

სახელის, მამის სახელის და გვარის გამოცემის რეგისტრაციის წესი

მ უ ხ ლ ი 192. სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცემის რეგისტრაციის წესი

სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცემის რეგისტრაცია ხდება მშრომელთა დებუტატების რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ბიუროში (განყოფილებაში) განცხადებლის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

მამის მიერ სახელის შეცვლის რეგისტრაციის დროს იცვლება მისი არასრულწლოვანი შვილების მამის სახელი. სრულწლოვან შვილებს მამის სახელი შეეცვლება მხოლოდ მამის

როცა ისინი შეიტანენ განცხადებას მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ ორგანოში.

არასრულწლოვანი ბავშვის გვარი იცვლება ორივე მშობლის მიერ გვარის შეცვლის დროს, თუ გვარი ერთ-ერთმა მშობელმა შეიცვალა, არასრულწლოვანი ბავშვის გვარი შეიცვლება მშობლების შეთანხმებით, ხოლო, თუ ასეთი შეთანხმება არ არსებობს, გვარის შეცვლის საკითხს გადაწყვეტს მუდმივობისა და მზრუნველობის ორგანო.

მ უ ხ ლ ი 193. სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცემის გამო ახალი მოწმობის გაცემა

სახელის, მამის სახელისა და გვარის გამოცემის შემთხვევაში მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანო აქტებებს წინააღმდეგ მიმართულ მოწმობას და შეტანილი ცვლილების გათვალისწინებით მის ნაცვლად გასცემს ახალ მოწმობას.

პ ა რ ი VI

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სახელმწიფო ადვოკატისა და ოჯახის სასამართლო უწყებების მიერ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოს განყოფილებაში

მ უ ხ ლ ი 194. ბავშვის მოქალაქეობის

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი ორგანოს განყოფილებაში

მისად ბავშვი, რომლის ორივე მშობელი მისი დაბადების დროს სსრ კავშირის მოქალაქე იყო, ითვლება სსრ კავშირის მოქალაქედ, მიუხედავად იმისა, თუ სად დაიბადა იგი.

მშობელთა სხვადასხვა მოქალაქეობის დროს, რომელთაგან ბავშვის დაბადების მომენტისათვის ერთი სსრ კავშირის მოქალაქე იყო, ბავშვი ითვლება სსრ კავშირის მოქალაქედ იმ პირობით, თუ ერთ-ერთი მშობელი ბავშვის დაბადების დროს სსრ კავშირის ტერიტორიაზე ცხოვრობდა, ხოლო, თუ ამ დროს ორივე მშობელი სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობდა, ბავშვის მოქალაქეობა განისაზღვრება მათი შეთანხმებით.

მუხლი 195. საბჭოთა მოქალაქეების დაქორწინება უცხოელებთან და უცხოელთა დაქორწინება ერთმანეთთან საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში

საბჭოთა მოქალაქეების დაქორწინება უცხოელებთან, აგრეთვე უცხოელთა დაქორწინება ერთმანეთთან საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ხდება საერთო საფუძველზე.

საბჭოთა მოქალაქეების დაქორწინება უცხოელებთან არ იწვევს მოქალაქეობის შეცვლას.

უცხოელთა შორის დაქორწინება, რაც ხდება სსრ კავშირში უცხოეთის სახელმწიფოთა საელჩოებსა ან საკონსულოებში, საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ჩა-

ითვლება ნამდვილად ურთიერთთანხმობის პირობით, თუ ეს პირები დაქორწინების მომენტში იმ სახელმწიფოს მოქალაქენი იყვნენ, რომელმაც ელჩი ან კონსული დანიშნა.

მუხლი 196. საბჭოთა მოქალაქეების დაქორწინება და მოქალაქეობრივი მდგომარეობის სხვა აქტების შესრულება სსრ კავშირის საელჩოებსა და საკონსულოებში. სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ დაქორწინების აღიარება

ქორწინების და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად, სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ მცხოვრები საბჭოთა მოქალაქეები დაქორწინდებიან სსრ კავშირის საელჩოებში ან საკონსულოებში.

საზღვარგარეთ სსრ კავშირის საელჩოებსა და საკონსულოებში დაქორწინებისა თუ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის სხვა აქტების შესრულების დროს გამოყენებულ იქნება საქართველოს სსრ კანონები, თუ დანტერესებული პირები არიან საქართველოს სსრ მოქალაქენი. თუ დანტერესებული პირები არიან სხვადასხვა მოკავშირე რესპუბლიკის მოქალაქენი, ან არ არის დადგენილი რომელი რესპუბლიკის მოქალაქენი არიან ისინი, მაშინ მათი შეთანხმებით გამოყენებული იქნება ერთ-ერთი მოკავშირე რესპუბლიკის კანონები, ხოლო შეუთანხმებლობის შემთხვევაში საკითხს წყვეტს ის თანამდებო-

ბის პირი, რომელიც მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტის რეგისტრაციას ახდენს.

ამ შემთხვევაში, როცა საბჭოთა მოქალაქეებს შორის დაქორწინება და უცხოელთან საბჭოთა მოქალაქეების დაქორწინება ხდება სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ დაქორწინების იმ ფორმის დაცვით, რომლებიც დაქორწინების ადგილის კანონით არის დადგენილი, ეს დაქორწინება ჩაითვლება ნამდვილად საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში, თუ მის ნამდვილობას ხელს არ უშლის ამ კოდექსის მე-14, მე-15, მე-18 და 43-ე მუხლებიდან გამომდინარე დაბრკოლებები.

სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ შესაბამისი სახელმწიფოს კანონების მიხედვით უცხოელთა დაქორწინება ჩაითვლება ნამდვილად საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში.

მ უ ხ ლ ი 197. უცხოელთან საბჭოთა მოქალაქის და უცხოელთა შორის განქორწინება საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში, სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ მომხდარ განქორწინებათა აღიარება

უცხოელთან საბჭოთა მოქალაქის და აგრეთვე უცხოელთა შორის განქორწინება საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ხდება საერთო საფუძველზე.

სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ შესაბამისი სახელმწიფოთა კანონების მიხედვით საბჭოთა მოქალაქეებსა და უცხოელებს შორის განქორწინება ჩაითვლება ნამდვილად საქართველოს

საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში, თუ ქორწინების მომენტში ერთი მუდღვე მაინც სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობდა.

სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ შესაბამისი სახელმწიფოთა კანონების მიხედვით საბჭოთა მოქალაქეების განქორწინება ჩაითვლება ნამდვილად საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში, თუ ორივე მუდღვე განქორწინების მომენტში სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობდა.

სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ შესაბამისი სახელმწიფოთა კანონების მიხედვით უცხოელთა განქორწინება ჩაითვლება ნამდვილად საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში.

საზღვარგარეთ მუდმივად მცხოვრები საბჭოთა მოქალაქეების განქორწინების საქმე შეიძლება განიხილოს საქართველოს სსრ სასამართლოებმა სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს დაეხმობით.

მ უ ხ ლ ი 198. სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ მცხოვრები საბჭოთა მოქალაქეობის მქონე ბავშვის შეილა და აყვანა საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში უცხოელთა მიერ ბავშვის შეილა და აყვანის წესები

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძველების შესაბამისად სსრ კავშირის ფარგლებს გარეთ მცხოვრები საქართველოს სსრ მოქალაქეობის მქონე ბავშვის შეილა და აყვანა ხდება სსრ კავშირის საელჩოში ან საკონსულოში, თუ მშვილეთ-

ბელს საბჭოთა მოქალაქეობა არა აქვს, შეიღად აყვანისათვის საჭიროა მიიღოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ნებართვა.

ნამდვილად ითვლება აგრეთვე საქართველოს სსრ მოქალაქეობის მქონე ბავშვის შეიღად აყვანა, როცა ეს ხდება იმ საბელმწიფოს ორგანოებში, რომლის ტერიტორიაზეც ცხოვრობს ბავშვი. თუ წინასწარ მიღებულია შეიღად აყვანის ნებართვა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსაგან.

საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე უცხოელთა შიერ საბჭოთა მოქალაქეობის მქონე ბავშვების შეიღად აყვანა ხდება ამ კოდექსის მე-13 თავით დადგენილ საერთო საფუძველზე, იმ პირობით, თუ ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში არსებობს შესაბამისად საქართველოს სსრ, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებისა და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დებუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თანხმობა.

მ უ ხ ლ ი 199. ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის გამოყენება მოქალაქეობის არმქონე პირთა შიშართ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირები დაქორწინდებიან, განქორწინდებიან, სარგებლობენ ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ საქართველოს სსრ კანონმდებლობიდან გამოპდინარე უფლებებით და ეკისრებათ ამ კანონმდებლობით გათვალის-

წინებელი მოვალეობანი საბჭოთა მოქალაქეების თანაბრად, საერთო საფუძველზე.

მ უ ხ ლ ი 200. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში უცხოეთის კანონებისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა გამოყენება

ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ უცხოეთის კანონების გამოყენება საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში ან ამ კანონებზე დაფუძნებული მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების აღიარება არ შეიძლება, თუ ასეთი გამოყენება ან აღიარება ეწინააღმდეგება საბჭოთა წყობილების საფუძველებს.

თუ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან საერთაშორისო შეთანხმებით, რომელშიც სსრ კავშირი ან საქართველოს სსრ მონაწილეობს, დადგენილია წესები, რომლებიც განსხვავდება ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ საქართველოს სსრ კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესებისაგან, მაშინ საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე გამოყენებული იქნება საერთაშორისო ხელშეკრულების ან საერთაშორისო შეთანხმების წესები.

ადმენტი — მეფელთა ერთგირი რჩენის მოვალეობა — 26; განჭორ-
წინების შემდეგ მეფლის რჩენის მოვალეობა — 27; მეფლის განთავი-
ზუფლება მეორე მეფლის რჩენის მოვალეობისაგან ან ამ მოვალეობის
ფაღი შეზღუდვა — 28; მეფლის სარჩენი სასრგების ოდენობა — 29;
მეფლისაგან სარჩის მიღების უფლების მოსპობა — 30; შეიღების სარჩენ-
ი ა. შესახებ დავის გადაწყვეტა განჭორწინების შემთხვევაში — 34; მე-
ფლის სარჩენი ა. ოდენობის განსაზღვრა — 35; ამ პირის სარჩი, რომლის
ჭორწინება ბათილად იქნა ცნობილი — 48; შშობლის უფლებათა ჩამორ-
ღმევა არ ასაქისუფლებს შშობლებს შეიღების რჩენის მოვალეობისაგან —
64; ა. გადახდევინების საკითხის გადაწყვეტა შშობლის უფლების ჩა-
შორამების შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის დროს — 65; შშობლე-
ბის მიერ შეიღების რჩენის მოვალეობა — 71; არასრულწლოვანი შეიღე-
ბისაგან გადასახდელი ა. ოდენობა — 72; ხელფასის სახეობები, რომლე-
ბიც შეედევლობაში მიიღება ა. გადახდევინების — 73; არასრულწლოვანი
შეიღებისათვის გადასახდელი ა. ოდენობის შეცვლა — 72, 82; არასრულ-
წლოვანი შეიღებისათვის ა. გადახდისაგან განთავისუფლება — 72, 77; ა.
გადახდევინება იმ პირისაგან, რომელიც იქნა შემოსავალი დამპყროვე
შეიღებთან — 74; შეიღების სარჩენი ა. გადახდა მტკიცე ფულადი თან-
ხით — 75; შშობლებს მონაწილეობა დამატებით ხარჯებში — 76; სა-
ხეშეო დაწესებულებაში მოთავსებულ ბავშვებზე ა. გადახდევინება — 77;
ა. დროებითი გადახდევინება სასამართლოს მიერ საქმის არსებითად განვილ-
ევამდე — 78; სრულწლოვანი შრომისუნარი შეიღების სარჩენად გაღიასა-

დელი ა. ოდენობა — 79; შეიღების მიერ შშობლების რჩენის მოვალეობა
ან ამ მოვალეობისაგან განთავისუფლება — 80; შრომისუნარიან სრულწლო-
ვანი შრომისუნარი შეიღებისათვის და შეიღებისაგან შრომისუნარი
შშობლების სასარგებლოდ გადასახდელი ა. ოდენობის შეცვლა — 83; პაპი-
სა და ბებუის მიერ შეიღების რჩენის მოვალეობა — 84; შეიღებისათვის
მიერ პაპისა და ბებუის რჩენის მოვალეობა — 85; დისა და ძმის მიერ თა-
ვისი დის და ძმის რჩენის მოვალეობა — 87; გერების მიერ შშობლებისათვის
მიერ გერების რჩენის მოვალეობა — 86; შშობლებისა და დედინაცვლის
და დედინაცვლის რჩენის მოვალეობა — 88; ფაქტობრივი აღმზრდელის მიერ
აღსაზრდელის რჩენის მოვალეობა — 89; აღსაზრდელის მიერ თვისი ფაქ-
ტობრივი აღმზრდელის რჩენის მოვალეობა — 90; ოჯახის წევრების სარჩენი
ა. ოდენობა — 91; ოჯახის წევრების სარჩენი ა. ოდენობის შეცვლა — 92;
ა. ნებავთვლილობითი გადახდის წესი — 93; ა. დავაების დი გადახდის ვა-
დები — 94; ა. დავალიანება — 94, 97, 98; იმ თანამდებობის პირის დავალი-
ანება, რომელიც დამანაწევია ა. შესახებ განხილვებში დაკარგავს — 95; იმ
პირის პასპორტში აღნიშვნები, რომელიც მორატად თავს არიდებს აღი-
შენების გადახდას — 96; ვადები, რომლის განმდევლობაში შეიღება წარ-
დგენილ და დამავთვლილებელ იქნეს შშობლები ა. გადახდევინების შესა-
ხებ — 97, 98; ა. გადახდისაგან განთავისუფლება ან დავალიანების შე-
წყობა — 99; ვიფილი მშვილესაგან განთავისუფლება ან დავალიანების შე-
წყობა — 123.

ანაბარი — მზრუნველობაში შეიღი პირის ა. — 149.
ანგარიშება — მეტრეებისა და მზრუნველობის — 151.
ანგარი — საქორწინო ა. — 15; ს. ა. შეწყობა — 15; ქორწინების ბათი-
ლად ცნობა მეფლის მიერ საქორწინო ა. მიუღწევლობის გამო — 44;
შეიღად ასევეინის ა. — 100; შეიღად ადვანის ვაქშების პირიბეში იმ
შემატებევაში, რომელსაც შეიღად ადვანის 10 წელი შეესრულდა — 110;
იმ პირთა ა., რომლებზედაც წესდება მეტრეების ან მზრუნველობა —
128—130; მეტრეებისა და მზრუნველობის ა. — 109; მეტრეობაში შეიღი პირ-
ის ა., რომლის მიღწევისას მის შეიღება დღის წერილობაში სავთუცებო-
ხებო ვარიეტები — 152; ა., რომლის მიღწევის შემთხვევაში საქორწინო
ბავშვის თანხობა შშობის დედის რევისტრაციისათვის — 190; ა.,
რომლის მიღწევის შემთხვევაში საქორწინო ბავშვის თანხობა სახელის, შა-
ხის სახელის და გვარის გამოცვლისათვის — 192.

1 ცოტრები ნიშნავს კოდექსის მუხლებს.

არქიტექტურა — ა. პირის დაქორწინების დღეშეხება — 18; განქორწინება ა. პირთან — 39, 184; ა. ცნობილ პირთა ქორწინების ბათილად ცნობა — 45; ა. არ შეიძლება იყოს შეიღად ახვანი — 102, 125; შეიღად ახვანისათვის სპირო არ არის ა. შობლის თანხმობა — 105; შეიღად ახვანისათვის საჭირო არ არის ა. შეუღლის თანხმობა — 106; შეურველობა ა. პირზე — 129; ა. არ შეიძლება იყოს შეურვე და მზრუნველი — 139.

არასრულწლოვანები — ა. შეუღლის უფლება შოთხობივის ქორწინების ბათილად ცნობა — 44; ა. გვირის გამოცემა — 57, 192; ა. უფლება სარჩოს მიღებისა — 84, 86, 87, 89; ა. შეიღად ახვანი — 100, ა. ბავშვზე შეურვეობა და მზრუნველობა — 128, 130, 132, 135, 136. იხ. აგრეთვე **ბავშვები**, **შვილად ახვანი**.

აღმასრულებელი კომიტეტი — საქორწინო ასაკის შემცირება ა. ქ. მიერ — 15; დაქორწინების ვადის შემცირება ა. ქ. თავმჯდომარის მიერ — 16; ა. ქ. გადაწყვეტილება შეიღად ახვანის შესახებ — 101, 113; 187, 188; შეიღად ახვანზე ა. ქ. ვარის გასაზივრება — 110; შეიღად ახვანის გაუქმების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების პირის გადაგზავნა ა. ქ. — 124; ა. ქ. როგორც შეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო — 132; მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაცია ა. ქ. მიერ — 161, 162.

აღზრდა — ფაქტორი აღზრდელის მიერ აღმასრდელის ჩინების მოვალეობა — 69; აღზრდელის მიერ თავისი ფაქტორი აღზრდელის ჩინების მოვალეობა — 90.

ბ

ბავშვები — საქორწინო და საოჯახო კოდექსის ამოცანები — 1; ბ. სწავლების დაცვა — 5; ქორწინების ბათილად ცნობა გავლენას არ ახდენს ბ. უფლებებზე — 48; ბ. წარმოშობა დაქორწინებული შობლებისა — 64; დამტკიცება ჩანაწერით ქორწინების შესახებ — 50; დაქორწინებულ შობილთა შეიღის წარმოშობის დიდგენის წესი — 51; შობილების ჩაწერა დაბადების ჩაწერის წიგნში — 52 — 54; ბ. სახელი მამის სახელი და გვარა — 55, 56; შობლის უფლებების ჩამორთმევა — 64; ბავშვის ნაბე

შობლის უფლებების ჩამორთმევა პირისგან — 67; შობლის უფლებების აღდგენა — 68; შობლებისათვის ბ. ჩამორთმევა შობლის უფლების ჩამორთმევაზე — 69. იხ. აგრეთვე **აღმენცები**, **შეურვეობა** და **მზრუნველობა**, **შვილად ახვანი**.

ბავა — იხ. **ბავშვმწიფო ბავა**.
ბებია — ბ. ბებე შეიღმწიფების ჩინების მოვალეობა — 84; შეიღმწიფების მიერ ბ. ჩინების მოვალეობა — 85; ბების უფლება შეიღმწიფებთან ურთიერთობისა — 62.

ბიროტად თავის არიდება აღმენცის გადაბდისგან — აღმენცები ამ პირთა ქამორტეპში, რომლებზე ბიროტად თავის არიდებენ აღმენცის გადაბდის — 96.

გ

გამოსახლება — შობლის, რომელსაც ჩამორთმევალი აქვს შობლის უფლება — 66.

განაღლება — განაღლების განყოფილების უფლებები შეტრფობისა და მზრუნველობის დროს — 122.

განქორწინება — 31; ქმრის მიერ გ. შესახებ საქმის აღქმის დღეშეხება ცოლის ორსულობისა და ბავშვის დაბადებდინ ერთი წლის განმავლობაში — 32; გ. წესი — 32, 33, 39; გ. სასამართლოს მიერ — 33; ბავშვების აღზრდის შესახებ დავის გადაწყვეტა გ. დროს — 34; შეუღლის მარცხნივ აღმენცის ოდენობის გამსაზღვრა გ. დროს — 35; საერთო თანხისა — 39; გ. მშავის ორგანოებში ამ შეუღლეთა ურთიერთთანხმობისას, რომელთაც არ ჰქვით არასრულწლოვანი შეიღები — 38; მშავის ორგანოებში განქორწინება ერთ-ერთი შეუღლის განცხადებით — 39; ქორწინების შეწყვეტის დრო — 40; გვირის შეცემა გ. დროს — 41, 185; გ. რეგისტრაცია — 181 — 186; უცხოელთთან საბჭოთა მოქალაქეებისა და უცხოელთა შორის განქორწინება საჭაროელის სსრ-ში — 197; სსრ კავშირის შარტლებს გარეთ მომზადი გ. ღიაება — 197.

გარიგებები — გ. დიდების წესი შეტრფვისა და მზრუნველის შინაწილათა — 148; ბ. რომელთა გადაბდისათვის საჭიროა შეტრფვისა და

ზრუნველობის ორგანოს წინასწარი წესბრძვი — 149; ვ. რომელია დიდების უფლება მურვესა და შტრენცელს არა აქვთ — 150; არსებულთან სამეტრეო პირთა ვ. — 152.

ვიგები — მანიაკულის და დედიანკულის შიგნით არჩენის მოვალეობა — 87; ვ. შიგნით მანიაკულის და დედიანკულის არჩენის მოვალეობა — 88;

ვიარა — შედეგობა ვ. — 20; განქორწინების დროს ვ. შეცვლა — 41, 185; ბავშვის ვ. — 56, 57; ნაშვილების ვ. შეცვლა — 111; ბავშვის ვ. შუალედ აყენის გულქმებისას — 173, 189; ვ. შეცვლის რეგისტრაცია — 192, 193.

დ

დაბადება — ნაშვილების შობილებად შევიღებულთა ჩაწერის პირობები — 112; ნაშვილების დაბადების ადგილის შეცვლა — 117, 188; დ. რეგისტრაცია — 168, 173.

დახმარება — აღიშნების გადახდებიდან დახმარებიდან — 94; მარტნლის ვარდაყვლების გამო შუალედ ადინოლისათვის დ. უფლების შესახებ — 116; სამეტრეო და სამხრუნველო პირის დ. — 152.

დები და ძმები — ქორწინების დღეშეებლობა დ. და ძ. შორის — 18; დ. და ძ. შიგნით თავის დ. და ძ. არჩენის მოვალეობა — 86.

დედობა — დ. დედა და წახლისება — 5.

დედიანკუალი — დ. შიგნით ვერების შენახვის მოვალეობა — 87; ვერების შიგნით დ. შენახვის მოვალეობა — 88.

ვ

ვადა — სასარგებლო ხანდაზმულობის ვ. დანაწილი — 10; ვ. გამოთვლა — 12; ქორწინების რეგისტრაციის ვ. — 16; ვ. რომლის განმავლობაშიც კოლს ბავშვის დაბადების შემდეგ შეტყობა მიძღვის სასარგებლო პირისათვის — 26, 27; განქორწინების შემდეგ შეტყობისაგან სარჩოს მიღების ვ. — 22; მეუღლის არჩენის მოვალეობის ვადით შეზღუდვა — 28; სასამართლოს მიერ ვ. დანიშვნა შეუღლეობის შეტყობისათვის — 33; განქორწინების ვადორმებისა და მშობის ორგანოების მიერ განქორწინების შესახებ მოწოდებების 112

გადების ვ. — 38; ბავშვის ვადით ან მამად ჩაწერის გამო შედეგების ვ. — 52; აღიშნების დაყენებისა და გადახდების ვ. — 94; ვ. რომელია განმავლობაში შეიძლება წარდგინდეს და დამატებული იქნეს სისახეები აღიშნების გადახდების შესახებ — 97, 98; შობის უფლებამართებელი პირის ბავშვის განმავლობის ვ. — 105; შეიძლება აყენის შესახებ ვადორმების პირის მშობის ორგანოში გადასვლის ვ. — 113; მეტრეობისა და მხრუნველობის დაწყების ადგილზელობის შესახებ შეტყობების ვ. — 137; მეტრეობის ან მხრუნველობის დანიშვნის ვ. — 138; დაბადების რეგისტრაციის ვ. — 170; შედარით ბავშვის დაბადების რეგისტრაციის ვადა — 170; ვ. რომლის განმავლობაში ვარდაყვლებელი შეიძლება ჩაიწეროს ბავშვის მამად — 172; ვადორმების რეგისტრაციის ვ. — 176; კატორმობაში მყოფ. არსებულნი არა ან უკიდრად დაკარგულ მეუღლესთან განქორწინების თაობაზე შეტანილი განცხადების შესახებ შეტყობებისას ვ. — 184.

ზ

ზედამხედველობა — ზ. მეტრეობისა და მხრუნველობის საქმიანობა — 133.

ზინა — ერთ-ერთი შეუღლის დანამდელი მოვლენები ზ. ანალიზების — 25.

თ

თანწიორუფლებიანობა — ქალისა და მამაკაცის თ. სარჩოს ურთიერთობის დროს — 3; სარჩოს ურთიერთობაში მოქალაქეთა თ. ერთიანების, ჩამოსა და რეგისტრაციის დამოკიდებულების მოხელეობა — 4.

კ

კანონმდებლობა — კ. ქორწინებისა და აყენის შესახებ — 7; საქართველოს სსრ-ში ქორწინებისა და აყენის შესახებ კ. გამოცემის — 8; კორპორაცია,

ჩხრეველობის ორგანიზაციის წინამძღოლნი — 149; ვ. რომელია დედის უფლება მეურვესა და მზრუნველს არა აქვთ — 150; არსებულნი ვან სამეურვეო პირთა ვ — 152.

ვერები — მანიაკულის და დელანციულის შიგნით ჩვენს მოვალეობა — 87; ვ. შიგნით მანიაკულის და დელანციულის ჩვენს მოვალეობა — 88;

ვარა — შედეგობა ვ — 20; ვანქორწინების დროს ვ შეცვლა — 41, 185; ბავშვის ვ — 36, 37; ნაშვილების ვ შეცვლა — 111; ბავშვის ვ შედეგად აყენის ვალქებისას — 173, 189; ვ შედეგის რეგისტრაცია — 192, 193.

დ

დაბადება — ნაშვილების შობილებად შევიღებულთა ჩაწერის პირობები — 112; ნაშვილების დაბადების ადგილის შეცვლა — 117, 188; დ. რეგისტრაცია — 168, 173.

დახმარება — აღიზნების გადახდებიდან დახმარებიდან — 94; მარტლის ვარდაცვალების გამო შედეგად აყენილისათვის დ. უფლების შენახუნება — 116; სამეურვეო და სამხრეველო პირის დ. — 152.

დემა და ძმები — ქორწინების დღეშედეგობა დ. და ძ. შობის — 18; დ. და ძ. შიგნით თავის დ. და ძ. ჩვენს მოვალეობა — 86.

დედობა — დ. დედა და წახლისება — 5.
დედონაცვალი — დ. შიგნით ვერების შენახვის მოვალეობა — 87; ვერების შიგნით დ. შენახვის მოვალეობა — 88.

ე

ვადა — სასარგებლო ხანდაზმულობის ვ. დანაშაურო — 10; ვ. გამოთქვა — 12; ქორწინების რეგისტრაციის ვ — 16; ვ. რომლის ვინაშეა მოვალეობა მოცულს ბავშვის დაბადების შემდეგ შეტყობა მიჯლის სარჩო ქრისიანის — 26, 27; ვანქორწინების შემდეგ შედეგისაგან სარჩოს მიღების ვ — 22; მეურველის ჩვენს მოვალეობის ვადით შეზღუდვა — 28; სასამართლოს შიგნით ვ. დანიშნა შედეგობა ვერისთვისათვის — 33; ვანქორწინების ვადორმებისა და შინის ორგანიზების შიგნით ვანქორწინების შესახებ მოწოდების 112

ვატვის ვ — 38; ბავშვის ვადით ან შინით ჩაწერის გამო შედეგების ვ — 52; აღიზნების დედაებისა და გადახდების ვ — 94; ვ. რომელია ვინაშეა მოვალეობა შეიძლება წარდგინდეს და დამატარდებულ იქნეს მოსთხოვნი აღიზნების გადახდების შესახებ — 97, 98; შობის უფლებასამართლებელი პირის ბავშვის ვადით მოვალეობის ვ — 105; შედეგად აყენის შესახებ ვადამეცხველობის პირის შინის ორგანიზაციის ვადით აყენის ვ — 113; მეურვეობისა და მზრუნველობის დამატების აუცილებლობის შესახებ შეტყობების ვ — 137; მეურვეის ან მზრუნველის დანიშვნის ვ — 138; დაბადების რეგისტრაციის ვ — 170; ვადით ბავშვის დაბადების რეგისტრაციის ვადა — 170; ვ. რომლის ვინაშეა მოვალეობა ვარდაცვალებულ შეიძლება ჩაიწეროს ბავშვის შინით — 172; ვადამეცხველობის რეგისტრაციის ვ — 176; კატეგორიის ვადით, არაკმაყოფილო ან უკმაყოფილო შედეგისთან ვანქორწინების თაობაზე შეტყობილი ვანდაცვების შესახებ შეტყობებისას ვადით ვ — 184.

ვ

ვერამეცხველობა — ვ. მეურვეობისა და მზრუნველობის საქმიანობა — 133.

ვინა — ვით. ვითი შედეგის დანიშნული ვინაშეა ვ. ანაღაცვარება — 25.

თ

თანამორჩეულობა — ქალისა და მამაკაცის თ. სარჩო ურთიერთობის დროს — 3; სარჩო ურთიერთობის მოქალაქეთა თ. ვითარების, ჩანისა და რეგისტრაციის დამოკიდებულების მოტივად — 4.

კ

კანონმდებლობა — ვ. ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ — 7; საქართველოს სსრ-ში ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ ვ. ვადით — 8; კორწორ.

ნებისა და იყისის შესახებ კ. გამოცემა მოქალაქეობის არმქონე პირთა შიშართ — 199; საქართველოს სსრ-ში უცხოეთის კანონებისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა გამოცემა — 200.
კოდექსი — საქართველოს სსრ სპორტინო და სპორტის კ. ამოცანები — 1; ურთიერთობისა, რომელსაც აწესებენ კ. — 2.

8

მამია — 2, დიდგენა მამის ორგანოებში — 51; 2. დიდგენა სსსამართლო წესით — 51; 2. დიდგენის რეგისტრაცია — 190, 191.

მამინაცვლი — 2. მიერ გერების შენახვის მოვალეობა — 87; გერების მიერ 2. მენახვის მოვალეობა — 88.

მამის სხელი — ბავშვის 2. ს. — 55; ნაშუალებს 2. ს. შეცვლა — 111; 2. ს. შვილად აყენის გავქმენისას — 123, 129; 2. ს. გამოცვლის რეგისტრაცია — 192, 193.

მემკვიდრეობა — 2. მიღებული ქონება წარმოადგენს მემკვიდრეობა პირად საკუთრებას — 23.

მეურვეობა და შარუნჯელობა — 2. და 2. ორგანოებს მოთხოვნით ქორწინების ბათილად ცნობა — 44, 45; 2. და 2. ორგანოებს მიერ არასრულწლოვანისათვის გვირის შეცვლის საფუძვლად გადამწერა — 57; ბავშვის აღზრდის შესახებ დავის გადამწერა 2. და 2. ორგანოების მიერ — 59; 2. და 2. ორგანოს მიერ ცალკე შესტორები შობილისათვის ბავშვის ნახვის უფლების ხაზითაშუა — 61; შობილის უფლებამამორიყული შობილის ბავშვის გადამწერა 2. და 2. ორგანოსათვის — 64, 126; 2. და 2. ორგანოს ნებართვით ბავშვის ნახვა შობილის უფლებამამორიყული პირისაგან — 62; ბავშვის აღზრდისთან დაკავშირებით სსსამართლოში დავის განხილვის 2. და 2. ორგანოს მონაწილეობა — 70; აღსაზრდელის შენახვის მოვალეობა არ შეიძლება დაეკისროს 2. და 2. — 89; 2. და 2. ორგანოების უფლებები და მოვალეობები ბავშვის შვილად აყენის დროს — 103, 107, 108, 113, 117, 120, 121, 135; 2. და 2. შვილი ბავშვის შვილად აყენა — 104; 2. და 2. მიზანი — 128; პირები, რომლებზედაც უსტდება 2. და 2. — 128, 129, 130, 135; 2. და 2. ორგანოები — 132; ამ არსებულწლოვანთა დროებითი მოქმეობა რომლებიც 2. და 2. სპორტო-

ბენ — 135; 2. და 2. დაწესება ამ არსებულწლოვანზე, რომლის შობილება თავის არიდებენ შიშ აღზრდის — 136; 2. და 2. დაწესების ატვირთვითის შესახებ შეტყობინების ვალდებულება — 137; 2. ან 2. დანიშნა — 138; 2. და 2. სახელმწიფო ამ საზოგადოებრივ დაწესებულებებში მონაწილე პირებზე — 141; 2. ტონაზე — 131, 142; 2. და 2. უფლებამოვალეობები — 143 — 152; 2. და 2. სახეობებელი ადვოკატი — 146; გარკეზანი, რომელთა დადებისათვის სპორტის 2. და 2. ორგანოების ნებართვა — 149; ზედამხედველობა 2. და 2. საქმიანობაზე — 140; 2. და 2. განათმეფლება მოვალეობისაგან — 154, 156; 2. და 2. გადაყენება — 155; 2. და 2. შეწყვეტა — 157, 158; 2. და 2. ორგანოს გადამწერებულების განხილვები — 159;

მეუღლე — 2. ქორწინების რეგისტრაცია შეცდება 2. ინტერესების დასაცავად — 13; 2. უფლებებისა და მოვალეობების წარმოშობა — 19; 2. მიერ ვერის არხვის უფლება — 20; 2. მიერ საქმიანობის, პროფესიისა და სასოფრეული ადგილის არჩევის თავისუფლება — 20; 2. სავალი თანხისაგანგებები — 21; 2. სავალი თანხისაგანგებები წილის განსაზღვრა — 22; 2. პირადი საკუთრება — 23; 2. უფლებები საკონსტრუქციო კომისიის მიხედვით — 24; გადასდევინება 2. სავალი თანხისაგანგებებიდან — 25; 2. ურთიერთობების მოვალეობა — 26; განქორწინების შემდეგ 2. რჩენის მოვალეობა — 27; 2. განთავისუფლება მეორე მემკვიდრის მოვალეობისაგან ამ ამ მოვალეობის ვალით შეზღუდვა — 28; 2. სარჩენი სახსრების ოდენობა — 29; 2. სარჩის მიღების უფლებებისაგან — 30; ქმრის მიერ განქორწინების შესახებ საქმის აღძვრის დავის შევსების პირობები — 32; შეიღების აღზრდისა და რჩენის შესახებ დავის გადამწერა — 34; შეიღების სარჩენი სახსრების გადასდევინება — 35; 2. სავალი თანხისაგანგებების გვირვა — 36; განქორწინების დროს 2. მიერ გვირვის შეცვლა — 41, 125; ქორწინების აღდგენა გარდაცვლილად გამოცხადებული ამ ევალოდ დაყარულად აღიარებული შეიღების გამოცხადების შემთხვევაში — 42; 2. უფლება მოთხოვნის ქორწინების ბათილად ცნობა — 45; შეიღად ამყენის 2. თანხიან შეიღად აყენაზე — 106.

მოქალაქეობა — ბავშვის 2. — 194; შობილების 2. — 194; საბჭოთა მოქალაქეების 2. უცხოელეთში დაქორწინების დროს — 195.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერა — სეპორატი და სოციალ ურთიერთობათა სამართლებრივი მოწესრიგება სახელმწიფოს მიერ — 6; ქორწინების რეგისტრაცია — 16, 17, 177 — 180; განქორწინება შშმის ორგანიზაცია — 32, 33, 39; სახელმწიფო ბავის ვადაბეჭელება მ. მ. ა. ჩაწერისათვის — 37, 38, 39, 167; დაბადების ჩაწერა — 51; 54, 168 — 173; შვილების 1. ნაშვილების შობილებად — 112; შვილად აყვანის რეგისტრაცია — 113, 187 — 189; მ. მ. ა. რეგისტრაცია — 160; მ. მ. ა. ჩაწერა ორგანიზები — 161; საქვო წიგნები, მ. მ. ა. რეგისტრაციის წესები — 163; მ. მ. ა. ჩაწერა — 165; მ. მ. ა. ჩანაწერებში ცვლილებების და შესწორებების შეტანის წესები — 166; ვედათი ბავშვის დაბადების რეგისტრაცია — 170; ვადაბეჭელების რეგისტრაცია — 174 — 176; განქორწინების რეგისტრაცია — 181 — 186; განქორწინების რეგისტრაციის დროს ქორწინება შეიღო ვეარის მიკეთება — 185; მამობის დადგენის რეგისტრაცია — 190, 191; სახელის, მამის სახელის და ვეარის გამოცვლის რეგისტრაცია — 192; 193; მ. მ. ა. შესრულება სარ კემპირის საელოებმა და სკონსულაციებში — 196.

მოქალაქეობის აღქმონე პირები — საქართველოს სსრ საქონის და სოციალ კანონმდებლობის გამოცემა მ. მ. მისარა — 199.

მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაცია — აბ მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების ჩაწერა.

მოწმობა — სახელმწიფო ბავის ვადაბეჭელება მ. მიკემისა — 37 — 39, 167; მ. დორმის დადგენა — 163; მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტის ჩაწერის შესახებ მ. ვაცეში — 165; მ. ვაცემა სახელმწიფო ბავის ვადაბეჭელების გაჩეგე — 167.

მსჯავრდებულნი — განქორწინება მსჯავრდებულნი — 39.

მშობლები — შვილებს აღზრდის შესახებ ბავის ვადაბეჭევა განქორწინების დროს — 34; მშობლის მიერ არასრულწლოვანის ქორწინების ბოლოვად ცნობის შთაბოყნის უფლება — 44; მ. და შვილების უფლება-მოვალეობათა წარმოშობის საფუძვლები — 49; მამობის დადგენა — 51, 190; მ. ჩაწერა დაბადების ჩაწერის წიგნში — 52 — 54, 171 — 173; არასრულწლოვანის ვეარის შეცვლა — 57, 192; მ. უფლებანი და მოვალეობანი — 58; შვილების აღზრდაში მ. შეთანხმების იფუძვლებლობა — 59; შვილების საცხოვრებელი ადგილი მ. ცალ-ცალკე ცხოვრების დროს — 60; ცალკე

ცხოვრება მ. მინწილეობის უფლება შვილის აღზრდაში — 61; მ. უფლებათა დაცვა — 63; მ. უფლებათა ჩამორბევა — 64; მ. უფლებათა ჩამორბევის უფლებები — 66; ბავშვის ნახვა შშმის უფლებანიორამველო პრისიანე — 67; მ. უფლებების აღდგენა — 68; შვილის ჩამორბევა მ. უფლების ჩამორბეველად — 69; მ. საელოებრივი მოვალეობანი — 71; შვილების მიერ მ. რჩების მოვალეობა — 80; პირი, რომელსაც ჩამორბეველი აქვს მ. უფლება არ შეიძლება იყოს მშვილებელი, მუტრეე ან მშრტრეე — 102, 109; მ. თანხმობა ბავშვის შეიღად აყვანაზე — 103; შვილის აყვანა მ. თანხმობის მიუღებლად — 105; მშვილებლის ჩაწერა ნაშვილების 3. — 112; ნაშვილების მიერ ურთიერთობის შენარჩუნება ურთიერთ 2. — 115; შვილად აყვანის გაქმება მ. შთაბოყნით — 119; მ. სარჩელად შეიღად აყვანის გაქმების შესახებ — 120; შვილად აყვანის გაქმების უფლებები — 123; შეფრევისის და მშრტრეელობის დამყენება ბავშვი-სათვის, რომელია მ. თავს არიდებენ შთ აღზრდას — 138; ბავშვების ვეარის შეცვლა მ. მიერ ვეარის შეცვლის — 192.

მშობლის უფლებები — აბ მშობლები.

5

ნათესაობა — ქორწინების დაშვებლობა ნ. შირის — 18; შეიღად შეიღების უფლება სარის მიღებაზე — 84; ბანის და ბების უფლება სარ. რის მიღებაზე — 85; დებისა და ძმების უფლება სარის მიღებაზე — 86; ნაშვილების გათანაბრება მშვილებლის ნ. — 114; შეიღად აყვანისის ურთიერთობის შენარჩუნება მშობლებთან და მის ნათესაებთან — 115.

მ

ორბუღობა — ცოლის უფლება მიღლის აღიზნება ო. პერიოდში — 26; ცოლის უფლება მიღლის აღიზნება ო. პერიოდში განქორწინების შემდეგ — 27; ქმრის მიერ განქორწინების შესახებ საქმის აღიარის დადგებლობა ცოლის ო. პერიოდში — 32.

ბაბა — 3. შივრ შვილიშვილების ჩრენის შივალეობა — 84; შვილიშვილების შივრ 3. ჩრენის შივალეობა — 85; ბაბის უფლება შვილიშვილებთან ერთობრობისა — 62.

ხახუსმეტელობა — თინაშვებობის ბარის 3. აღმენტის დაცემის შესახებ განცხადების დაკარგვისათვის — 95; 3. აღმენტების დაჯიჯვებლისათვის — 96; 3. შვილად აყვანის საიდუმლოების გამოდევნებისათვის — 117; შეურვეთა და შტრენველითა — 155.

ხამორტა — აღნიშვნები იმ ბარის 2., რომლებიც ხორტად არიდებენ თავს აღმენტების ვადებდას — 96; ქორწინების რეგისტრაციის აღნიშვნა 3. — 180; ვაქორწინების აღნიშვნა 3. — 185.

მენსია — აღმენტების გადახდევინება ბუნიდიან — 94; მარტენლის ვარდაცვლების გამო 3. უფლების შენარბუნება შვილად აყვანის დროს — 116.

პრაქერობა — 3. უფლება მოთხოვნის ქორწინების ბათილად ცნობა — 44, 45, 47; 3. განცხადებით შობის უფლების ჩამორბმვის შესახებ საქმეთა განხილვა — 65; 3. მონაწილეობა შობის უფლების ჩამორბმვის შესახებ საქმის განხილვაში — 64; 3. სარჩელი შობის უფლების აღდგენის შესახებ — 68; 3. სარჩელი შობის უფლებისათვის ბავშვის დაბრუნების შესახებ — 67.

სადმარტულილი დოკუმენტები — აღმენტის ვადებდევინება ს. დ. სავდებელზე — 94, 95, 96, 98.

საბაშვი დანახებულებები — ს. დ. მოთხოვნულ შეილებზე აღმენტის ვადებდევინება — 77; იმ ბავშვების შვილად აყვანა, რომლებიც ს. დ. აბოლებთან — 104; შეურველობისა და შტრენველობის დაწესება ს. დ. მოთხოვნულ ბავშვებზე — 141.

საერთო თანსაკუთრება — 21, 24; წილის განსაზღვრა შუილეთა ს. დ. — 22; გადახდევინება შუილეთა ს. დ. — 25; შვიილეთა ს. დ. ვაყოფა — 35.

საზოვიდობრივი ორგანიზაციები — ს. დ. განცხადებით შობის უფლებითა ჩამორბმვის შესახებ საქმის განხილვა — 65; ს. დ. სარჩელით შობის უფლების აღდგენა — 68; შეურველობა და შტრენველობა ს. დ. ში აღსაბრძღვად მოთხოვნულ ბიძებზე — 141.

საკაბშიდამო წაცევა — აღმენტის ვადებდევინება იმ ბარისადრ, რომელსაც აქვს შემოსავალი ს. დ. — 74.

სასარჩელი ხანდაშვებობა — ს. დ. გამოყენება — 9; ს. დ. ვადის დასწყისი — 10; ს. დ. გამოყენების წესი — 11.

საქორწინო აბაი — 15; ს. დ. შემტრება — 15; ქორწინების ბათილად ცნობა შუილდის შივრ ს. დ. შიუდწველობის გამო — 44.

საშივარა — სასამართლო აღმარტულებლის შიქმედების გასაბიჯება — 98; შეურვეობისა და შტრენველობის ორგანოს განაწვევებულების განსაზღვრა — 159.

საბოვრებელი აბაილი — შეილეთა ს. დ. — 20; შეილების ს. დ. შობის უფლების ცალ-ცალკე ცხოვრების დროს — 60; ს. დ. გამოცემა აღმენტის ვადამხდელი შობის შივრ — 95; შვილად აყვანის და შვილად აყვანის ს. დ. — 101; შეურველების, შტრენველების და საშვირვეი ბიძების ს. დ. — 134, 146.

სახელი — ბავშვის ს. დ. — 55; შვილად აყვანის ს. დ. შეილა — 111, 185; ს. დ. შვილად აყვანის ვაქმებისას — 123, 189; ს. დ. გამოცეის რეგისტრაცია — 192, 193.

სახელწიფიო ბავა — ს. დ. ვაქორწინების საქმებზე — 37; ს. დ. გადახდევინება შობის ორგანოებში ვაქორწინების დროს — 38, 39; ს. დ. ვადახდევინება შიქალტეობრივი მდგომარეობის აქტებს რეგისტრაციისა და შიქშობის ვაქმებისათვის — 167.

სახელწიფიო დაწესებულებები — შობის უფლების ჩამორბმვა ს. დ. განცხადებით — 65; იმ ბავშვების შვილად აყვანა, რომლებიც იმყოფებიან ს. საბავშვო უ. — 104; შეურველობისა და შტრენველობის დაწესება ს. დ. მოთხოვნულ ბიძებზე — 141.

საკვლილი — ქორწინების შეწვევა გრაიერთა შუილდის ს. დ. ვაგარდაცვლილად გამოცხადების გამო — 31; შობის უფლების შესახებ ჩაწერა ბავშვის გრაიერთა შობის ს. დ. შემოსევაში — 53, 172; შობის უფლების ს. დ. გამო დაწინაშედი ზენის იმ დასმარების უფლების შენარბუნება საშვი-

ლენისათვის — 116; ჰედარა ბეშვის დამატების რევიტრაცია — 170;
 ვარდაცვლების რევიტრაცია — 174—176.
 სიცილიურა უზარულყოფა — ს. შ. ვანოვილებების უფრცხვები
 მურვეობასა და მხარველობაში — 132.
 სტიმული — აღმსრულებელთა ვაჟბეჭედი — 93, 94.
 სსკ.ს. საკონსულტო — მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების
 შესრულება საკონსულტოში — 166.
 სსკ.ს.საქმიანი — მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების შესრუ-
 ლება საქმიანი — 196.
 სსკ.ს. სახელმწიფო ვადასტო — აღმსრულებელთა ვადასტო — 93.
 სხვათა ავადყოფნა — განქორწინება ს. ა. — 39; ქორწინების ბათი-
 ლობი ს. ა. ვაში — 45; მურვეობის ს. ა. — 129; ს. ა. მურვეის მოვალეობა
 სსკ.ს.საქმიანი პირის გამოქანობილების შემთხვევაში — 147.

უ

უალოდ დაყარული — განქორწინება, უ. დ. — 39; ქორწინების
 აღწერა უ. დ. აღიარებული შედეგის გამოჩენის შემთხვევაში — 420; უა-
 ლოდ აღიარებული სქირო არ არის ბეშვის უ. დ. აღიარებული შვილების
 რანსობა — 105.
 უცხოელთა — საბჭოთა მოქალაქეების უ. დ. უ. დ. აღიარება სს-
 კონსულტორის სს.შ. — 195; სს. კავშირის ფარგლებს გარეთ საბჭოთა
 მოქალაქეების და აღიარების აღიარება — 196; უ. საბჭოთა მოქა-
 ლაქების განქორწინება და უ. შიხის განქორწინება საქართველოს
 სს.შ. — 197; სს. კავშირის ფარგლებს გარეთ შიხის განქორწინება
 და აღიარება — 197; საქართველოს სს.შ. უ. მიერ ბეშვისის შედეგ
 ავანის წესები — 198.

ფ

ფაქტობრივი აღიარებები — ფ. ა. მიერ აღიარებული არის მოვა-
 ლობი 89; აღიარებები მიერ ფ. ა. შეხების მოვალეობა — 90.
 ფაქტობრივი ქორწინება — ფ. ქ. ბათილად ცნობა — 46.

ბორჩინება — საქართველოს სსრ ბორჩინების და ოქსის შესახებ
 კოდექსის ამოცანები — 1; ბორჩინების წესისა და პირობების აღწერა
 — 2; სახელმწიფოს მიერ სსკონსულტორის და სსკონსულტორის სს-
 მართლებრივი მოქმედება — 6; ბორჩინების — 13; ქ. პირობები — 14;
 ბორჩინების წესი და ვადა — 16; ბორჩინების სსკონსულტორის ვითარებაში ხა-
 ტარება — 17; ქ. დამატებული ვარაუდები — 18; შედეგით მიერ
 ქ. დროს ვაშის არსების უფლება — 20; შედეგით უფლება საქმიანობის
 პროფესიის, საქმიანობის აღიარების არსება — 20; შედეგით ქორწინი-
 ურთიერთობის — 21—25; ქ. აღწერა ვარდაცვლილად გამოცხადებული ან
 უალოდ დაყარული აღიარებული შედეგის გამოჩენის შემთხვევაში —
 42; ქ. რევიტრაცია — 177—180; საბჭოთა მოქალაქეების ქ. უცხო-
 ელებთან და უცხოელთა ქ. ერთმანეთთან საქართველოს სს.შ. — 195;
 საბჭოთა მოქალაქეების ქ. სს. კავშირის სსკონსულტორის და სსკონსულტორის —
 196; სს. კავშირის ფარგლებს გარეთ ქ. აღიარება — 196; საქართვე-
 ლის სს.შ. და ოქსის შესახებ კანონმდებლობის გამოწვევა მოქალაქეო-
 ბის აღიარებულ პირთა შიხით — 199; ქ. და ოქსის შესახებ უცხოელთა
 კანონებისა და სსკონსულტორის ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა
 გამოყენება საქართველოს სს.შ. — 200.

ბორჩინების აღიარება — ქ. ა. ვარდაცვლილად გამოცხადებული ან
 უალოდ დაყარული აღიარებული შედეგის გამოჩენის შემთხვევაში — 42.
 ბორჩინების ბათილობა — ქ. ბ. ცნობის სსკონსულტორის — 43; ქ. ბ. ცნობა
 შედეგის მიერ სსკონსულტორის ასაკის მიხედვით ცნობის გამო — 44; ქ. ბ. ცნობა
 ბორჩინების დამატებული ვარაუდების არსებობის გამო — 45;
 იქნება შედეგად მომხდარი ქ. ბ. ცნობა — 46; დამატებული ქ. ბ. ცნობა —
 47; ქ. ბ. ცნობის შედეგები — 48.

ბორჩინების შეწყობა — იმ. განქორწინება.
 ბორჩინების ვადა — შედეგით ქ. გ. — 22, 36.
 ბორჩინების — შედეგით სსკონსულტორის თანსაკუთრება — 21; შედეგით თა-
 ნახაზი უფლებები ქ. — 21; შედეგით სსკონსულტორის თანსაკუთრებაში წილის
 განსაზღვრა — 22; შედეგით პირადი საქმიანობა — 23; შედეგით უფლა-
 იები საკონსულტორი კომისიის ქ. — 24; ვადასტოვება შედეგით სსკონსულტორის

თანსაკუთრებიდან — 25; შეიძლება საერთო თანსაკუთრების გაყოფა — 36; იმ პირთა ქ. რომელთა კოორდინატები პათილად იქნა ცნობილი — 49; შეუტყობა ქ. — 131, 142; სამუდგო პირთა ქ. — 149, 151.

შ

შესწორება — მოქალაქეობრივი მფლობელობის აქტებში შ. შეტანის წესი — 166.

შეღიშვითი — პაპისა და ბების შიგნით შ. რჩენის მოვალეობა — 84; შ. შიგნით პაპისა და ბების რჩენის მოვალეობა — 85.

შეღვება — შ. უფლება სარჩოს მიღებაზე — 71; შ. შიგნით შიშობლების რჩენის მოვალეობა — 80; შ. განთავისუფლება შიშობლების რჩენის მოვალეობისაგან — 80; შეიღვად ავანა — 100; შ. დამატების რეგისტრაცია — 168; შ. დამატების საქმე — 171; შ. მოქალაქეობა — 194; იხ. ავანა 93 — აღიშრებები, არასრულწლოვანები, მერტულობა და შტრუველობა, შეიღვად ავანა.

შეიღვად ავანა — ქორწინების დაუშვებლობა შვილებელსა და ნაშვილს შორის — 18; შიშობლის უფლებას აღფენის დაუშვებლობა იმ პეშეების მიმართ რომელიც ნაშვილებია სხვა პირის შიგნით — 68; ბავშვი რომელიც შეიღვება ავანით იქნეს შეიღვად — 100; აღმსკომის ვადა-წვეტრება შ. ა. შესახებ — 101, 113, 187; მოქალაქე რომელიც უფლება აქვს იყოს შვილებელი — 102; ბავშვის შიშობლების თანშობა ვაშვილებზე — 103, 105; ვაშვილები შიშობლების თანშობის ვარგე — 105; მერტულობა (შტრუველობაში) ან სხელმწიფო საბავშვო დაწესებულებებში შიგნით ბავშვის შეიღვად ავანა — 104; შეიღვად ასევეანს თანშობა შ. ა. — 107; შვილებელის შეუღლის თანშობა შ. ა. — 106; ნაშვილების სხელის, შიშის სხელისა და გვარის შეღვად — 111; შვილებლების საქმე-რა ნაშვილებს შიშობლებს — 112; შ. ა. დაღვენის დრო — 109; შ. ა. რეგისტრაცია — 113; 187 — 189; ნაშვილების ვაიანაბრება შვილებლის წილსაგან — 114; ნაშვილებს შიგნით ერთობა შიშობლებთან ერთობითობის შესახებ — 115; მარჩინალის დაკრავის ვაიო პეშინაზე ან დამატებაზე უფლების შესახებ — 116; შ. ა. შეიშვევაში — 116; შ. ა. საიდუმ- 122

ლობის უტრუნველობა — 117; შ. ა. ვაშვილებისა და ბათილად ცნობის წესი — 118; შ. ა. ბათილად ცნობა — 125; 126; შ. ა. ვაშვილები — 119 — 123; სხვ. კავშირის მოქალაქეობის მტონე და სხვ. კავშირის ფარგლებს ვარგად შეტყობებ ბავშვისა შ. ა. — 198; უცხოელთა შიგნით საქართველოს სსრ-ში ბავშვების შ. ა. წესები — 198.

შვილების ნაშრომები — შიშობლებს უფლება აქვთ შიშობლივან შვილების დაბრუნება ყველა პირისაგან რომელიც უკანონოდ აშვილებს მათ თვისთან — 51; შ. ა. შიშობლის უფლების ნაშრომთაგან — 69.

შრომ-სტენარობა — შ. დ. შეიშვევაში სარჩოს მიღების უფლება — 26, 27, 71, 79, 80, 81, 84, 90.

ჩ

ჩეკება — ჩ. წესით მიღებული პირები შეუღლის პირად საკუთრებას შეღვენს — 23; ჩ. ხელშეკრულების დამატების დაუშვებლობა სამეეტეო პირის სახელი — 150.

ბ

ბანდაშუღლობა — იხ. სახარხლო ბანდაშუღლობა.

ბარჩები — შიშობლების შინაშვილები დამატებით ბ. — 76; სამეეტეო პირთა შესახებ ბ. — 152.

ბელშეკრულება — სამეეტეო პირის ბ. — 150

ჯ

ჯანსიფლობის დავა — შეტყობისა და შტრუველობის ვანობიტულებში ქ. დ. რეგისტრების უფლებები — 132; შეტყობისა და შტრუველების მოვალეობა სამეეტეო პირთა ვანსიფლობის დავაში — 145.

ჯარბა — პასპორტებში აღნიშვნის სადებულზე აღნიშვნის დეკლარაციის თანამდებობის პირის დაქარბება — 96; ქ. აღნიშვნის დაცეების შესახებ განცხადების დაქარბისათვის — 95.

საკანონი

პარტი I. ზოგადი დებულებანი	
თავი პირველი. ძირითადი დებულებანი	6
თავი მეორე. კანონმდებლობა ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ	6
თავი მესამე. სასარგებლო სანდამშობლობა	9
პარტი II. ქორწინება	10
თავი მეოთხე. დეკორწინების წესი და პირობები	11
თავი მეხუთე. შეუღლება უფლებები და მოვალეობანი	11
თავი მეექვსე. ქორწინების შეწყვეტა	13
თავი მეშვიდე. ქორწინების ბათილობა	20
პარტი III. ოჯახი	25
თავი მერვე. შეიღების წარმოშობის დღეგანა და სწერა	29
თავი მეცხრე. შობილების უფლებანი და მოვალეობანი შეიღების აღზარდის სქესში	29
თავი მათე. შობილებისა და შეიღების სალიმენტო მოვალეობანი	32
თავი მეთორმეტე. ოჯახის სხვა წევრების სალიმენტო მოვალეობანი	39
თავი მეოთხმეტე. აღამენტის ვალაბდისა და ვალაბდეულების წესი	45
თავი მეცამეტე. შეიღად აფანა	49
პარტი IV. მეურვეობა და მზარეველობა	54
თავი მეოთხმეტე. ზოგადი დებულებანი	63
თავი მეხუთმეტე. მეურვისა და მზარეველის უფლება-მოვალეობანი	68
პარტი V. მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტები	75
თავი მეექვსმეტე. ზოგადი დებულებანი	84
თავი მეშვიდმეტე. დამაღების რეგისტრაცია	84

თავი მეთვრამეტე. გარდაცვალების რეგისტრაცია	91
თავი მეცხრამეტე. ქორწინების რეგისტრაცია	92
თავი მეოცე. ვანქორწინების რეგისტრაცია	94
თავი ოცდამეერთე. შეიღად აფანის რეგისტრაცია	97
თავი ოცდამეორე. მამობის დღეგანის რეგისტრაცია	99
თავი ოცდამესამე. სახელის, მამის სახელის და გვარის გამოცვლის რეგისტრაცია	100

პარტი VI. ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ საქონთა კანონმდებ-

ლობის გამოცემა უცხოელთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა მიმართ. ქორწინებისა და ოჯახის შესახებ უცხოეთის სახელმწიფოს კანონების, სერბთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა გამოცემა	101
ანბნურ-საგნობრივი საძიებელი	108

რედაქტორი ჯ. ზერტენიშვილი
გამომცემლობის რედაქტორი მ. კახანიძე
მხატვრული რედაქტორი ნ. ოქრუაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ჯ. ბაველაშვილი
კორექტორი ნ. თავაძე
დამომწვევი ნ. შატრაშვილი

გადაცა წიბოების 22/VIII-71 წ. ბელმოწერილი და
სამქვად 22/XI-71 წ. ქალაქის ზომს 70 X 108/32
პირ. ნაბეჭდი თანხი 5.6. საღებ.-სავაჭომცემლო
თანხი 4.25.
ტირაჟი 20.000. შეჯ. № 808.
ფასი 25 კპ.

გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“
თბილისი, შატერაშვილის 5.

საქართველოს სსრ შინსიტრია სამჭის ბეჭდვით
სიტყვის სახელწოდო კომიტეტის შთაბრძოლებით.
მრეწველობის მრეწველობის სიტყვის კომისიატო.
თბილისი, შატერაშვილის ქ. 14 ბ.

Комбинат печати Главполиграфпрома
Государственного комитета Совета Министров
Грузинской ССР по печати.
Тбилиси, ул. Марджанишвили № 5.

Кодекс о браке и семье Грузинской
Советской Социалистической Республики

(На грузинском языке)
Издательство «Сабхота Сакарთველო» —
Тбилиси, Марджанишвили, 5.

1971